

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA VEPŘOVÉ MASO

ZÁŘÍ
2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Ministerstvo zemědělství České republiky
Agra Europe
AMI, Vieh und Fleisch
Český statistický úřad
Česká národní banka
EUROSTAT
Generální ředitelství cel
Meat and Livestock Commission
Ministerstvo financí České republiky
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
Rybářské sdružení České republiky
Státní veterinární správa ČR
Státní zemědělský intervenční fond, a.s.
United States Department of Agricultural
Slovenský statistický úřad
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor živočišných komodit

Kolektiv autorů odboru živočišných komodit

Ředitel odboru živočišných komodit: Ing. Jiří Hojer

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná Situační a výhledová zpráva „Vepřové maso“ byla autory zpracována samostatně s použitím pramenů ve zprávě uvedených. Navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Vepřové maso“, která byla vydána v měsíci říjnu 2013. Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-158-8, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
VEPŘOVÉ MASO

ZÁŘÍ
2014

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Vývoj komodity vepřové maso	4
Cenový vývoj vepřového masa	13
Zahraniční obchod	17
Tuky	21
Situace na zahraničních trzích vepřového masa	22
Mezinárodní srovnání nákladů a výnosů v chovu prasat	31
Zásahy státu	43
Legislativní předpisy	43
Některé předpisy upravující dovoz a vývoz zboží	43
Přehled dovozních cel EU – komodita vepřové maso	43
Dovoz a vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby	45
Některé právní předpisy EU týkající se oblasti chovu prasat	46
Legislativa ČR předpisy vydané – související s chovem prasat	48
Dotáčnická politika v České republice	56
Dotáčnická politika v chovu prasat v roce 2014	56
Využívání dotací v chovu prasat v roce 2013	59
Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, stav na období 2014-2020	60
Bilance schválení projektů	60
Opatření administrovaná prostřednictvím PGRLF, a.s.	61
Podpora zemědělského pojištění	63
Opatření v oblasti veterinární	64
Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF	66
Poskytování subvencí v sektoru vepřové maso	67
Užití obilovin v živočišné výrobě	68
Zpracovatelský průmysl	73
Klasifikace jatečně upravených těl	77
Spotřeba masa, kvalita a bezpečnost potravin ve vztahu k vepřovému masu v České republice	78

V zahraničním obchodu jsou v této publikaci za dovoz a vývoz považovány i dodávky zboží v rámci intrakomunitárního obchodu ČR se zeměmi EU.

Metodika vykazování statistických dat se mezi ČSÚ a MZe - SZIF liší. Proto jsou některá zveřejněná data odlišná.

Situační a výhledové zprávy jsou k dispozici na síti Internet, na adrese: <http://www.eagri.cz>

ÚVOD

Ministerstvo zemědělství vydává každoročně Situační a výhledovou zprávu Vepřové maso, jejímž cílem je informovat širokou odbornou veřejnost, zástupce příslušných vzdělávacích institucí a také studenty zemědělských, či ekonomických škol o aktuální situaci a změnách, které se uskutečnily v oblasti unijních a českých legislativních předpisů, dotační politiky, oblasti veterinární a v neposlední řadě o vývoji samotné produkce a spotřeby vepřového masa, vývoji početních stavů prasat v ČR a vývoji zemědělských, potravinářských a spotřebitelských cen.

Publikace se dále poměrně podrobně zabývá oblastí zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem. V jednotlivých kapitolách jsou také popsány např. výroba a užití obilovin v živočišné výrobě, které jsou s chovem monogastrických zvířat neodmyslitelně spjaty, nebo zpracovatelský průmysl, tedy detailnější popis využití vepřové suroviny v aktuálním období tohoto roku a v minulých letech.

Tato zpráva je předkládána odborné veřejnosti, včetně studentů odborných škol, aby umožnila komplexnější úvahy o dané problematice. Situační zpráva je určena i laické veřejnosti, která sleduje problematiku chovu prasat a dožaduje se vyvážených informací týkajících se současného stavu zemědělství, s důrazem na chov prasat.

Autoři děkují za zasláné podněty a připomínky k doplnění či rozšíření této Situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2014 dosáhl, podle Soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2014, 1 617 000 kusů. Meziročně došlo k nárůstu celkových stavů prasat dokonce o 1,9 %. U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. dubnu 2014 činil 102 957 kusů, což představuje meziroční zvýšení o 0,6 %.

Spotřeba vepřového masa v ČR v roce 2012, v posledním zjištěném údaji o spotřebě, dosáhla 41,3 kg/obyv./rok.

V roce 2013 se průměrná měsíční cena zemědělských výrobců dle ČSÚ za jatečně upravená těla prasat pohybovala na stejné úrovni jako v roce 2012, tedy cca 37,7 Kč/kg. Cena se dostala na vyšší úroveň během prvních čtyř měsíců roku 2013, poté zaznamenala tříměsíční pokles s opětovným vzestupným trendem na konci roku 2013.

Během prvních pěti měsíců roku 2014 cena pokračovala v příznivém vývoji zaznamenaném na konci roku 2013 a byla dokonce o téměř 5 Kč/kg vyšší ve srovnání se stejným obdobím roku 2013.

V roce 2013 se narodilo 3 mil. ks selat, což je o 6,6 % více oproti roku 2012. Počet odchovaných selat na prasnici v roce 2012 činil 23,9 kusů a v roce 2013 to bylo dokonce již 25 kusů selat, toto souvisí s nárůstem počtu narozených selat na prasnici za rok (meziroční nárůst o 4,1%). Tento výsledek předznamenává, že se naši chovatelé již blíží výsledkům srovnatelným s chovatelsky nejvyspělejšími zeměmi.

Dlouhodobě nízká konkurenceschopnost odvětví výroby vepřového masa se odráží především v pasivní bilanci zahraničního obchodu. Celkové saldo ve vepřovém mase včetně živých prasat vykazovalo v roce 2013 po dlouhé době zlepšení, i když se stále výrazně podílí (více než 46 %) na celkovém pasivním saldu agrárního zahraničního obchodu. Ve finančním vyjádření dosáhlo celkové saldo v živých prasatech a vepřovém mase -10 857 mil. Kč a v objemovém vyjádření -180,3 tis. t j. hm. Ve srovnání s rokem 2012 došlo k mírnému zlepšení bilance o 14,6 tis. t j. hm. a o 428 mil. Kč. Objemové saldo zahraničního obchodu v živých prasatech se proti roku 2012 zlepšilo a vykazovalo již kladnou hodnotu (6,8 tis. t ž. hm.), ale ve finančním vyjádření bylo dosud v červených číslech (-43,4 mil. Kč). Záporná bilance zahraničního obchodu s vepřovým masem se meziročně mírně zlepšila na -185,6 tis. t j. hm., ve finančním vyjádření však došlo vlivem nárůstu cen v Evropě k jejímu mírnému zhoršení na -10 936,7 tis. Kč.

Ve výrobě krmných směsí v ČR dominují krmiva pro prasata. V roce 2013 se jejich produkce meziročně zvýšila o 9,4 %, tj. o 67,8 tis. t.

Ministerstvu zemědělství se podařilo notifikovat nové ozdravovací dotační podprogramy, kterými od roku 2010 podpořilo chovy prasat výhradně z národních zdrojů ve výši několika set miliónů Kč ročně. V roce 2013 dosáhla tato podpora 360 mil. Kč.

VÝVOJ KOMODITY VEPŘOVÉ MASO

Statistické sledování potvrdilo pozitivní trend vzestupu celkových stavů prasat také v roce 2014. V roce 2013 došlo po cca třech desítkách let poklesu stavů prasat k zastavení tohoto nepříznivého trendu, přihlédneme-li k meziročnímu dubnovému srovnání let 2012 a 2013. Celkový stav prasat v České republice podle Soupisu hospodářských zvířat k 1. dubnu 2014 dosáhl 1 617 061 kusů. Meziročně došlo k nárůstu celkových stavů prasat o 1,9 % (tj. o 30,4 tis. ks). U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. dubnu 2014 činil 1 02 957 kusů, což představuje meziroční zvýšení o 0,6 % (tj. o 606 ks).

Stavy prasat podle hmotnosti a účelu chovu v České republice k 1. 4. v tisíci kusech

	2010	2011	2012	2013	2014	Index 2014/2013 (v%)
Prasata celkem	1 909	1 749	1 579	1 587	1 617	101,9
Selata do 20 kg ž. hm.	564	509	461	430	477	110,9
Mladá prasata 20 – 50 kg ž. hm.	430	395	344	383	359	93,8
Výkrm celkem:	721	683	623	625	628	100,6
z toho: 50 – 80 kg ž. hm.	377	337	307	296	306	103,2
80 – 110 kg ž. hm.	293	280	264	260	252	96,8
110 a více kg ž. hm.	51	67	52	69	71	103,8
Chovná prasata celkem:	194	161	175	149	152	102,4
z toho: kanci	3	3	3	2	2	100,0
Prasnice celkem	133	112	100	102	103	100,6
z toho zapaštěné prasnice	94	78	70	73	74	101,4
Prasničky	58	46	48	44	47	106,8
z toho zapaštěné prasničky	29	22	23	21	23	110,5

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Nárůst stavů je v meziročním srovnání zřejmý téměř u všech kategorií prasat mimo kategorií předvýkrmu a výkrmu. To již svědčí o určité stabilizaci sektoru, která začala v roce 2011 patrně také v souvislosti se státní podporou ozdravování chovů v oblasti dotační politiky. Tato koncepce ozdravování pokračuje také v letošním roce a bude pokračovat i v období následujícím.

Vývoj stavů prasnic v ČR k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. (k 31. 12. od roku 2010) příslušného roku (v ks)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. 4.	232 499	228 961	224 878	179 297	142 342	132 799	112 441	100 157	102 351	102 957
1. 8.	253 632	224 165	218 112	165 693	139 150	130 054	103 530	100 932	101 813	
1. 12 / 31. 12.	244 413	221 291	197 374	149 538	135 984	122 333	96 967	98 302	102 402	

Vývoj celkových stavů prasat v ČR k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. (k 31. 12. od roku 2010) příslušného roku (v ks)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. 4.	2 876 834	2 840 375	2 830 415	2 432 984	1 971 417	1 909 232	1 749 92	1 578 827	1 586 627	1 617 061
1. 8.	2 890 472	2 826 498	2 816 202	2 351 672	2 129 792	1 948 634	1 658 001	1 574 016	1 592 912	
1. 12 / 31. 12.	2 718 902	2 741 255	2 661 839	2 134 995	1 913 708	1 845 954	1 487 245	1 533 810	1 547 685	

*Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat
Výsledky chovu prasat*

V ČR byl v roce 2013 vývoj v komoditě vepřové maso ovlivněn především vývojem cen v EU, ale i podporami z národních zdrojů, které byly určeny na ozdravení chovů prasat. V ČR došlo po několika letech k oživení odvětví, což se projevilo především mírným růstem stavů prasat i prasnic, mírným zvýšením celkové výroby, omezením dovozů, nárůstem vývozu a mírným zlepšením salda zahraničního obchodu. Obdobně jako v celé EU 28 došlo také v ČR ke zvýšení CZV jatečných prasat a vepřového masa. To však bylo provázeno mírným poklesem spotřeby vepřového masa. Rentabilita výkrmu prasat se meziročně zhoršila.

V roce 2013 mohli chovatelé prasat, obdobně jako v předchozích letech, čerpat podpory z národních zdrojů (např. udržování a zlepšování genetického fondu, kontrola užitkovosti, speciální poradenství, nákazový fond aj.). Kromě toho již třetím rokem byla v rámci Nákazového fondu vyplacena žadatelům podpora na ozdravování chovů, která v roce 2013 představovala celkovou částku 360,4 mil. Kč. Pro selata z toho bylo vyčleněno 302,1 mil. Kč a ostatní suma byla určena pro chovy prasnic, prasniček a kanečků. To byl jeden z hlavních důvodů rozšíření stavu prasat.

Dlouhodobý pokles stavů prasat v ČR, který se výrazně prohloubil v předchozích letech (2007 – 2012) se v roce 2013 podařilo zastavit. Česká republika se řadila v rámci EU 28 k těm zemím, kde v roce 2013 došlo k oživení chovů prasat.

Podle údajů ČMSCH bylo k 31. 12. 2013 na našem území evidováno celkem 2 537 hospodářství zabývajících se chovem prasat s průměrným počtem 674 zvířat na podnik. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2012 se jejich počet sice téměř nezměnil, ale změnila se jejich struktura. Ubylo 48 hospodářství s chovy od 101 do 2 000 ks prasat, naproti tomu vzrostl o 46 počet malých hospodářství s kapacitou do 100 ks prasat a přibýlo 7 chovajících nad 2 tis. ks prasat. Rozhodující počet prasat celkem byl chován v podnicích s koncentrací nad 2 tis. ks, kdy v roce 2013 jich bylo evidováno 172, tj. o 4 % více než v roce 2012. Na celkových stavech prasat v ČR se podílely téměř 82 % (v roce 2012 to bylo 80 %). V chovu prasnic přibýlo nejvíce malých podniků (10), které evidovaly do 100 ks jedinců, naopak ubylo 6 podniků s chovy o velikosti od 501 do 2 000 ks. Celkem bylo v ČR evidováno 1 709 podniků chovajících prasnice s průměrným počtem 65 ks jedinců na podnik.

Zvyšování stavů základního stáda prasnic v roce 2013 mělo pozitivní dopad především na celkový počet narozených selat, kdy ve srovnání s rokem 2012 došlo ke zvýšení o 6,6 %, (o 188,2 tis. ks) na 3,0 mil. ks.

Meziročně se zároveň zvýšil počet odchovaných selat celkem o 7,0 %, (o 176,9 tis. ks) na 2,7 mil. ks. Vyšší počet odchovaných selat z tuzemských chovů se projevil v omezení jejich dovozů.

V roce 2013 byla celková produkce vepřového masa (tj. prodej prasat ze zemědělského podniku včetně exportu a samozásobení) v ČR pozitivně ovlivněna oživením stavů a vysokými cenami jatečných prasat na evropském trhu, které podpořily tuzemské vývozy a redukovaly dovozy. Celková produkce vepřového masa se v roce 2013 proti roku 2012 zvýšila o 2,6 % na 242,4 tis. t j. hm. Její podíl z celkové produkce vepřového masa v EU 28 se meziročně nezměnil a mírně převyšoval 1,0 %.

Masný průmysl nakoupil 234,2 tis. t j. hm. jatečných prasat, což představovalo proti roku 2012 snížení o 2,3 % (tj. o 5,5 tis. t j. hm.). Podle údajů SVS došlo v roce 2013 ve srovnání s předchozím rokem k poklesu počtu porážek celkem o 2,7 % (tj. o 74,9 tis. ks) na 2,7 mil. ks. Z toho u jatečných prasat o 2,8 % (o 74,7 tis. ks). Hlavním důvodem poklesu porážek a snížení masné výroby proti celkové produkci, byl především nárůst vývozu živých prasat, který odčerpával z trhu domácí surovinu.

Následkem několikaletého poklesu celkových stavů prasat je skutečnost, že Česká republika není ve výrobě vepřového masa soběstačná, ale musí se vzhledem k aktuální spotřebě spoléhat z velké části na dovoz vepřového masa.

Vývoj v chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stavy prasat celkem k 1. 4.	tis.kusů	2 876	2 840	2 830	2 433	1 971	1 909	1 749	1 579	1 587	1 617
z toho stav prasnic k 1. 4.	tis.kusů	232	229	225	179	142	133	112	100	102	103
Stavy prasat celkem k 31. 12. (do roku 2009 k 1. 12.)	tis.kusů	2 719	2 741	2 662	2 135	1 914	1 846	1 487	1 534	1 547	xxx (**)
Z toho stav prasnic k 31. 12. (do roku 2009 k 1. 12.)	tis.kusů	244	221	197	149	136	122	97	98	102	xxx (**)
Počet narozených selat	mil. kusů	5,63	5,27	5,15	4,17	3,59	3,47	3,02	2,84	3,03	xxx (**)
Produkce jatečných prasat*)	tis. tun ž.hm.	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4	350,0		311,6	313,0 (**)
Spotřeba vepřového masa*)	tis. tun ž.hm.	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,3	303,6	540,7	545,0 (**)
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,5	40,7	42,0	41,3	40,9	41,6	42,1		xxx	xxx (**)
Dovoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,5	301,7	556,6	317,8	320,0 (**)
Vývoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	76,8	41,3	86,2	88,0 (**)
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	57,6	57,4 (**)

Pramen: ČSÚ, MZe

Poznámka: *) po přepočtu na živou hmotnost

***) odhad MZe a ÚZEI

Soběstačnost ve výrobě základních potravin v ČR (%)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
MLÉKO (výroba)	123,3	125,5	123,0	119,6	123,2	121,2	118,9	121,3	126,0	128,4
MLÉKO (mlékárny)	118,2	113,5	106,3	106,1	107,0	102,6	102,5	104,9	109,1	108,6
SÝRY	97,3	87,5	81,8	77,5	76,2	73,1	73,5	74,0	73,2	72,0
SÝRY tavené	73,5	74,0	70,1	71,3	69,4	66,7	66,7	62,3	64,9	72,8
HOVĚZÍ MASO	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	104,4	111,3	131,5	140,1
DRŮBEŽÍ MASO	88,2	90,6	85,0	85,0	83,3	78,8	84,9	73,2	69,3	70,8
VEJCE	95,5	89,7	83,4	84,6	80,6	84,3	84,1	81,6	80,9	85,7
VEPŘOVÉ MASO	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	57,6

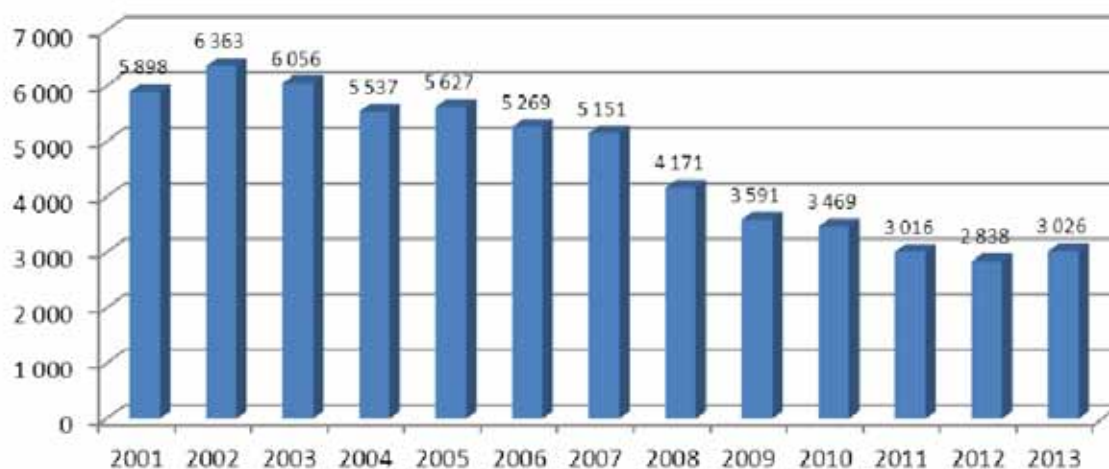
Zdroj: Zelená zpráva bilance komodit, v případě sýrů výpočty MZe

Výroba vepřového masa byla na hranici soběstačnosti v roce 2004, kdy činila 96,9 %. Postupně se tento ukazatel dostal až na 60,8 % v roce 2011 a 54,5 % v roce 2012. V roce 2013 již byla zaznamenána vyšší soběstačnost, která se pohybovala na úrovni 57,6 %. Na snížení soběstačnosti mají vliv rostoucí dovozy vepřového masa, které konkurují tuzemské nabídce jatečných prasat i rentabilita tohoto odvětví. Dlouhodobý pokles soběstačnosti ve výrobě vepřového masa, a celkových stavů prasat i prasníc patří k největším problémům, se kterými se živočišná výroba v České republice potýká. Souvisejícím jevem je dynamický růst dovozů vepřového masa a živých prasat ze zemí EU, což se projevuje záporným saldem zahraničního obchodu. ČR dovezla v roce 2013 celkem 489,1 tis. ks (21,4 tis. t ž. hm.) živých prasat, což představovalo proti předchozímu roku poměrně výrazné snížení o 35,2 % (o 266 tis. ks). Hlavním důvodem byl především meziročně nižší nákup selat v zahraničí (o 37,3 %) vlivem jejich vyšších cen a nárůstu tuzemských odchovů, zároveň také klesl počet importovaných jatečných prasat (o 25 %). Největší podíl (77 %) z importu měla opět selata, kterých bylo v loňském roce dovezeno 353 tis. ks. Pocházela převážně ze třech zemí Unie (Dánska, Nizozemska a Německa). Další kategorií, která se v roce 2013 významněji podílela na importu živých prasat do ČR, byla jatečná prasata. Jejich nákup se meziročně snížil o 34,6 tis. ks a dosáhl 103 tis. ks (tj. 10,6 tis. t ž. hm.). Předními dodavateli bylo Německo, Nizozemsko a Slovensko, odkud pocházelo 91 % těchto zvířat. Na celkových porážkách prasat v ČR se import jatečných zvířat podílel necelými 4 % (v roce 2012 to bylo 5 %). Ostatní prasata se na dovozu podílela necelými 2 % a pocházela především z Polska a Dánska.

Aritmetický průměr počtu narozených selat a počtu porodů za 1 měsíc											
Počet	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Porodů v tis. ks.	53	48	49	45	43	34	29	28	23	21	22
Narozených selat tis. kusů	505	461	469	439	429	347	299	298	251	237	252

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu prasat

Počet narozených selat v ČR v tis. kusech

Počty narozených selat v letech 2004 – 2013

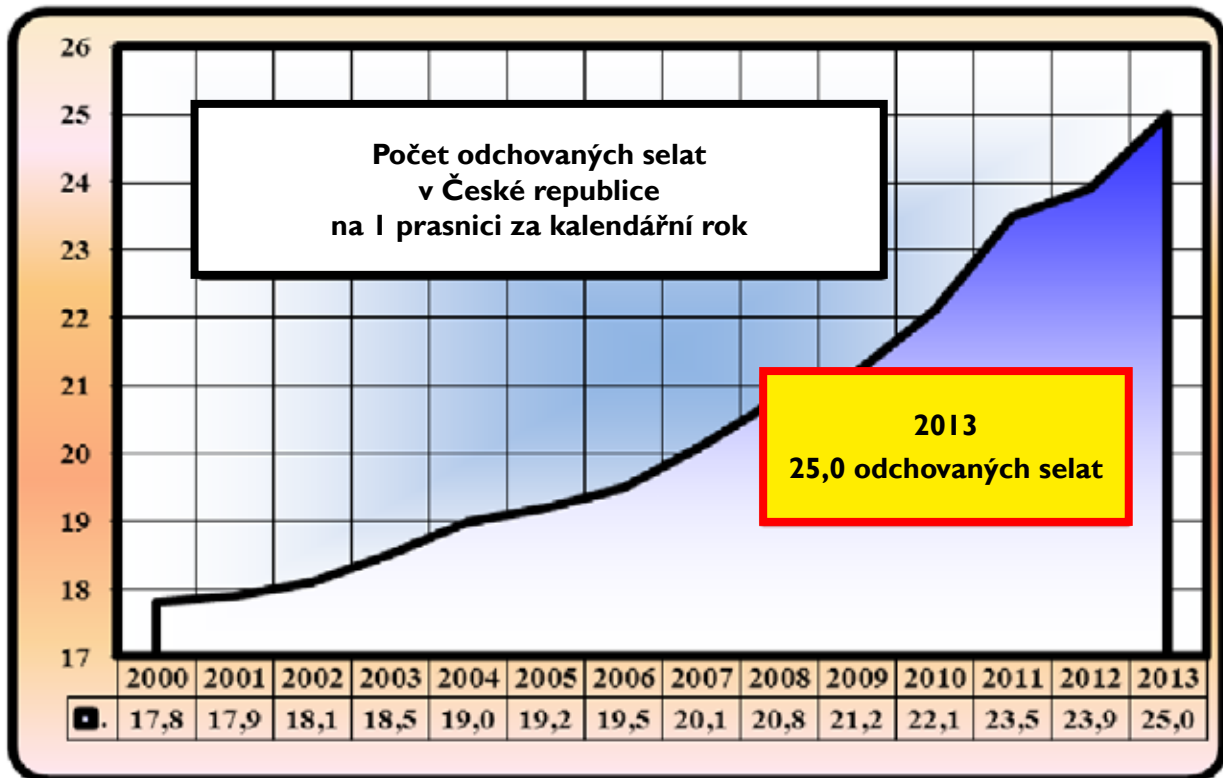
	leden - březen	leden - červenec	leden - prosinec
2004	1 475 890	3 377 147	5 537 331
2005	1 234 409	3 417 691	5 627 511
2006	1 350 337	3 151 566	5 269 428
2007	1 374 115	3 189 610	5 151 093
2008	1 156 398	2 600 771	4 171 085
2009	937 365	2 156 557	3 591 337
2010	xxx	2 086 059	3 468 777
2011	xxx	1 837 634	3 016 560
2012	xxx	1 697 894	2 838 176
2013	xxx	1 769 646	3 026 337

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu prasat

Zároveň se zvyšováním početního stavu prasnic a zvyšujícím se počtu narozených selat dochází k omezení dovozu selat do České republiky. V roce 2012 bylo dovezeno téměř 529 tisíc selat, z toho z Dánska 336 tis. kusů. V roce 2013 bylo dovezeno 353 tis. kusů selat, z toho dovoz z Dánska poklesl na 202 tis. kusů.

V období leden až květen 2014 dosáhl dovoz selat 135,4 tis. ks, podíl dovozu z Dánska činil 54 %, z Německa 25 % a z Nizozemí 21 %. Vyvezeno za toto období bylo 16 472 kusů, z toho téměř 50 % na Slovensko.

V roce 2013 se počet narozených selat meziročně zvýšil o 6,6 %. Počet odchovaných selat na 1 prasnici v roce 2012 činil 23,9 kusů a v roce 2013 to bylo dokonce již 25 kusů selat, což souvisí s nárůstem počtu narozených selat na prasnici za rok (meziroční nárůst o 4,1 %). Tento výsledek předznamenává, že se naši chovatelé již blíží výsledkům srovnatelným s chovatelsky nejvyspělejšími zeměmi jako je například Nizozemsko a Německo.

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu prasat

Postupný pokles stavů prasat v minulých letech se přirozeně projevil v množství porážených jatečných prasat a tím i na konkurenceschopnosti zpracovatelských zařízení.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2011

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Tis. kusů	226	231	263	246	252	243	225	246	241	238	249	245	2 905
Tis. t jat. hm.	19,6	20,2	22,8	21,3	21,6	20,9	19,3	21,2	20,9	20,6	21,6	21,0	251,1
Ø porážková hmotnost	111,3	112,0	111,4	111,4	110,3	110,2	110,1	110,8	111,7	111,4	111,6	110,4	111,1

Pramen: ČSÚ

V roce 2011 bylo poráženo 74 tis. kusů prasnic (měsíční průměr 6 234 kusů) v průměrné živé hmotnosti 237,4 kg a v celkové jatečné hmotnosti 11,6 tis.tun (odpovídá 17,8 tis.tun živé hmotnosti).

V roce 2011 bylo poráženo 3 021 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 142,8 kg. To odpovídá 431 tunám živé a 282 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2012

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
tis. kusů	209	222	229	220	224	219	212	233	204	242	225	219	2 656
tis. t jat. hm.	18,2	19,4	20,0	19,2	19,4	18,9	18,3	20,1	17,5	21,0	20,0	18,8	230,3
Ø porážková hmotnost	112,1	112,6	112,0	111,7	111,4	111,0	110,9	110,6	110,4	111,3	112,0	110,5	111,4

Pramen: ČSÚ

V roce 2012 bylo poráženo 58 tis. kusů prasnic v průměrné živé hmotnosti 243 kg a v celkové jatečné hmotnosti 9,2 tis.tun (odpovídá 14,1 tis.tun živé hmotnosti).

V roce 2012 bylo poráženo 3 252 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 139,9 kg. To odpovídá 455 tunám živé a 297 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2013

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Tis. kusů	212	199	225	219	227	207	225	214	208	212	217	226	2591
Tis. t jat. hm.	18,5	17,5	19,7	19,1	19,8	17,8	19,3	18,3	17,9	18,4	18,9	19,5	224,7
Ø porážková hmotnost	112,3	113,3	112,7	112,2	111,8	110,5	110,2	110,1	110,2	111,6	111,9	110,9	111,5

Pramen: ČSÚ

V roce 2013 bylo poráženo necelých 58 tis. kusů prasnic v průměrné živé hmotnosti 244,7 kg a v celkové jatečné hmotnosti 9,2 tis. tun (odpovídá 14,2 tis. tun živé hmotnosti).

V roce 2013 bylo poráženo 3 084 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 143,3 kg. To odpovídá 442 tunám živé a 289 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2014 – období leden – květen

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	Celkem I. – V.
Tis. kusů	216	194	213	228	219	1 070
Tis. t jat. hm.	19,0	16,9	18,9	20,0	19,1	93,9
Ø porážková hmotnost	112,8	112,4	113,6	112,8	112,0	112,7

Pramen: ČSÚ

Za období leden až květen 2014 bylo poráženo 5 572 kusů prasnic v průměrné živé hmotnosti 248,1 kg a v celkové jatečné hmotnosti 4,1 tis. tun (odpovídá 6,3 tis. tun živé hmotnosti).

Za stejné období roku 2014 bylo poráženo 1 008 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 146,8 kg. To odpovídá 148 tunám živé a 97 tunám jatečné hmotnosti.

Vyřazování prasnic v příslušném roce v kusech

Způsob vyřazení	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I.-V. 2014
Porážkou k jatečným účelům	97 800	89 844	108 89	107 103	78 175	78 655	74 817	58 044	57 823	5 572
Vývozem z ČR (rozdíl vývoz – dovoz)	4 729	1 914	3 835	5 065	- 376	- 448	2 340	-4 822	-4 168	- 448
Celkem	102 529	91 758	112 24	112 168	77 799	78 207	77 157	53 222	53 665	5 124
Měsíční úbytek způsobený porážkou	8 150	7 487	9 040	8 925	6 514	6 554	6 234	4 834	4 819	1 114
Průměrný měsíční úbytek způsobený vývozem a porážkou k jatečným účelům	8 544	7 646	9 360	9 347	6 483	6 517	6 430	4 435	4 472	1 025

Pramen: ČSÚ

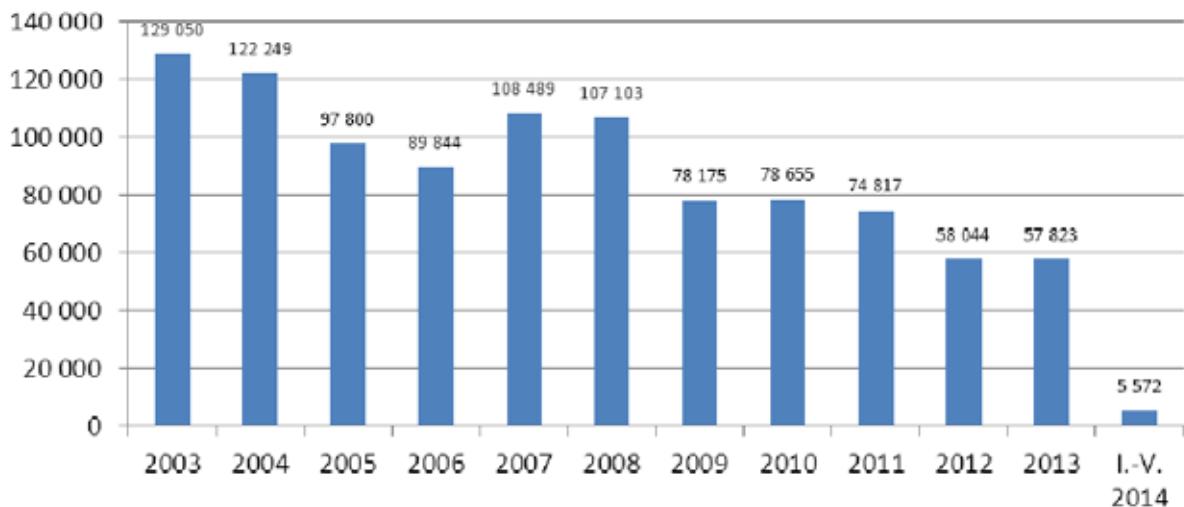
Pozn.:Ve výše uvedené tabulce není uveden úbytek prasnic způsobený úhynem a v důsledku nutných porážek prasnic (tj. cca 700 kusů měsíčně)

Od roku 2004 se způsob vyřazení prasnic prodejem k jatečným účelům na domácím i zahraničním trhu proti předchozím letům snižoval. V letech 2012 a 2013 dochází k výraznému snížení vyřazování prasnic, které mimo jiné souvisí s ozdravováním chovů podle individuálních ozdravovacích programů, na které lze čerpat národní dotace.

Ve výše uvedené tabulce „Vyřazování prasnic“ není uveden úbytek prasnic způsobený úhynem, který by neměl v běžně provozovaném chovatelském zařízení činit více než 1 % ze stavu prasnic.

Tj. pro doplnění bilance náhlý úhyn by podle vykazovaných stavů prasnic neměl překročit 2,0 tis. kusů prasnic za rok v České republice. Do tabulky není rovněž zahrnut úbytek v důsledku nutných porážek prasnic, jehož podíl je zhruba dvojnásobný proti úbytku způsobenému úhynem.

Jatečné porážky prasnic

Pramen: ČSÚ

Produkce jatečných prasat v České republice (tis. t ž. hm.)

Rok	leden – březen	duben - červen	červenec – září	říjen – prosinec	kalendářní rok
2002	126,9	*20	123,9	*10	515,4
2003	127,9	*20	125,0	*10	511,3
2004	128,6	*20	116,8	*10	487,0
2005	104,4	*20	102,7	*10	422,0
2006	104,0	*10	101,0	*10	449,0
2007	105,9	*10	107,7	*10	438,7
2008	115,3	*10	95,0	*10	406,6
2009	104,3	*8	75,0	*10	350,3
2010	100,2	*8	72,0	*10	338,0
2011	94,0	*8	79,0	*10	330,0
2012	84,0	*5	66,0	*7	291,0
2013'	82,0	*5	63,0	*7	280,0
2014''	85,0	*5	70,0	*7	295,0

Pramen: ČSÚ, MZe, VÚZE (od 1.7. 2008 ÚZEI)

Vysvětlivky: - * odhadovaná netržní spotřeba (domácí porážky) na základě hmotnostních kategorií prasat ve výkrmu

' - předběžná skutečnost na základě propočtu MZe a ÚZEI

'' - odhadovaná produkce na základě propočtu MZe a ÚZEI

Bilance vepřového masa

Sektor chovu prasat se stále potýká se zvyšujícím se záporným saldem zahraničního obchodu. Tuto skutečnost ovlivňuje dovoz nejen vepřového masa, ale i živých prasat, zejména selat, kterými je nahrazován tuzemský nedostatek prasat k dalšímu dokrmu. Na vnitřním trhu České republiky není vepřového masa díky dovozům, které snižují domácí produkci, nedostatek. Vliv na současnou nepříznivou situaci mají značné výkyvy cen zemědělských výrobců v minulých letech a růst nákladů, především zvyšování cen obilovin, které zvyšují nejistotu chovatelů prasat pro další období. Skutečností však je, že Česká republika není ve výrobě vepřového masa dlouhodobě soběstačná a tento stav bude v nejbližších letech i nadále přetrvávat.

Spotřeba vepřového masa bude pravděpodobně dále stagnovat na úrovni mezi 41-42 kg na osobu a rok a nelze očekávat její výrazné zvýšení.

V celkové představě o vývoji komodity vepřové maso je nutno brát v úvahu i další druhy obchodovatelného zboží s podílem vepřového masa, mezi které náleží uzené maso solené (CS 0210), dále uzenky a salámy (CS 1601). Ty mají vyšší přidanou hodnotu než živá prasata a výsekové vepřové maso čerstvé, či zmrazené. Tyto produkty vykazovaly také v roce 2013 nárůst vývozu z České republiky. Saldo zahraničního obchodu s uzenkami a salámy je kladné od roku 2008 a tento trend pokračuje.

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis. tun živé hmotnosti)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
Počáteční zásoba	19,2	15,3	19,7	17,3	18,3	14,7	13,5	16,9	15,8	13,7	16,2
Výroba	547,0	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4	350,3	303,6	311,6	313,0
Dovoz	89,3	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,6	301,7	328,5	317,8	320,0
Celková nabídka	655,5	634,3	623,6	658,7	662,3	641,2	659,5	668,9	647,9	643,1	649,2
Domácí spotřeba	564,6	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,3	556,6	540,7	545,0
Vývoz	75,6	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	76,8	77,6	86,2	88,0
Celková poptávka	640,2	614,6	606,3	640,4	647,6	627,7	642,6	653,1	634,2	626,9	633,0
Konečná zásoba	15,3	19,7	17,3	18,3	14,7	13,5	16,9	15,8	13,7	16,2	16,2
Soběstačnost v %	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	57,6	57,4

Pramen: Výsledky chovu prasat

Celní statistika, materiály VÚZE (od 1.7. 2008 ÚZEI) a MZe

Poznámka: * – předběžná skutečnost MZe a ÚZEI;

** – odhad MZe a ÚZEI

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis. tun jatečné hmotnosti)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*	2014**
Počáteční zásoba	14,9	11,9	15,3	13,4	14,2	11,4	10,5	13,1	12,3	10,6	12,6
Výroba	425,6	367,2	349,6	360,8	335,8	288,1	285,1	272,5	236,2	242,4	243,5
Dovoz	69,5	114,4	120,3	138,3	165,2	199,3	217,5	234,7	255,6	247,2	248,9
Celková nabídka	510,0	493,5	485,1	512,5	515,3	498,8	513,1	520,4	504,0	500,3	505,1
Domácí spotřeba	439,3	443,4	438,8	458,2	453,6	442,6	446,6	448,4	433,0	420,7	424,0
Vývoz	58,8	34,8	32,9	40,1	50,3	45,7	53,4	59,8	60,4	67,0	68,5
Celková poptávka	498,1	478,2	471,7	498,2	503,8	488,4	499,9	508,1	493,4	487,7	492,5
Konečná zásoba	11,9	15,3	13,4	14,2	11,4	10,5	13,1	12,3	10,6	12,6	12,6

Pramen: Výsledky chovu prasat

Celní statistika, materiály VÚZE (od 1.7. 2008 ÚZEI) a MZe

*Poznámka: * – předběžná skutečnost MZe a ÚZEI; ** – odhad MZe a ÚZEI*

Na základě vývoje v sektoru vepřového masa v roce 2013, vývoje v prvních čtyřech měsících roku 2014 v ČR a na trhu EU, lze očekávat, že v letošním roce dojde v naší zemi k mírnému zvýšení produkce vepřového masa. Očekává se, že celková produkce vepřového masa (prodej ze zemědělských podniků včetně domácích porážek) v roce 2014 meziročně vzroste o 1,0-1,5 %, (tj. o 2-3 tis. t j. hm.). Domácí spotřeba vepřového masa bude v důsledku odhadovaného poklesu cen mírně růst (o 1,0-2,0 %). Její úroveň však bude ovlivněna také vývojem ceny ostatních druhů masa, především drůbežího. Míra soběstačnosti v důsledku očekávaného růstu domácí produkce i spotřeby bude meziročně stagnovat na úrovni roku 2013.

CENOVÝ VÝVOJ VEPŘOVÉHO MASO

V roce 2013 byl vývoj cen zemědělských výrobců jatečných prasat v ČR ovlivněn vývojem cen vepřového masa na trhu Unie a měl zejména ve druhé polovině roku shodný průběh. Jejich meziroční nárůst nebyl tak výrazný jako v roce 2012 (kdy to bylo o 15,4 %), přesto však dosáhly ceny jatečných prasat placené zemědělcům v ČR v roce 2013 nejvyšší úrovně od roku 2001.

V roce 2014 cena zemědělských výrobců jatečných prasat v ČR ve srovnání s rokem 2013 podle odhadu klesne asi o 2-3 %. Tato prognóza vychází z vývoje CZV predikovaného pro ostatní členské země, především Německo a Polsko, kde je pro letošní rok předpovídáno její meziroční snížení přibližně o 3,0 %, resp. 1,5 %. Je však možné, že restrikce vývozu vepřového masa do Ruska budou v průběhu roku pro EU zrušeny a tím by mohlo dojít k oživení cen. Další otázkou však je vývoj v oblasti nálezů prasat v rámci Evropy, ale i Severní Ameriky, který by mohl podstatně ovlivnit globální obchod s vepřovým masem a prognózy EU i ČR významně až už v pozitivním nebo negativním smyslu, změnit.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v živé hmotnosti

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v živé hmotnosti odpovídá třídě jakosti S, E, U Kč/kg ž. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,48	24,41	27,00	30,03	30,33	31,14	35,13	36,17	36,18	37,09	35,38	34,72	33,01
2005	34,33	32,27	31,78	31,40	29,98	31,03	33,07	33,39	33,19	32,57	31,98	32,33	32,39
2006	32,21	30,49	29,17	29,17	29,63	30,76	32,60	33,67	34,53	33,87	31,57	29,68	31,80
2007	28,89	26,93	26,10	26,07	26,53	28,21	30,55	32,72	32,95	31,20	28,39	27,67	28,85
2008	28,01	26,75	26,11	27,68	29,31	32,16	33,15	32,66	33,27	33,41	31,72	30,43	30,39
2009	29,83	28,98	28,92	30,23	30,73	31,37	31,90	31,61	31,08	29,67	27,61	26,93	29,91
2010	26,95	26,31	26,00	26,22	26,40	27,52	29,26	28,99	28,36	27,71	26,73	26,15	27,22
2011	26,47	26,24	26,20	27,33	28,89	29,20	29,26	29,66	29,41	29,45	30,19	31,66	28,66
2012	32,02	31,03	31,06	32,05	32,35	32,79	32,83	32,91	34,40	36,10	36,18	35,36	33,26
2013	33,50	31,69	31,45	31,51	31,47	31,78	33,10	34,48	35,77	36,33	35,46	34,63	34,43
2014	34,45	33,13	32,06	32,00	32,68								

Pramen: ČSÚ

V roce 2012 se průměrná měsíční cena pohybovala již o 4,60 Kč výše za 1 kg než v roce 2011. Cena se držela na této úrovni, opět s postupným zvyšováním na konci roku 2012 také díky nedostatku vepřového masa na trhu EU, který nastal mj. i tím, že se zvýšila poptávka po tomto druhu zboží v Rusku a dovoz ztížil i pevnější kurz české koruny.

Průběh roku 2013 potvrdil poměrně příznivou cenu roku předešlého ve srovnání s roky minulými. Cena v roce 2013 se zvýšila o 1,17 Kč za 1 kg oproti roku 2012 a její průměrná měsíční výše činila 34,43 Kč za 1 kg jatečně upravených těl prasat. Za prvních pět měsíců roku 2014 je patrný vzestupný trend v cenách zemědělských výrobců jatečných prasat v živé hmotnosti a v JUT.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v JUT (jatečně upravené tělo) odpovídá třídě jakosti S, E, U Kč/kg JUT

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	31,17	29,70	34,20	37,52	37,38	39,63	45,86	46,02	46,20	47,88	44,96	44,64	41,95
2005	43,32	40,57	40,85	40,26	37,90	40,44	43,15	43,09	42,95	41,91	41,04	42,24	41,68
2006	41,31	39,03	37,57	38,10	38,75	40,12	42,66	44,04	45,19	43,57	40,43	38,33	41,22
2007	37,31	35,61	34,13	34,10	34,88	37,09	40,06	42,66	42,87	40,22	36,44	36,07	37,62
2008	36,45	34,61	34,12	36,81	38,37	42,36	42,39	42,04	43,12	42,98	39,93	38,99	39,35
2009	38,42	37,33	37,63	39,24	39,64	40,89	41,70	40,79	40,05	38,40	35,52	34,53	38,68
2010	34,30	33,46	32,98	33,53	34,02	36,47	38,01	37,25	36,52	35,61	34,39	34,35	35,07
2011	33,79	33,60	33,98	35,38	37,41	37,33	37,78	38,50	37,54	37,58	38,95	40,22	36,84
2012	41,14	39,83	36,48	35,47	37,16	36,11	36,23	36,27	36,81	36,92	40,15	39,93	37,70
2013	40,62	39,59	36,58	37,75	34,51	35,59	36,45	37,76	38,56	39,55	38,63	37,91	37,79
2014	44,43	42,76	41,87	41,81	42,57								

Pramen: ČSÚ

Poznámka: jatečně upraveným tělem se rozumí vykrcené a vykolené tělo poraženého prasete, celé nebo rozdělené středem, bez jazyka, štětín, špárků, pohlavních orgánů, plstního sádla, ledvin a bránice (Nařízení EK 3220/84) upravená Nařízením rady (ES) č. 3513/93 a 1234/07).

Kolísání cen během roku se týká i cen docilovaných za odstavená selata. Z uvedené tabulky vyplývá, že ceny z let 2007 a 2008 jsou výrazně nižší než v letech předešlých. Po relativně příznivějších cenách pro producenty selat v roce 2009 se naopak roky 2010 a zvláště pak 2011 projeví výrazně nižšími cenami. V roce 2012 došlo k prudkému nárůstu cen odstavených selat, který byl ještě posílen výsledky roku 2013, kdy se ceny za odstavená selata dostaly na úroveň let před ekonomickou krizí, tedy 2005 a 2006. Tyto ceny mají vliv na rentabilitu chovu prasnic a jsou jedním z důsledků výkyvů stavů prasnic. Ceny za odstavená selata v prvních pěti měsících roku 2014 kopírují z pohledu výše cen za tuto komoditu velmi dobré výsledky za stejné období roku 2013.

Ceny odstavených selat Kč/kg ž. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	46,66	44,53	46,36	50,56	53,61	52,75	58,33	60,21	60,61	61,29	60,03	59,50	56,09
2005	59,01	58,19	58,40	58,58	58,49	58,36	61,02	61,46	60,60	59,78	57,72	58,50	59,32
2006	58,71	58,17	57,90	57,22	58,54	59,79	60,26	60,95	62,27	61,34	58,86	57,06	59,51
2007	55,81	54,41	54,07	53,07	53,37	53,60	54,98	55,61	56,80	53,62	50,93	48,85	53,76
2008	48,41	47,19	47,65	49,82	51,68	54,41	55,95	56,12	56,29	56,03	56,19	54,22	52,83
2009	53,40	54,78	55,19	56,84	59,60	60,58	61,89	62,39	60,73	57,41	53,35	52,61	57,40
2010	51,55	50,20	51,69	51,85	52,70	55,73	60,29	58,99	58,50	49,21	51,18	51,57	53,62
2011	48,29	49,43	46,71	47,60	46,42	47,42	47,95	48,37	52,44	50,56	46,38	47,87	48,29
2012	52,21	48,43	51,16	57,88	58,32	59,72	57,98	57,48	58,36	59,87	61,51	60,99	56,99
2013	59,02	59,25	57,53	56,88	58,70	58,85	55,67	59,79	62,35	60,73	59,75	60,33	59,07
2014	58,61	58,39	59,13	59,31	60,48								

Pramen: ČSÚ

Ceny průmyslových výrobců (CPV) vepřového výsekového masa se v roce 2013 meziročně zvýšily u všech jeho sledovaných druhů v rozmezí od 0,27 do 1,63 Kč/kg. Průměrná CPV vepřového výsekového masa, podle TISČR SZIF, v roce 2013 dosáhla 62,04 Kč/kg, což představovalo meziroční navýšení o 1,9 % (o 1,16 Kč/kg). První tři měsíce roku 2014 dosahují vyšší hladiny cen za sledované komodity (vepřový bok a vepřová kýta bez kosti) ve srovnání se stejným obdobím roku 2013.

Vývoj cen průmyslových výrobců (obchodních cen) Kč/kg

Měsíc	Vepřový bok						Vepřová kýta (bez kosti)					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Leden	47,65	48,24	46,80	55,61	59,56	60,37	82,46	78,55	77,11	82,65	85,39	88,94
Únor	47,24	47,16	46,54	55,29	57,07	59,37	80,87	76,35	75,27	81,73	82,90	87,41
Březen	48,64	46,97	47,07	55,52	57,28	58,03	79,50	75,64	76,24	82,15	83,20	86,18
Duben	49,63	45,76	46,96	55,93	57,53		82,25	75,44	77,24	84,09	83,31	
Květen	49,44	46,89	49,68	56,48	57,45		83,47	74,64	80,97	83,58	86,03	
Červen	50,11	47,53	50,26	56,72	57,55		84,70	75,77	80,85	84,97	83,57	
Červenec	50,04	49,17	49,80	56,81	58,60		85,03	78,62	81,29	83,28	85,86	
Srpen	49,68	49,37	49,39	58,14	60,25		82,63	78,47	80,20	84,18	90,86	
Září	50,11	47,56	50,74	62,79	62,27		82,48	77,09	80,90	86,91	89,50	
Říjen	48,74	47,65	50,27	62,18	60,67		80,96	75,50	79,60	86,18	87,53	
Listopad	47,63	47,30	53,84	63,30	59,15		78,76	75,59	80,07	87,94	86,68	
Prosinec	48,83	47,84	55,89	62,13	61,37		80,21	76,40	83,54	87,79	90,37	
Průměr roku	48,90	47,59	49,90	58,39	59,10	59,32*	81,87	76,47	79,63	84,54	86,17	87,50*

Pramen: TIS^{CR} SZIF - průměr roku je vážený průměr

Pozn.:* = vážený průměr leden – březen

Například cena vepřového boku byla v roce 2013 vyšší o 0,71 Kč za 1 kg než v roce předešlém. V roce 2012 byla cena vyšší ve srovnání s rokem 2011 o 8,50 Kč za 1 kg vepřového boku. Cena průmyslových výrobců u vepřové kýty byla v roce 2013 vyšší oproti roku 2012 o 1,63 Kč za 1 kg, v meziročním srovnání 2012/2011 to bylo již 4,90 Kč za 1 kg. Za první tři měsíce roku 2014 došlo v meziročním srovnání ke zvýšení cen u obou těchto komodit.

Spotřebitelské ceny (SC) Kč/kg

Měsíc	Vepřový bok						Vepřová kýta upravená na řízky					
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Leden	67,0	66,6	63,9	73,5	82,7	85,7	109,9	105,0	102,7	110,6	119,5	125,4
Únor	66,6	66,2	63,2	73,5	83,3	85,6	110,6	104,1	102,7	110,0	118,6	125,1
Březen	66,5	65,2	63,6	73,8	82,8	84,6	109,3	103,3	101,8	108,5	117,9	124,2
Duben	67,2	64,4	64,7	75,0	82,0	83,7	108,8	100,7	102,7	109,1	117,7	121,9
Květen	67,8	63,9	66,1	75,2	81,8	82,3	110,6	101,8	102,1	109,2	116,1	120,3
Červen	67,3	64,1	64,8	74,9	82,4		109,7	101,7	104,3	110,7	117,4	
Červenec	67,0	64,9	65,5	75,6	83,0		110,7	101,9	103,4	112,5	118,5	
Srpen	67,9	64,9	66,4	76,7	82,9		111,0	102,4	104,1	112,1	118,0	
Září	67,7	65,8	66,8	80,8	85,7		110,4	104,5	103,1	115,1	123,6	
Říjen	67,7	66,3	66,3	82,3	85,3		110,0	102,8	101,0	119,4	124,0	
Listopad	66,6	65,0	67,5	82,8	84,2		108,4	104,0	103,2	119,2	122,0	
Prosinec	66,15	64,89	70,8	83,17	86,4		106,6	102,4	104,9	118,0	123,0	
Průměr roku	67,1	65,2	65,8	77,3	83,6		109,7	102,9	103,0	112,9	119,7	

Pramen: ČSÚ, Pozn.: průměr roku je aritmetický průměr

U bůčku byla spotřebitelská cena přes 70 Kč/1 kg zaznamenána před rokem 2012 naposledy na počátku roku 2002. V roce 2012 byla cena bůčku vyšší v průměru o 11,50 Kč než v roce 2011 což souvisí s vyššími cenami docilovanými za jatečná prasata i s vývojem cen průmyslových výrobců. V meziročním srovnání let 2013/2012 došlo k dalšímu navýšení cen o 6,30 Kč/1 kg.

Spotřebitelská cena vepřové kýty bez kosti upravené na řízky byla v roce 2011 vyšší o 0,11 Kč/1 kg v porovnání s údaji roku 2010. V meziročním srovnání 2012/2011 to bylo již o 10 Kč/1 kg. V meziročním srovnání let 2013/2012 došlo k dalšímu navýšení cen o 6,80 Kč/1 kg.

Ceny spotřebitelské budou u obou sledovaných produktů podle prvních pěti měsíců roku 2014 pravděpodobně vyšší také v celém roce 2014.

Na výši dosahovaných nákladů i ve svém důsledku na spotřebitelskou cenu vepřového masa mají zásadní vliv nejen náklady na krmiva, ale i náklady vynaložené na převoz živých prasat a následně i vepřového masa a masných výrobků ke konečnému spotřebiteli, tj. k přímé konzumaci. A zcela zásadně vývoj nabídky a poptávky na zahraničních trzích, ale i na trhu domácím.

Odhadované náklady na krmiva se v roce 2013 podílely na celkových nákladech výkrmu prasat 66,6 % a v meziročním srovnání došlo k jejich zvýšení o 10,3 %. Zároveň došlo v roce 2013 také k růstu u většiny ostatních nákladů. Proti roku 2012 došlo ke zhoršení souhrnné rentability ve výrobě vepřového masa o 3,2 p. b. Průměrný denní přírůstek prasat ve výkrmu v roce 2013 se podle odhadu ÚZEI mírně zvýšil o 1,5 % na 0,764 kg/KD.

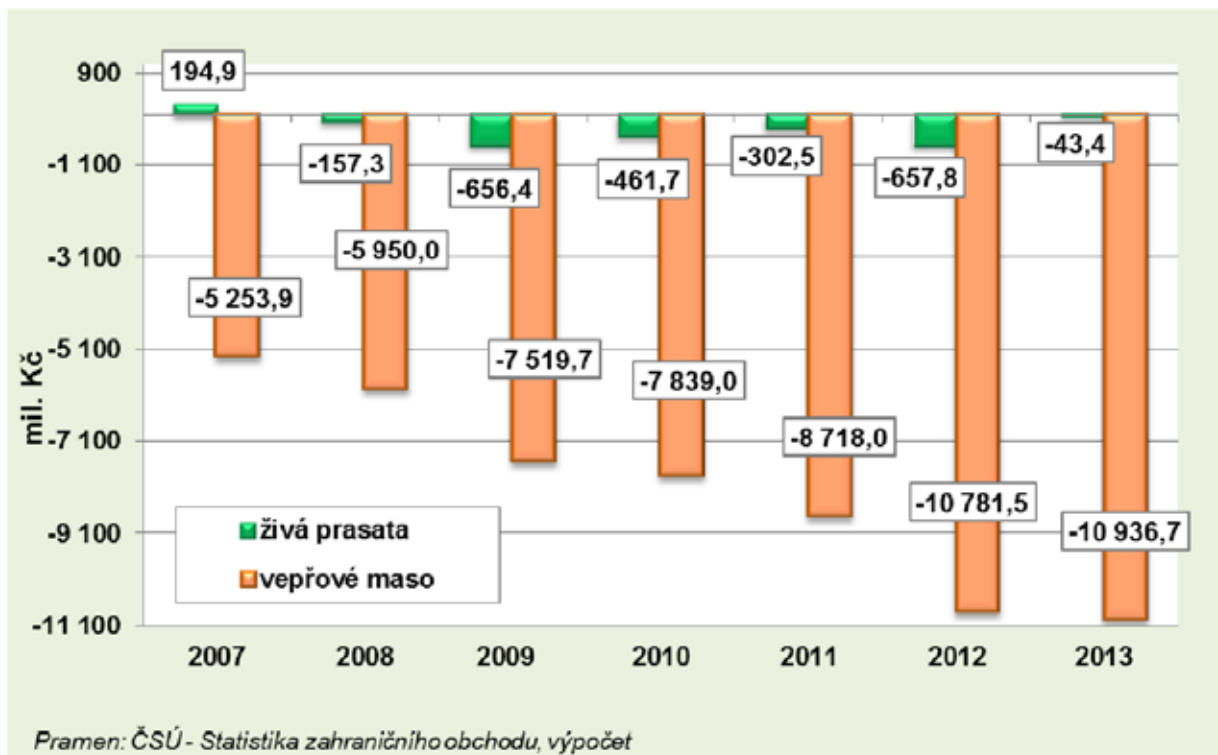
Z tohoto pohledu má pro spotřebitele pozitivní vliv orientace nákupu podle nabízené ceny, popřípadě důraz na nákup domácích výrobků, tedy i vepřového masa a masných výrobků a tato vazba by měla být čím dál více zdůrazňována.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Zahraniční obchod s živými prasaty a vepřovým masem

Dlouhodobě nízká konkurenceschopnost odvětví se odráží především v pasivní bilanci zahraničního obchodu. Celkové saldo ve vepřovém maso včetně živých prasat vykázalo v roce 2013 po dlouhé době zlepšení, i když se stále výrazně podílí (více než 46 %) na celkovém pasivním saldu agrárního zahraničního obchodu. Ve finančním vyjádření dosáhlo celkové saldo v živých prasatech a vepřovém maso -10 857 mil. Kč a v objemovém vyjádření -180,3 tis. t j. hm. Ve srovnání s rokem 2012 došlo k mírnému zlepšení bilance o 14,6 tis. t j. hm. a o 428 mil. Kč. Objemové saldo zahraničního obchodu v živých prasatech se proti roku 2012 zlepšilo a vykázalo již kladnou hodnotu (6,8 tis. t ž. hm.), ale ve finančním vyjádření bylo dosud v červených číslech (-43,4 mil. Kč). Bilance zahraničního obchodu s vepřovým masem se meziročně mírně zlepšila na -185,6 tis. t j. hm., ve finančním vyjádření došlo vlivem nárůstu cen v Evropě k jejímu mírnému zhoršení na -10 936,7 mil. Kč.

Graf 2.4.2 Vývoj bilance zahraničního obchodu s vepřovým masem v ČR

ČR dovezla v roce 2013 celkem 489,1 tis. ks (21,4 tis. t ž. hm.) živých prasat, což představovalo proti předchozímu roku poměrně výrazné snížení o 35,2 % (o 266 tis. ks). Hlavním důvodem byl především meziročně nižší nákup selat v zahraničí (o 37,3 %) vlivem jejich vyšších cen a nárůstu tuzemských odchovů, zároveň také klesl počet importovaných jatečných prasat (o 25 %). Největší podíl (77,3 %) na importu měla opět selata, kterých bylo v loňském roce dovezeno 378 tis. ks. Pocházela převážně ze třech zemí Unie (Dánska, Nizozemska a Německa). Další kategorií, která se v roce 2013 významněji podílela na importu živých prasat do ČR, byla jatečná prasata. Jejich nákup se meziročně snížil o 34,6 tis. ks a dosáhl 103 tis. ks (tj. 10,6 tis. t ž. hm.). Předními dodavateli bylo Německo, Nizozemsko a Slovensko, odkud pocházelo 91 % těchto zvířat. Na celkových porážkách prasat v ČR se import jatečných zvířat podílel necelými 4 % (v roce 2012 to bylo 5 %). Ostatní prasata se na dovozu podílela necelými 2 % a pocházela především z Polska a Dánska.

V roce 2013 se meziročně objem vepřového masa nakoupený v zahraničí příliš nezměnil (pokles o 0,5 %) a dosáhl 230,7 tis. t v celkové hodnotě 13,6 mld. Kč. Nejvýznamnějším dodavatelem bylo Německo, odkud pocházelo více než 45 % dovezeného vepřového masa v hodnotě 6,1 mld. Kč. Dále se na importu významněji podílely čtyři členské země Unie Španělsko, Belgie, Rakousko a Polsko (37 % nákupu). Dovoz vepřového masa ze třetích zemí meziročně klesl o 1,1 tis. t na 0,4 tis. t a pocházel především z Chile.

Vývoz živých prasat se v roce 2013 meziročně vzrostl o 12,9 % na 286,4 tis. ks. Byl realizován zejména v jatečných prasatech, která se na celkovém exportovaném počtu podílela téměř 81,4 %. Nevýznamnějšími odběrateli bylo Slovensko, Maďarsko a Německo, kam směřovalo téměř 90 % z celkového počtu vyvezených prasat.

Vývoz vepřového masa se v roce 2013 v objemovém vyjádření meziročně mírně snížil o 7,3 % (o 3,1 tis. t) na 45,1 tis. t, ve finančním vyjádření došlo k jeho nárůstu o 0,2 mld. Kč na 2,7 mld. Kč. Nejvýznamnějším odběratelem pro ČR bylo tradičně Slovensko, kam bylo prodáno více než 81 % vepřového masa a dále Maďarsko, Německo a Polsko (14,7 %).

Objem zahraničního obchodu v mil. Kč s vepřovým masem a živými prasaty (0203 a 0103)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I. – V. 2013	I. – V. 2014
Dovoz	6 285	7 118	8 565	10 392	10 633 (nejvíce z Německa 47%)	11 682 (nejvíce z Německa 43%)	14 404	14 264 (nejvíce z Německa 44%)	5 297 (nejvíce z Německa 42 %)	5 900 (nejvíce z Německa 43%)
Vývoz	1 746	2 048 (nejvíce na Slovensko 70%)	2 362 (nejvíce na Slovensko 79%)	2 200 (nejvíce na Slovensko 81%)	2 384 (nejvíce na Slovensko 77%)	2 665 (nejvíce na Slovensko 74%)	3 165	3 407 (nejvíce na Slovensko 74%)	1 376 (nejvíce na Slovensko 76%)	1 315 (nejvíce na Slovensko 69%)
SALDO	-4539	-5070	-6203	-8192	-8249	-9017	-11 239	-10 857	- 3 921	- 4 585

Pramen: Celní statistika

Vývoj zahraničního obchodu s vepřovým masem (tuny) skupina celních položek 0203 za období kalendářního roku

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I. – V. 2014	změna 2013/2012	
								v tunách	v %
Dovoz	149 924	176 946	195 313	212 642	225 552	226 629	94 959	+1 077	+ 5
Vývoz	34 514	34 529	35 455	39 446	38 556	42 576	16 181	+ 4 020	+10
SALDO	-115 410	-142 417	-159 858	-173 196	-186 996	-184 053	-78 778	x	

Pramen: Celní statistika

Vývoj zahraničního obchodu s vepřovým masem (tuny) skupina celních položek 0203 za období: leden – květen

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I. – V. 2014	změna 2013/2012	
								v tunách	v %
Dovoz	53 660	67 656	73 333	79 072	89 787	87 550	94 959	+7 409	+8
Vývoz	13 563	14 641	13 746	15 379	14 975	16 259	16 181	-78	-0,5
SALDO	-40 097	-53 015	-59 587	-63 693	-74 812	-71 291	-78 778	x	x

Pramen: Celní statistika

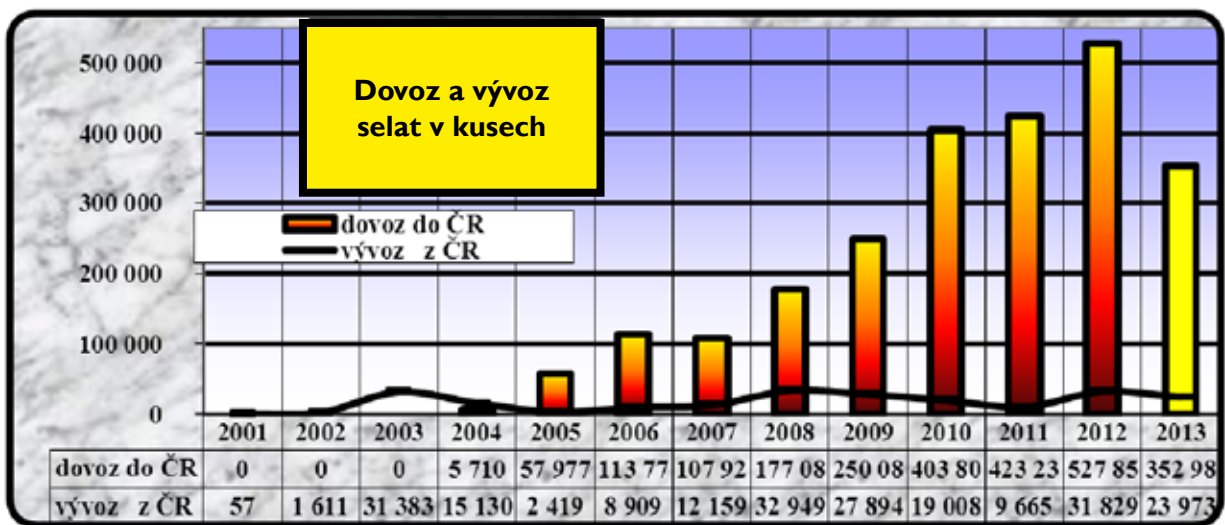
Dovoz drůbežího, hovězího a vepřového masa do České republiky (tis. t) v mase

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	I. – V. 2013	I. – V. 2014
Drůbeží maso 0207	56,7	59,4	51,7	63,6	77,5	78,6	90,5	98,9	91,9	39,0	36,2
Cena Kč/kg	47,6	40,58	47,45	45,09	42,27	43,6	46,91	49,53	50,44	47,41	49,27
Hovězí maso 0201 a 0202	17,3	16,5	17,6	14,7	18,5	21,4	21,5	18,9	20,6	8,1	9,1
Cena Kč/kg	70,87	79,88	91,73	93,57	92,78	89,59		113,24	113,92	116,81	117,35
Vepřové maso 0203	110,4	114,4	130,2	150,0	176,9	195,6	212,6	226,0	224,8	87,6	95,0
Cena Kč/kg	49,9	52,65	52,3	52,48	52,99	49,46	50,30	57,55	59,09	56,06	58,20

Vývoj zahraničního obchodu s živými prasaty (tuny) skupina celních položek 0103 za období kalendářního roku

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	změna 2013/2012	
							v tunách	v %
Dovoz	18 772	24 908	21 737	22 356	27 716	19 300	-8 416	-30
Vývoz	18 285	9 554	17 022	18 684	21 062	23 987	+2 925	+14
SALDO	- 487	-15 354	- 4 715	-3 652	-6 654	+4 687	x	x

Pramen: Celní statistika

Pramen: Celní statistika

Od vstupu České republiky do EU nastala zásadní změna objemu vývozu a dovozu živých prasat. Před vstupem do EU se dovoz živých selat neuskutečňoval.

Dovoz živých prasat od roku 2004 dynamicky narůstal. Souviselo to především s poklesem celkových stavů prasat a nedostatkem vepřového masa a zástavových selat z domácích chovů. Téměř nulový dovoz živých zvířat před rokem 2004 byl vždy pozitivně hodnocen i z pohledu ochrany zdraví a pohody zvířat. Selata, která se v posledních letech masivně dováží do České republiky se převážejí ze značných vzdáleností (například silniční vzdálenost Kodaň – Praha činí 730 km), což rozhodně i při dodržení všech pravidel pro přepravu zvířat neodpovídá obecným požadavkům na eliminaci stresu. Značné jsou i náklady na přepravu a nezanedbatelná je ekologická zátěž samotné přepravy.

V roce 2013 bylo dovezeno celkem 352 987 kusů selat, z čehož bylo 57 % z Dánska, zbytek především z Nizozemí (21 %) a Německa (19 %). Průměrná dovozní cena za 1 kg živé hmotnosti činila 66,39 Kč.

Vyvezeno bylo 23 973 kusů selat celkem, z toho 78 % na Slovensko, zbytek do Chorvatska, Rumunska a Rakouska. Průměrná vývozní cena selat byla 80,45 Kč/kg živé hmotnosti.

V období leden až květen 2014 bylo dovezeno celkem 135 444 kusů selat, podíl dovozu z Dánska činil 54 %, z Německa 25 % a z Nizozemí 21 %. Vyvezeno za toto období bylo 16 472 kusů, z toho téměř 50 % na Slovensko.

Pramen: Celní statistika

V roce 2013 bylo vyvezeno 198 138 kusů jatečných prasat, a to především na Slovensko (44 %) a do Maďarska (36 %). Dovezeno bylo 96 278 kusů (71 %) z Německa, dále z Nizozemska (10 %).

V období I. – V. 2014 bylo vyvezeno na Slovensko 33 350 kusů a do Maďarska 21 161 kusů jatečných prasat. Průměrná vývozní cena činila 33,06 Kč/kg.

Ve stejném období bylo dovezeno z Německa 17 631 kusů a z Nizozemska 7 061 kusů jatečných prasat. Průměrná dovozní cena činila 34,86 Kč/kg.

Zahraníční obchod s položkami souvisejícími s výrobou vepřového masa

S odvětvím chovu prasat souvisí rovněž položky, které jsou jednak důležitou surovinou a jsou určeny pro další zpracování v nejrůznějších oborech průmyslové výroby a jednak produkty potravinářské výroby s poměrně vysokou přidanou hodnotou zboží. Mezi potraviny s vyšší přidanou hodnotou, které se z České republiky daří vyvážet a zároveň dosahují kladné saldo zahraničního obchodu patří uzenky a salámy, které jsou vyváženy do 19 zemí, mezi nimiž je nejvíce zastoupeno Slovensko, Maďarsko a Polsko. Tato skutečnost, kladné saldo zahraničního obchodu u této skupiny položek celního sazebníku, není dlouhodobá záležitost, ale nastala v roce 2008 se zvyšujícím se trendem v následujících letech. Opačnou bilanci i trend lze pozorovat u konzerv, kde je záporné cenové saldo zahraničního obchodu v rámci celního kódu CS 1602. Konzervy v rámci tohoto kódu neobsahují výlučně vepřové maso, převažující podíl masa v konzervách tvoří maso drůbeží. V uvedené tabulce je výběr položek obsahující výlučně vepřové maso (CS 1602 41., 1602 42., 1602 49.).

DOVOZ	2012		2013		Obchodní partneři v pořadí objemu zboží
	tuny	mil. Kč	tuny	mil. Kč	
Uzenky a salámy (CS 1601...)	12 049	1 059	13 776	1 381	Polsko, Německo, Slovensko
Konzervy a přípravky (CS 160241, 42, 49)	7 263	590	7 107	623	Slovensko, Polsko, Německo, Francie
Tuk vepřový (CS 0209 0011, 0019, 0030)*	18 192	426	18 557	364	Německo, Itálie, Polsko
Štětiny (CS 0502 10)	172	55	146	45	Čína, Německo
Střeva (CS 0504 00)	5 055	900	4 272	982	Čína, Německo, Slovensko
Kůže prasat surové (CS 4103 30, 410710)	69	2	151	4,1	Makedonie, Řecko

VÝVOZ	2012		2013		Obchodní partneři v pořadí objemu zboží
	tuny	mil. Kč	tuny	mil. Kč	
Uzenky a salámy (CS 1601...)	28 663	2 052	29 626	2 260	Slovensko, Maďarsko, Polsko
Konzervy a přípravky (CS 160241, 42, 49)	8 870	573	9 963	607	Slovensko, Německo, Polsko, Maďarsko
Tuk vepřový (CS 0209 0011, 0019, 0030)*	829	30	1 021	30	Slovensko, Mongolsko, Německo
Štětiny (CS 0502 10)	0	0	0	0	--
Střeva (CS 0504 00)	2 653	541	3 238	595	Polsko, Slovensko, Francie, Německo,
Kůže prasat surové (CS 4103 30, 410710)	1 376	37	1 284	39	Polsko, Slovensko

Pramen: Celní statistika

Poznámka: od roku 2012 změna na CS 0209 1011, 1019 a 1030

TUKY

Spotřeba tuků na obyvatele se v posledních letech postupně sice pozvolna, ale snižuje. Roste i možnost výběru mezi rozšířeným sortimentem tuků. Spotřeba sádla a vepřové slaniny činila po druhé světové válce v Československé republice pod 4 kg na 1 obyvatele a rok. Prudký nárůst nastal v padesátých letech, kdy spotřeba přesáhla 6 kg a v roce 1954 činila 6,9 kg. Po mírné stagnaci spotřeby nad hodnotou 6 kg se významně zvýšil podíl spotřeby sádla a vepřové slaniny v roce 1965, kdy dosáhla rekordních 8,1 kg na 1 obyvatele a rok.

V roce 1990 činila spotřeba 6,9 kg sádla včetně vepřové slaniny na 1 obyvatele České republiky a rok. V posledních letech, kdy zaznamenáváme výrazný odklon od spotřeby tučných potravin k masu libovému, se spotřeba ustálila. V roce 2010 dosáhla spotřeba sádla včetně slaniny 4,7 kg na 1 obyvatele za rok. V roce 2011 spotřeba dosáhla 4,8 kg na 1 obyvatele za rok, což je oproti roku 2010 nárůst o 2 %. V roce 2012 se spotřeba sádla s hodnotou 4,7 kg na 1 obyvatele vrátila na úroveň roku 2010. I přes to, že se spotřeba vepřového tuku od počátku nového století snížila, je zřejmý nedostatek této suroviny na českém trhu. Dokládá to stále se zvyšující objem dovozu tohoto sortimentu do České republiky. V roce 1998 bylo dovezeno 2 917 tun, v roce 2013 bylo dovezeno 18 557 tun, což činí více než šestnásobek roku 1998.

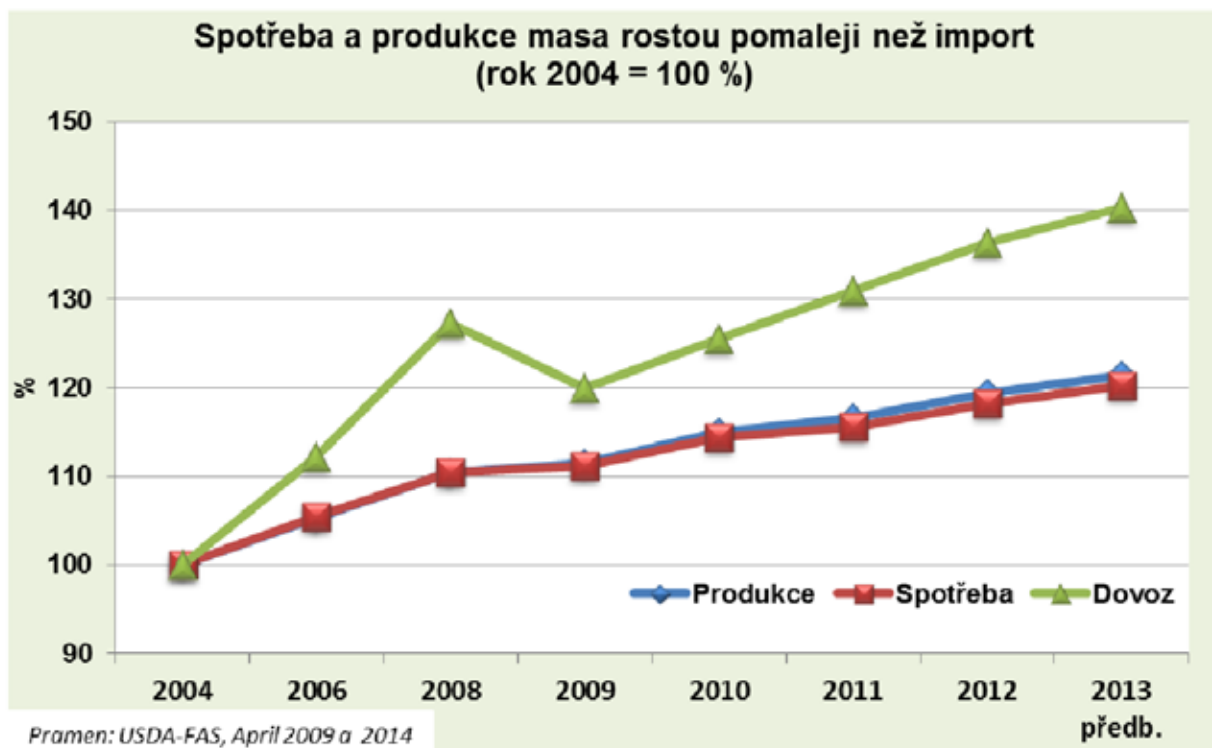
Vepřový tuk ve formě slanin (CS 0209 1011 a 1019) a sádla (CS 0209 1090) byl dovážen v roce 2013 nejvíce z Německa (32 %) a z Itálie (26 %) – celkové dovezené množství činilo 18 557 tun. Itálie byla v předchozích letech dominantním dovozcem (až 36 % vepřových tuků pocházelo z Itálie). Za období od ledna do konce května 2014 bylo dovezeno 7 198 tun.

SITUACE NA ZAHRANIČNÍCH TRŽÍCH VEPŘOVÉHO MASA

Celková produkce masa ve světě

V roce 2013 celková produkce masa ve světě podle posledních předběžných údajů USDA-FAS z dubna 2014 proti roku 2012 vzrostla o 1,7 % (tj. o 4,39 mil. t) na 257,6 mil. t. Největší podíl na tomto vývoji měl meziroční nárůst výroby vepřového masa o 2,5 % (tj. o 2,6 mil. t). Produkce hovězího masa včetně telecího se meziročně zvýšila méně, a to o 1,7 % (1 mil. t) a výroba drůbežího masa stoupla pouze o 0,9 % (0,8 mil. t). Vývoj globální produkce masa vykazuje již několik let po sobě růstový trend. Dlouholetý růst produkce je ovlivněn zvyšující se poptávkou a spotřebou především v rozvíjejících se regionech, kde se s rostoucí ekonomikou zvyšuje také kupní síla obyvatelstva. To se zároveň odráží v poměrně dynamickém růstu světového dovozu masa (viz graf. 1).

Graf 1. Vývoj světové produkce, spotřeby masa a dovozu v letech 2004 – 2013

Pramen: FO.Licht ISSR 2. World Sugar Balances 2004/05-2013/14

Globální spotřeba masa celkem se podle USDA-FAS v roce 2013 meziročně zvýšila o 1,8 % (tj. o 4,5 mil. t) a dosáhla 253,6 mil. t. K jejímu nejprogresivnějšímu nárůstu došlo především u vepřového masa a to meziročně o 2,6 % (2,8 mil. t). Nárůst byl evidován také u drůbežího masa (o 1,1 %, tj. 0,9 mil. t) a hovězího masa (o 1,3 %, tj. 0,7 mil. t). Pro rok 2014 se odhaduje, že spotřeba masa meziročně vzroste, obdobně jako produkce, o 1,1 %, přičemž vepřové a drůbeží maso k tomu přispějí shodně 1,2 %, zatímco konzumace hovězího masa stoupne mírněji, a to o necelé 1,0 %. Důvodem jsou poměrně vysoké ceny hovězího masa ve srovnání s cenami vepřového a drůbežího masa.

Světová produkce a spotřeba masa v letech 2009 - 2014 v mil. t

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013 předběžně	2014 odhad	2014/13 v %
Produkce**							
Hovězí a telecí	57,366	57,576	57,422	57,623	58,620	58,856	0,4
Vepřové	100,332	102,899	103,468	106,828	109,452	110,703	1,1
Drůbeží*	78,784	83,447	86,507	88,723	89,490	90,799	1,5
Maso celkem	236,482	243,922	247,397	253,174	257,562	260,358	1,1
Spotřeba**							
Hovězí a telecí	56,408	56,427	55,718	56,090	56,825	57,240	0,7
Vepřové	100,246	102,756	103,118	106,266	109,075	110,435	1,2
Drůbeží*	77,669	82,116	84,918	86,708	87,651	88,667	1,2
Maso celkem	234,323	241,299	243,754	249,064	253,551	256,342	1,1

Pozn.:* Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS April 2014, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Zahraniční obchod s masem v roce 2013 opět meziročně vzrostl. Vývoz masa (uvedeno pouze za sledované země) se proti roku 2012 zvýšil o 3,4 % (tj. o 0,88 mil. t) a dovoz vzrostl o 2,9 % (0,65 mil. t). Výrazně se zvýšil obchod s hovězím masem (o 12,3 %, resp. 11,6 %), především díky vyšší poptávce v Číně, Venezuele, Angole, Chile, Saúdské Arábii a Íránu. Obchod s vepřovým masem na rozdíl od uvedených dvou druhů masa meziročně oslabil. Jedním z důvodů byla jeho poměrně vysoká cena. Produkce vepřového masa je sice ve srovnání s ostatními druhy masa nejvyšší, podíl obchodu s vepřovým na celkovém obchodu s masem je naopak nejnižší. Obchod s drůbežím masem si udržel rostoucí trend.

V roce 2014 se podle odhadu USDA-FAS globální obchod s masem opět meziročně zvýší. Ve srovnání s rokem 2013 se očekává jeho nárůst především u drůbežního masa, mírněji u hovězího masa, zatímco poptávka po vepřovém masu na světovém trhu patrně opět oslabí. Její úroveň však bude záviset především na vývoji cen této komodity a výskytu chorob prasat.

Světový obchod s masem v letech 2009 - 2014 v mil. t

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013 předběžně	2014 odhad	2014/13 v %
Produkce**							
Hovězí a telecí	6,555	6,622	6,413	6,652	7,423	7,759	4,5
Vepřové	5,547	5,891	6,611	6,896	6,662	6,593	-1,0
Drůbeží*	7,660	8,163	8,560	8,918	9,034	9,276	2,7
Maso celkem	19,762	20,676	21,584	22,466	23,119	23,628	2,2
Spotřeba**							
Hovězí a telecí	7,450	7,822	8,095	8,164	9,165	9,514	3,8
Vepřové	5,632	6,031	6,947	7,260	7,019	6,860	-2,3
Drůbeží*	8,965	9,449	10,167	10,797	10,917	11,434	4,7
Maso celkem	22,047	23,302	25,209	26,221	27,101	27,808	2,6

Pozn.:* Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země tvoří rozdíl mezi dovozem a vývozem

Pramen: USDA-FAS April 2014, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Zahraniční trhy vepřového masa

Charakteristika světového trhu v roce 2013 a očekávaný vývoj v roce 2014

Vývoj v roce 2013

- Zvýšení spotřeby vepřového masa o 2,6 %, zejména v Číně (podíl na světovém růstu téměř 82 %) a významněji také v USA, Mexiku a Rusku.
- Nárůst světové produkce o 2,5 % především díky jejímu vzestupu v Číně a dále v Rusku, J. Koreji a na Ukrajině.
- Útlum světového obchodu vlivem vysokých cen vepřového masa – pokles globálního dovozu o 3,4 % a to u všech významných importérů Japonska, Ruska, Hongkongu a J. Koreji (vyjma Číny, Mexika).
- Omezení globálního exportu především na základě snížení nabídky ze strany významných světových vývozců USA a Brazílie.
- Nárůst cen vepřového masa na globálním trhu (v USA o 1,2 %).

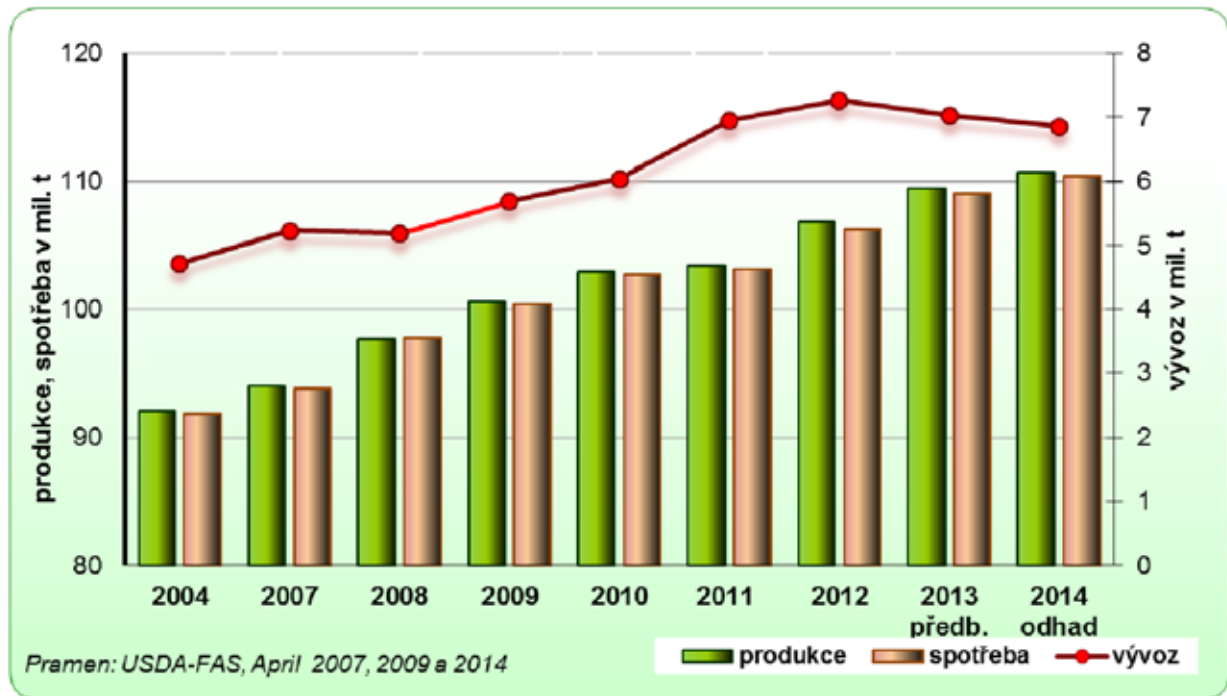
Očekávaný vývoj v roce 2014

- Nárůst produkce proti roku 2013 (o 1,1 %) především díky dynamicky rostoucí výrobě vepřového masa v Číně, Rusku, Brazílii a Vietnamu bude kompenzovat pokles výroby v USA.
- Zvýšení spotřeby meziročně o 2,0 %, a to zejména v Číně a EU.
- Další oslabení světového obchodu s vepřovým masem, což je dáno především ruskými restrikcemi na dovoz vepřového z EU a nízkými vývozními zásobami ve Spojených státech.
- Pokles světového exportu přibližně o více než 2,0 % na základě nižšího vývozu dvou nejvýznamnějších destinací EU a USA, naopak mírný vzestup vývozu Brazílie a Číny.
- Snížení světového importu cca o 1,0 % v důsledku omezení poptávky zejména Ruska, zatímco Japonsko a Mexiko import meziročně mírně navýší.
- Největší dopad na predikce mají výskyty nálezů prasetí moru ve světě. Epidemie prasečího průjmu ovlivnila odhady produkce v některých severoamerických, asijských a jihoamerických zemích. To se dále odráží na poptávce po dovozech i vývozní nabídce. Africký mor prasetí se pak cituje jako významný důvod Ruska pro restrikcii importu vepřového z EU.

Vývoj na světovém trhu v roce 2013

Rok 2013 byl v odvětví vepřového masa charakterizován nárůstem cen na globálním trhu, které se již druhým rokem po sobě držely poměrně vysoko a v některých regionech také výskytem onemocnění prasat. Tento vývoj se projevil meziročním útlumem světového obchodu. Někteří významní importéři reagovali na rostoucí ceny jednak omezením poptávky po této potravine na globálním trhu (např. Japonsko, Rusko, Hongkong), někteří z nich zároveň navýšili vlastní produkci, aby se tak stali méně závislími na dovozech (především Rusko, Ukrajina a Jižní Korea). K celkovému omezení světové produkce ani spotřeby vepřového masa však v roce 2013 nedošlo, pouze v některých zemích došlo k jejich mírnému snížení.

Graf 2. Vývoj produkce, spotřeby a vývozu vepřového masa ve světě

Podle posledních předběžných údajů USDA-FAS z dubna t. r. se v roce 2013 proti roku 2012 zvýšila produkce vepřového masa ve světě o 2,5 %, tj. o 2,6 mil. t a dosáhla 109,5 mil. t.

Produkce vepřového masa ve světě v letech 2010 – 2014 v tis. t

Země	2010	2011	2012	2013 předpoklad	2014 odhad	2014/2013
Čína	50 712	50 604	53 427	55 620	56 950	2,4
EU	22 627	22 953	22 526	22 390	22 300	-0,4
USA	10 186	10 331	10 555	10 530	10 332	-1,9
Brazílie	3 195	3 227	3 330	3 280	3 400	3,7
Rusko	1 981	2 064	2 175	2 400	2 550	6,3
Vietnam	2 090	2 130	2 175	2 220	2 260	1,8
Kanada	1 779	1 812	1 840	1 820	1 820	0,0
Filipíny	1 260	1 288	1 310	1 350	1 390	3,0
Japonsko	1 292	1 267	1 297	1 309	1 305	-0,3
Mexiko	1 175	1 202	1 239	1 281	1 285	0,3
Jižní Korea	1 110	837	1 086	1 252	1 170	-6,5
Taiwan	845	865	878	842	815	-3,2
Chile	498	528	584	550	540	-1,8
Ukrajina	631	704	701	795	830	4,4
Argentina	279	301	331	402	440	9,5
Austrálie	339	344	352	360	365	1,4
Ostatní	2 900	3 011	3 022	3 051	2 951	-3,3
Celkem	102 899	103 468	106 828	109 452	110 703	1,1

Pozn.: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS, April 2014, oficiální statistiky a výsledky výzkumu,

Nejvýrazněji se na tomto růstu podílí již několik let největší světový producent vepřového masa Čína, kde v důsledku rychle se rozvíjející ekonomiky progresivně stoupají nejen stavy prasat, ale i výroba. Za posledních deset let (období 2004 -2013) se čínská produkce vepřového masa zvýšila o 28 % (tj. o 12,1 mil. t), zatímco ve zbylé části světa představoval nárůst necelých 11 %.

Dynamický vzestup produkce byl v roce 2013 zaznamenán také v Rusku (meziročně o 10,3 %, tj. o 0,2 mil. t), které se snaží snižovat svou závislost na importech rozšiřováním stavů prasat a podporou vlastní výroby. Od roku 2004 do roku 2013 Rusko navýšilo produkci o 68 %, což představovalo v objemovém vyjádření 1 mil. t. Jižní Korea patří k zemím, kde se v roce 2013 proti předchozímu roku zvýšila výroba vepřového masa nejvýrazněji (o 15,3 %, o 0,17 mil. t). Po prudkém útlumu produkce v roce 2009 v zemi vlivem výskytu onemocnění prasat se podařilo do roku 2013 jihokorejským prvovýrobcům nejen vrátit výrobu na původní úroveň dosahovanou před obdobím útlumu, ale ještě ji navýšit. Rovněž Filipíny a Vietnam se v posledních letech snažily o navyšování vlastní produkce a tento trend pokračoval také v roce 2013 (meziroční nárůst o 3,1, resp. 2,1 %). Ze čtyř nejvýznamnějších světových producentů vepřového masa došlo v roce 2013 u třech z nich (EU, USA a Brazílie) naopak k omezení výroby. V EU se výroba vepřového masa proti roku 2012 snížila o méně než 1 %. Také v USA, které jsou třetím největším světovým producentem a významným hráčem na světovém trhu s vepřovým masem (pozice druhého nejvýznamnějšího dovozce i vývozce), byl v roce 2013 zaznamenán velmi mírný útlum produkce vepřového masa (o 0,2 %). Ten byl způsoben zejména poklesem porážek jatečných prasat, neboť díky výskytu průjmového virového onemocnění (tzv. PED) mu od května 2013 v USA podlehl přibližně 5 mil. ks prasat.

Světová spotřeba vykazuje trvale rostoucí trend (graf 2.), k jejímu navyšování dochází především v rozvíjejících se regionech. V roce 2014 se ve srovnání s rokem 2013 očekává její nárůst o 1,2 %, tj. o 1,4 mil. t. Výraznou zásluhu na tomto vývoji bude mít především Čína, kde spotřeba meziročně vzroste o 1,3 mil. t, ale také EU a některé země jihovýchodní Asie (Vietnam, Hongkong). Naopak i přes vyšší produkci klesne spotřeba v Rusku meziročně o 68 tis. t, neboť utlumení dovozů z EU zvyšovalo spotřebitelskou cenu vepřového masa a produktů z něj na ruském trhu. Rovněž USA a Kanada spotřebu vepřového masa meziročně sníží o 115 tis. t, resp. 33 tis. t. Omezení konzumace čeká v letošním roce také Japonsko (o 20 tis. t).

Tab. Spotřeba vepřového masa ve světě v letech 2010 - 2014 v tis. t

Země	2010	2011	2012	2013 předpoklad	2014 odhad	2014/2013
Čína	50 799	51 108	53 802	56 096	57 440	2,4
EU	20 952	20 822	20 382	20 173	20 315	0,7
USA	8 654	8 340	8 441	8 668	8 553	-1,3
Brazílie	2 896	3 035	3 208	3 267	3 199	-2,1
Rusko	2 577	2 644	2 670	2 696	2 727	1,1
Vietnam	2 488	2 522	2 557	2 549	2 529	-0,8
Kanada	2 072	2 113	2 160	2 205	2 245	1,8
Filipíny	1 784	1 710	1 850	1 953	1 945	-0,4
Japonsko	1 539	1 487	1 546	1 628	1 612	-1,0
Mexiko	1 418	1 432	1 446	1 521	1 564	2,8
Jižní Korea	901	919	906	879	862	-1,9
Taiwan	810	800	834	810	777	-4,1
Chile	776	806	953	992	1 025	3,3
Ukrajina	467	558	547	536	583	8,8
Argentina	482	482	511	510	513	0,6
Austrálie	385	408	430	460	470	2,2
Ostatní	3 815	3 981	4 091	4 173	4 091	-2,0
Celkem	100 424	102 770	101 610	104 929	106 978	2,0

Pozn.: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS, April 2014, oficiální statistiky a výsledky výzkumu,

Očekávaný vývoj na světovém trhu v roce 2014

Globální produkce vepřového masa se v roce 2014 podle odhadu USDA-FAS z dubna t. r. meziročně zvýší o 1,0 %, tj. o 1,3 mil. t na rekordních 110,7 mil. t. Největší vliv na predikci vývoje trhu v tomto sektoru má výskyt některých onemocnění prasat v různých regionech světa. Tak např. epidemie prasečího průjmu (PED – Porcine epidemic diarrhea) ovlivnila odhady produkce v některých severoamerických, asijských a jihoamerických zemích. Její výskyt má zároveň dopad na poptávku po dovozech a na objemu vepřového masa určeném na export. Dalším onemocněním je africký mor prasat (ASF – African swine fever), jehož výskyt v Evropě má za následek omezení globálního obchodu s vepřovým masem a bylo hlavním důvodem Ruska pro zavedení restrikcí na importované vepřové maso z EU.

Charakteristika trhu EU v roce 2013 a očekávaný vývoj v roce 2014

Vývoj v roce 2013

- Snížení celkových stavů prasat cca o 0,6 % na 146,3 mil. ks, pokles u většiny významných producentů, vyjma Dánska, Španělska a Velké Británie. Redukce základního stáda prasnic o 1,7 % na 12,5 mil. ks, z toho nejvýrazněji v Polsku, Itálii a Belgii.
- Velmi mírné omezení produkce vepřového masa o 0,4 % na 21,9 mil. t ve všech členských zemích kromě Velké Británie, Španělska, Itálie, Irska a Rumunska vlivem zhoršené rentability v předchozích letech (vysoké náklady na krmiva). Snížení porážek jatečných prasat o 0,60 % (o 5 mil. ks) na 243 mil. ks.
- Pokles spotřeby vepřového masa EU 27 v průměru o 1,3 % na základě vysokých cen.
- Mírné zvýšení celkového objemového vývozu vepřového masa včetně živých prasat o 1,0 % na 3,1 mil. t, z toho nejvýrazněji na trhy Číny, Filipín a Hongkongu. Naopak výrazné omezení exportu do Jižní Koreje, na Ukrajinu a do Běloruska. Omezení celkového dovozu vepřového masa včetně živých prasat téměř o 9,0 % na 37,1 tis. t, zejména z Chile a Švýcarska, naopak zvýšení importů z USA a Srbska. Ve finančním vyjádření pokles hodnoty exportu o 0,6 % na 6,1 mld. € a nárůst hodnoty importu o 5,3 % na 63 mil. €.
- Mírný meziroční vzestup CZV jatečných prasat ve většině členských zemích, v EU 27 v průměru o 2,9 % vlivem omezení produkce a zvýšené poptávce po vepřovém masu na globálním trhu.
- Očekávaný vývoj v roce 2014
- Mírné oživení hrubé produkce o 0,6 % vlivem, omezení vývozu živých prasat a oživení stavů prasnic a tím i narozených selat především v Dánsku a Nizozemsku.
- Pokles porážek jatečných prasat o 0,6 % vlivem omezování výroby v producenty významných zemích (Německo, Španělsko, Polsko, Francie).
- Snížení vývozu na globální trh přibližně více než o 10 %, z důvodů obchodních omezení nejvýznamnějšího Unijního trhu Ruska.
- Pokles CZV meziročně o 3,0 % vlivem vyšší nabídky na trhu EU a omezení exportu..
- Mírné zvýšení spotřeby vepřového masa meziročně o necelé 1,0 %, vlivem očekávaného oslabení cen.

Vývoj na trhu v roce 2013

EU reprezentuje druhého největšího globálního chovatele prasat a producenta vepřového masa ve světě a nejvýznamnějšího světového vývozce. Unijní trh je proto bezprostředně ovlivněn vývojem sektoru vepřového masa na světovém trhu, ale zároveň i tento trh ovlivňuje. Na základě těchto vzájemných souvislostí dochází k poměrně rychlému transferu změn, které vznikají na globálním trhu do vnitřního trhu EU s vepřovým masem a tedy zároveň i do trhu ČR.

V roce 2013 byl trh s vepřovým masem v EU charakterizován již jen mírným meziročním snížením stavů prasat, mírným omezením produkce i spotřeby, vysokými vývozy, omezením dovozu a rekordními cenami jatečných prasat. Stálá poptávka po vepřovém masu na světovém trhu zejména díky Číně udržela ceny vepřového masa také v roce 2013 u všech významných exportérů na vysoké úrovni. EU si udržela svou pozici největšího světového exportéra (při započtení vývozu živých prasat), kterou získala v roce 2011.

S ohledem na úbytek stavů prasat, se hrubá produkce vepřového masa v EU v roce 2013 podle předběžných údajů EK meziročně snížila již mírněji, a to o 0,7 % na 22,4 mil. t v důsledku kombinací dvou faktorů: Jedním byly vysoké náklady na krmivo a druhým nová směrnice EU zavedená od 1. 1. 2013, která stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat. Porážky prasat se meziročně snížily o 2,0 % (o 5 mil. ks) na 243 mil. ks.

Poměrně dynamický trend snižování stavů prasat, který byl v EU nastartován od roku 2006, se v roce 2013 zpomalil a zdá se, že dochází pozvolna k jejich stabilizaci. Stavů prasat celkem v EU 28 podle EUROSTAT k prosinci roku 2013 meziročně oslabily pouze nepatrně, a to o 0,4 % (0,6 mil. ks) na 146,4 mil. ks. V EU 15 byl úbytek již zanedbatelný o 0,3 % (o 0,3 mil. ks) na 121,2 mil. ks, naproti tomu v NČZ 13 bylo jejich snížení o něco výraznější a to o 1,2 % na 25,3 mil. ks. Na meziročním poklesu celkového počtu prasat v Unii v roce 2013 se podíleli především někteří velcí evropští výrobci vepřového masa, jako je Německo (-1,0 %), Itálie (-1,2 %), Polsko (-1,2 %) a Francie (-2,4 %). Částečně byl ale kompenzován zvýšenými stavů prasat ve Velké Británii (o 2,6 %, Španělsku (o 1,6%) a Dánsku (1,0 %). Mírné oživení stavů zaznamenaly také v ČR a na Slovensku (shodně 0,9 %). Ke stagnaci došlo v Rumunsku a Portugalsku.

Stavů prasnic v EU dlouhodobě klesají a hlavní příčinou je dlouhodobě nízká rentabilita produkce selat, což se dále promítlo do vývoje celkové produkce vepřového masa v EU. Navíc nová směrnice o ustájení prasnic platící pro chovatele v EU od 1. ledna 2013 měla vliv na rušení chovů v některých regionech a zejména pak v některých ekonomicky slabších zemědělských podnicích. V EU 28 se stavů prasnic meziročně snížily o 1,7 % na 12,5 mil. ks, to bylo již mírnější tempo než v předchozích letech. Z toho v EU 15 klesly mírněji (o 1,6 %), zatímco v NČZ byl jejich úbytek výraznější (o 2,4 %). V jednotlivých členských zemích byl ale vývoj odlišný. Úbytek počtu prasnic proti roku 2012 byl zaznamenán především v Polsku (-5,6 %), Itálii (-5,0 %) v Maďarsku (-3,2 %), Rakousku (-3,1 %), Německu (-3,0 %) a Španělsku (-1,5 %). Naopak vyšší stavů prasnic v meziročním srovnání vykazovala ČR (o 2,2 %) a dále řada významných evropských vývozců selat jako jsou např. Dánsko a Nizozemsko (o 2,4, resp. 1,3 %) se počty prasnic meziročně téměř nesnížily.

Tab. Vývoj stavů prasat a z toho prasnic v EU v letech 2012 a 2013 v tis. ks

Země	2012	2013	2013/2012 v %	2012	2013	2013/2012 v %
Německo	28 331	28 046	-1,0	2 118	2 054	-3,0
Španělsko	25 250	25 495	1,0	2 250	2 253	0,1
Francie	13 778	13 428	-2,5	1 076	1 043	-3,1
Dánsko	12 281	12 402	1,0	1 229	1 258	2,4
Nizozemsko	12 104	12 013	-0,8	1 081	1 095	1,3
Polsko	11 132	10 994	-1,2	1 012	955	-5,6
Itálie	8 662	8 561	-1,2	621	590	-5,0
Belgie	6 448	6 351	-1,5	491	472	-3,8
Rumunsko	5 234	5 180	-1,0	399	384	-3,7
V. Británie	4 216	4 383	4,0	494	482	-2,4
Maďarsko	2 989	2 935	-1,8	279	270	-3,2
Rakousko	2 983	2 896	-2,9	258	250	-3,1
ČR	1 534	1 548	0,9	142	151	6,8
Švédsko	1 474	1 478	0,3	141	148	5,3
Irsko	1 493	1 468	-1,6	144	144	0,1
Slovensko	631	637	0,9	57	58	1,5
Bulharsko	531	586	10,4	58	55	-5,2
EU 28	146 982	146 165	-0,6	12 737	12 529	-1,6

Pramen: EUROSTAT

Spotřeba vepřového masa v EU má od roku 2010 klesající trend. Také v roce 2013 došlo podle odhadu k jejímu omezení především z důvodu vysokých cen vepřového masa. Celková spotřeba v EU 28 v roce 2013 meziročně klesla o 1,0 % na 20,2 mil. t. Roční spotřeba vepřového masa na obyvatele v roce 2013 podle odhadu EK dosáhla 39,5 kg, což představovalo proti roku 2012 její snížení o 0,3 kg. Na celkové spotřebě masa ve Společenství se vepřové maso podílelo téměř polovinou (49,1 %), což je dlouhodobě nejvíce ze všech druhů masa. Míra soběstačnosti v roce 2013 podle odhadu EK dosáhla 109,6 % a byla o 1,2 p. b. nižší než v roce 2012.

Bilance zahraničního obchodu s vepřovým masem včetně živých prasat v EU 28 se v roce 2013 meziročně zlepšila, byla jak ve finančním tak v objemovém vyjádření opět vysoce aktivní a dosáhla 3 067,0 tis. t (6,0 mld. €). Ve srovnání s rokem 2012 došlo v objemovém vyjádření k jejímu mírnému zlepšení o 1,0 % (o 28,4 tis. t), ve finančním se naopak mírně zhoršila o 0,5 %, neboť jednotková hodnota dovezeného zboží byla vyšší než vyvezeného.

Dovozní omezení uložená Čínou a Ruskem na severoamerické vepřové maso v souvislosti s používáním látky ractopamin v krmivech prasat vytvořily příznivé podmínky pro exportéry vepřového masa EU. Meziročně export Unie mírně vzrostl, však nepřekročil rekordní úroveň z roku 2011. Ve srovnání s rokem 2012 se zvýšil vývoz vepřového masa včetně živých prasat do třetích zemí o necelé 1,0 % (tj. o 28 tis. t) na 3,1 mil. t v hodnotě 6,1 mld. €. Třetím rokem po sobě tak překonal export hranici 3 mil. t a představoval nejvyšší obchodovaný objem na globálním trhu (souhrnně obchod s vepřovým masem i živými zvířaty).

Podíl vývozu z celkové produkce vepřového masa EU v roce 2013 dosahoval 13,8 % a byl obdobný jako v roce 2012. Hlavním artiklem bylo tradičně především mražené maso a dále také vepřový tuk. Nejvýznamnější trh pro Unii představovalo tradičně Rusko, kam byl v roce 2013 exportován téměř shodný objem jako v roce 2012 (tj. 747 tis. t). Více než 24% podíl z celkového vývozu vepřového masa EU směřoval právě na ruský trh. Výrazně se prosadila EU na trzích svého druhého největšího odběratele Číny, kam navýšila prodej o 13,4 % a proti roku 2012 rovněž navýšila export na Filipíny a do Hongkongu (o 38 %, resp. 1,6 %). Naproti tomu v meziročním srovnání oslabil unijní prodej vepřového masa na trhy Jižní Koreje o 24,9 %, kde se zvýšila vlastní produkce a méně bylo vyvezeno také na Ukrajinu a do Běloruska (o 24,0 %, resp. o 29,0 %).

Očekávaný vývoj na trhu v roce 2014

Předpokládá se, že trh s vepřovým masem v EU bude v letošním roce ovlivněn negativním vývojem zahraničního obchodu s Ruskem, očekávaným poklesem cen jatečných prasat, mírným zvýšením hrubé produkce, oživením spotřeby ale naopak oslabením porážek. Nezanedbatelnou roli bude hrát také vývoj výskytu onemocnění afrického moru prasat, jehož výskyt byl zjištěn na Litevsko-polské hranici. Následně Ruská federace od ledna 2014 zakázala dovoz vepřového masa z EU. Kvůli tomu v polovině roku ohlášené sankce na řadu zemědělských výrobků neměly prakticky vliv na obchod.

Hrubá produkce vepřového masa v EU se podle odhadu EK v roce 2014 meziročně mírně zvýší přibližně o 0,6 % (tj. o 123 tis. t j. hm.) na 22,7 mil. t j. hm. Porážky prasat v průměru EU ve srovnání s rokem 2013 klesnou o 0,6 % (tj. o 1,4 mil. ks) na 241,7 mil. ks. V jednotlivých členských zemích se však očekává rozdílný vývoj. Např. v Dánsku a Velké Británii výroba poroste, díky zvyšujícím se stavům prasat. Naopak v Itálii a Polsku, kde se očekává ještě další výraznější snižování zejména stavů prasnic, patrně produkce ještě meziročně mírně klesne a její úbytek bude kompenzován nárůstem dovozů selat a jatečných prasat.

V roce 2014 by mohl podle EK vývoz vepřového masa EU do třetích zemí mírně oslavit (o 1,0 %) z důvodu stávajících obchodních omezení Ruska kvůli výskytu afrického moru prasat v Litvě a Polsku. Nicméně dlouhodobě rostoucí poptávka v Číně, kam EU již několik let po sobě zvyšuje vývoz, by mohla toto snížení částečně kompenzovat. Za první tři měsíce roku 2014 však podle údajů DG Agri klesl meziročně unijní vývoz vepřového masa o 9 %. Nejvýznamněji to bylo na trhy Ruska, kde se propadl více než o 70 % (tj. o 116,5 tis. t) a v případě Běloruska o 75 % (o 13,2 tis. t). Rovněž oslabil, i když jen mírně (o 2,0 %), v meziročním srovnání export na čínský trh. Naopak výrazně se EU začala uplatňovat na trzích Jižní Koreje a Filipín (nárůst o 91, resp. 69 %), ale vyšší objemy vepřového masa prodala do Hongkongu a Japonska (graf 2.2.9). Nejvýraznější pokles exportu

do třetích zemí byl za I. čtvrtletí 2014 evidován v Německu (-21,6 %), Polsku a Španělsku (-19,4 %, resp. -13,2 %). Meziročně navýšily vývoz Rakousko (21,4 %), Itálie (o 16,6 %) a Nizozemsko (o 9,7 %).

Spotřeba vepřového masa v EU bude ovlivněna poklesem cen vepřového masa a očekává se, že meziročně oživí o 0,4 % na 20,5 mil. t. V přepočtu na obyvatele bude o 0,2 kg vyšší a dosáhne 31,4 kg/obyv./rok. Její podíl na celkové spotřebě masa, která v průměru EU vzroste v roce 2014 o 0,7 kg na 65,5 kg/obyv./rok, zůstane téměř shodný s rokem 2013 a dosáhne 48,9 %.

Očekává se, že ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v roce 2014 v průměru EU meziročně klesnou přibližně o 5 Ct/kg j. hm., tj. o 3 % a dosáhnou ve třídě E (standard) 1,70 €/kg j. hm. za studena (tab. 2.3.2). Přitom ve druhém a třetím čtvrtletí 2014 dojde proti předchozím čtvrtletím 2014 k jejich nárůstu, a tím by se zmenšil zároveň i jejich meziroční rozdíl.

Cenové prognózy vycházejí ze současných ruských restrikcí na dovoz vepřového masa z EU. Pokud by Rusko opět obnovilo v plném rozsahu import a omezení by zrušilo, pak by se ceny mohly na unijním trhu proti dubnovým předpovědím zvýšit asi o 10 až 15 %. Zejména vývoj v prvním čtvrtletí t.r. byl výrazně ovlivněn omezením vývozu na ruský trh. V Německu, ale i ostatních sousedních zemích, se CZV jatečných prasat v I. čtvrtletí 2014 meziročně snížily v rozmezí od 6,0 % ve Francii, přes -8,0 % v Německu až téměř o 10,0 % v Nizozemsku. V průměru EU 28 pak byly za I. čtvrtletí 2014 nižší o 4,5 %. Teprve koncem března 2014 se trh začal opět stabilizovat a CZV jatečných prasat i selat začaly opět mírně růst. Předpovědi téměř pro všechny členské státy uvádí snížení cen ve druhém až čtvrtém čtvrtletí 2014 meziročně o 1 % až 2 %. Po dvou slabých sezónách grilování v letech 2012 a 2013 se očekává v roce 2014 zlepšení poptávky.

Stagnující nebo jen mírně rostoucí produkce vepřového masa v EU a zlepšující se hospodářský vývoj ve světě by mohly v roce 2014 podpořit export a ceny vepřového masa. Zároveň by s klesajícími náklady na krmiva mohlo dojít ke zlepšení ekonomiky výkrmu prasat a tím i ke zlepšení efektivity produkce vepřového masa. Stále se zvyšující úhyny selat vlivem výskytu viru PED v USA a Kanadě vedly v těchto regionech k citelnému poklesu produkce. Následkem toho došlo v březnu v USA k nárůstu cen jatečných prasat až na rekordní úroveň 1,90 €/kg j. hm. kdy poprvé po dlouhé době překročily významně úroveň cen v EU. Díky tomu mohou exportéři z Unie navyšovat a rozšiřovat vývozy do svých asijských destinací.

Jen velmi těžko lze odhadnout a předpovídat vývoj obchodu s Ruskem, neboť vztahy s EU se od dubna t.r. velmi zhoršily vzhledem k politickému vývoji na Ukrajině a na Krymu. Je však zřejmé, že existuje na světovém trhu několik alternativ: USA a Kanada se staly na základě vysokých cen a také z důvodů již existujících obchodních omezení (využívání ractopaminu v krmivu) pro ruský trh nezajímavými. Brazílie připadá v úvahu pouze jako nouzové řešení. Ke stoupající poptávce po vepřovém mase dochází v Rusku na úkor vývozu. Alternativní dovozy, které Rusko uvažuje pro pokrytí domácí poptávky, jako je maso z vodního buvola z Indie, nebo vepřové maso z Číny však nemohou být dostatečné. EU zůstává stále pro ruský trh potenciálním dodavatelem. Pokud by se měl ruský trh pro Unii znovu otevřít, došlo by patrně k oživení cen a prognózy uvedené v tab. 2.3.2 by neplatily. Očekává se rovněž, že poptávka po vepřovém mase v jednotlivých zemích i v EU ve srovnání s předchozími roky, kdy klesala, opět mírně vzroste.

Mezinárodní srovnání nákladů a výnosů v chovu prasat

Data k mezinárodnímu srovnání ekonomiky výkrmu prasat byla získána na základě spolupráce ÚZEI s mezinárodní sítí InterPIG. Projekt InterPIG byl v roce 2003 iniciován skupinou expertů¹ nejvýznamnějších producentů země EU. Cílem skupiny InterPIG je podat reprezentativní srovnání nákladů výroby vepřového masa mezi zúčastněnými zeměmi. Aktuálně je v síti InterPIG zastoupeno 12 zemí EU (dále v textu označováno jako průměr EU) a 3 zámořské země. Česká republika je od roku 2011 (data od 2009) členem této sítě a je zastoupena Ústavem zemědělské ekonomiky a informací. Data finanční a naturální povahy (tj. náklady, výnosy, produkce...) vycházejí z národních šetření² nákladů prováděných v jednotlivých spolupracujících zemích a **odpovídají průměrným nákladům a výkonnosti v jednotlivých zemích**. Pro zajištění srovnatelnosti výsledků mezi jednotlivými zeměmi byla vytvořena jednotná šablona, ve které byl obsah a náplň jednotlivých položek sjednocen tak, aby byly finanční a naturální položky porovnatelné mezi jednotlivými zeměmi. Zpracování dat za všechny zúčastněné země probíhá v zemědělském výzkumném ústavu LEI Wageningen UR v Nizozemsku. Výsledky poskytují relativně přesné informace umožňující mezinárodní srovnání průměrných výrobních nákladů především v rámci EU.

Náklady v chovu prasat

V grafu T2.1/01 je znázorněn vývoj výrobních nákladů na produkci vepřového masa ve 12 zemích EU (dále v textu označováno jako průměr EU) a ve 3 zámořských zemích. Z nových členských zemí EU je členem sítě InterPIG pouze Česká republika. Výrobní náklady zahrnují celkové variabilní a fixní náklady vyjádřené v EUR na 1 kg JUT za tepla.

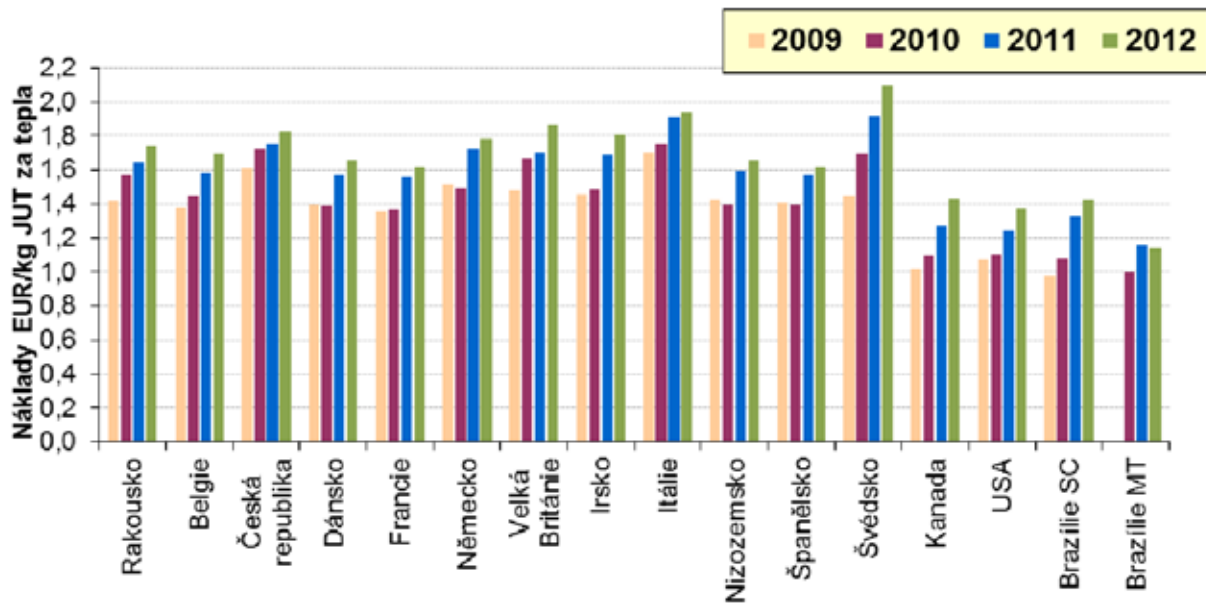
Náklady v celém období 2009-2012 v zemích zapojených do sítě InterPIG rostly. Růst nákladů byl ovlivněn především rostoucími cenami krmiv (graf T2.1/02), ale i rostoucími ostatními variabilními náklady, mezi které můžeme zařadit např. veterinární náklady, náklady na energie, opravy a udržování, nebo náklady na obnovu stáda. Průměrné výrobní náklady 12 zemí EU zahrnutých do sítě InterPig v roce 2012 byly 1,77 €/kg JUT za tepla, což bylo ve srovnání s rokem 2011 o 5,3 % více a proti roku 2010 o 15,8 % více.

Z grafu T2.1/01 vyplývá, že v roce 2012 se výrobní náklady prasat v zemích EU pohybovaly v rozmezí 1,62-2,09 €/kg JUT za tepla. Nejnižší náklady byly vynaloženy ve Francii, Španělsku, Dánsku a Nizozemsku (1,62-1,66 €/kg JUT), naopak nejvyšší náklady (řazeno vzestupně) byly zjištěny v České republice ve Velké Británii, Itálii a Švédsku (1,82-2,09 €/kg JUT). Výrobní náklady ve všech zemích zahrnutých do sítě InterPig oproti roku 2011 vzrostly v rozmezí 0,03-0,18 €/kg JUT za tepla. Nejvýrazněji vzrostly v Rakousku, Belgii, Irsku, Velké Británii a Švédsku (o více než 0,1 €/kg JUT za tepla). V ostatních zemích vzrostly náklady v průměru o 0,6 €/kg JUT (v ČR +0,07 €/kg JUT). Česká republika vykázala v letech 2010-2012 náklady 1,72-1,82 Eur/kg JUT, tj. přibližně o 13-33 eurocentů/kg JUT za tepla více, než dosáhli nejlepší producenti EU. V ČR byly zjištěny srovnatelné náklady s Německem, Velkou Británií a Irskem. V letech 2011 a 2012 se náskok nejlepších producentů EU vůči ČR výrazně snížil, ČR ztrácela na 1 kg JUT 13-20 eurocentů. Česká republika patřila k těm zemím, ve kterých náklady na 1 kg JUT v letech 2011 a 2012 vzrostly nejméně, a to i přes rostoucí ceny krmiv (graf 6, 7, 8 v příloze). Hlavní příčinou menšího růstu nákladů a přiblížení se nejlepším producentům EU lze spatřovat v nejvyšším meziročním nárůstu užitkovosti prasníc ze všech sledovaných zemí, díky čemuž byl z velké míry eliminován vliv rostoucích cen krmiv.

¹ LEI Wageningen UR - Agricultural Economics Research Institute (NL), AHDB - Agriculture and Horticulture Development Board (UK), IFIP - Institute du porc (FR), Danish Pig Production (DK)

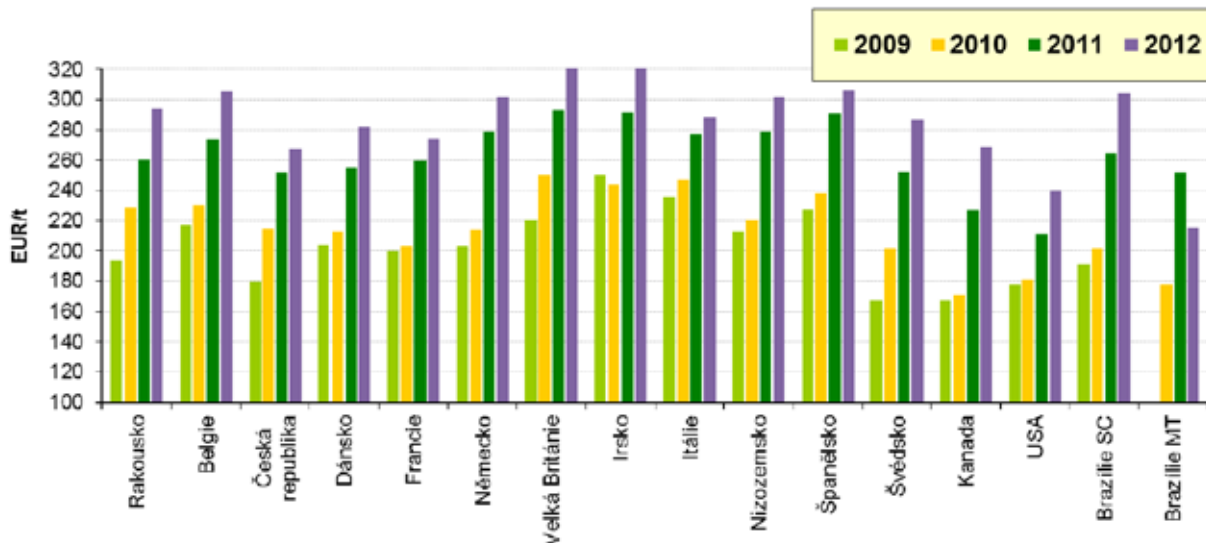
² V ČR je hlavním zdrojem dat Výběrové šetření o nákladech a výnosech zemědělských výrobků, ÚZEI.

Graf T2.1/01 Výrobní náklady prasat (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Graf T2.1/02 Průměrná cena krmiv (€/t)

Pramen: InterPig

V roce 2011 výrobní náklady prasat v rámci EU kolísaly v rozmezí 1,56-1,92 €/kg JUT za tepla. Nejnížší výrobní náklady byly v roce 2011 zjištěny v Dánsku, Belgii, Španělsku a Nizozemsku. Ve všech těchto zemích se náklady na 1 kg JUT pohybovaly pod hranicí 1,6 €. Naopak ve skupině s náklady převyšujícími průměrné náklady EU (1,7 €/kg JUT) bylo Německo, Česká republika, Itálie a Švédsko. Náklady prasat v České republice patřily v období 2009-2010 mezi nejvyšší, ale v roce 2011 Českou republiku předstihly Itálie a Švédsko. Za nejvýznamnějšími producenty EU Česká republika zaostávala v nákladech přibližně o 18 eurocentů. Z grafu T2.1/02 je zřejmé, že ve všech zemích došlo k výraznému meziročnímu nárůstu nákladů v rozmezí 0,03-0,24 €/kg JUT. Nejvíce vzrostly náklady ve Francii, Švédsku a Německu, nárůst se pohyboval kolem 14-18 %, tj. přibližně o 0,24 €/kg JUT. Z podrobnější analýzy chovu prasat vyplývá (Poláčková a kol., 2012), že v závislosti na intenzitě výroby, kterou lze charakterizovat přírůstkem prasat ve výkrmu a počtem odstavených selat na prasnici, dosahovaly podniky ve skupinách s nejvyšší užitkovostí prasat a prasnici nákladů kolem 1,65 €/kg JUT za tepla, tj. výsledků srovnatelných s průměrnými náklady předních evropských producentů.

V roce 2010 náklady na produkci u hlavních evropských producentů rostly jen nepatrně, nebo dokonce mírně poklesly (Dánsko, Francie, Nizozemsko, Německo, Španělsko), ale např. v ČR, Belgii, Velké Británii, Irsku a Švédsku byl zaznamenán nárůst nákladů. Průměrné náklady v EU proti roku 2009 vzrostly o 4,5 %. Tento vývoj nákladů byl velkou měrou ovlivněn příznivým vývojem cen krmných obilovin během roku 2009, který přetrvával téměř do poloviny roku 2010. Náklady největších evropských producentů se v roce 2010 pohybovaly v rozmezí 1,36-1,50 €/kg JUT.

Také v zámoří náklady na produkci prasat v období 2009-2012 rostly. Avšak ve srovnání s nejlepšími evropskými producenty (Francie, Dánsko, Nizozemsko, Belgie) byly v zámoří (Brazílie, Kanada a USA) dosahovány výrazně nižší výrobní náklady prasat. Náklady na 1 kg JUT se v období 2010-2012 pohybovaly v USA v rozmezí 1,10-1,37 €/kg JUT, v Kanadě 1,09-1,43 €/kg JUT, v Brazílii¹ 1,0-1,43 €/kg JUT. Kdežto průměrné náklady nejlepších producentů EU se v letech 2010 až 2012 pohybovaly v rozmezí 1,36–1,70 €/kg JUT tj. přibližně o 25-30 eurocentů výše. V posledních 3 letech se rozdíl v nákladech mezi zámořskými producenty a nejlepšími producenty EU snižoval, protože náklady v zámoří rostly rychlejším tempem, než v zemích EU. Ve všech zámořských zemích se zvyšovaly především náklady na krmiva, v USA rostly také pracovní náklady, odpisy a v Brazílii náklady na energie. V ČR a u zámořských výrobců byly náklady na produkci ovlivňovány také směnným kurzem koruny k euru. V případě oslabování měny vůči euru dochází ke zlepšování výsledku vyjádřeného v EUR a naopak. Jelikož měny zámořských výrobců (brazilský real, kanadský a americký dolar) v roce 2011 vůči euru posilovaly, meziroční růst výrobních nákladů byl částečně ovlivněn také směnným kurzem. Obdobná situace nastala v České republice, kdy v letech 2010 a 2011 koruna vůči euru posílila, což negativně ovlivňovalo postavení České republiky v evropském srovnání. V roce 2012 oproti roku 2011 oslaboval brazilský real v průměru o 7,8 % a česká koruna o 2,26 %, naopak kanadský a americký dolar (+6,7 %, resp +7,8 %) a libra (+6,6 %) vůči euru posílily

Struktura nákladů

Mezi nejvýznamnější nákladové položky v nákladech na produkci prasat se řadí náklady na krmiva, pracovní náklady a odpisy. Náklady na krmiva během let 2011 a 2012 ve všech sledovaných zemích EU významně narostly, zatímco v roce 2010 byly průměrné náklady na krmiva v zemích EU 0,88 €/kg JUT, v roce 2011 to bylo 1,05 €/kg JUT a v roce 2012 vzrostly náklady na krmiva o dalších 9 eurocentů (tj. +8,8 %) na průměrných 1,14 €/kg JUT (graf T2.2/03). V jednotlivých zemích EU v roce 2012 náklady na krmiva vzrostly o 3,6-14 %, přičemž více než 10% růst byl vykázan v Rakousku, Belgii, Velké Británii, Irsku a Švédsku, v ostatních zemích EU vzrostly náklady na krmiva průměrně o 6 %. Náklady na krmiva se v roce 2012 v zemích EU pohybovaly v rozmezí 1,0-1,22 €/kg JUT za tepla. Výjimkou byla pouze Itálie, specializující se na výkrm prasat do hmotnosti až 160 kg, kde byla dosažena podstatně horší konverze krmiva. Náklady na krmiva dosahovaly v Itálii 1,33 €/kg JUT. V ČR se náklady na krmiva pohybovaly na horní hranici uvedeného rozpětí, tj. na stejné úrovni jako např. ve Velké Británii a Irsku. Rakousko a Německo, jakožto nejbližší konkurenti ČR vynakládaly v letech 2010-2012 nižší náklady na krmiva o 7-16 eurocentů/kg JUT. Vyšší náklady na krmiva v České republice jsou způsobeny především horší konverzí krmiva ve srovnání s evropskými producenty (viz graf T2.4/11).

V zámoří náklady na krmiva v letech 2011 a 2012 vzrostly více než v zemích EU. Obdobně jako v Evropě rostly náklady na krmiva nejvíce v roce 2011, kdy např. v Kanadě a Brazílii vzrostly o více než 0,22 €/kg JUT, ale v USA to bylo jen o 0,09 €/kg JUT. Růst nákladů na krmiva pokračoval v roce 2012 v USA, Kanadě i Brazílii o dalších 0,14 €/kg JUT. Zatímco v roce 2010 náklady na krmiva v zámoří nepřesáhly 0,75 €/kg JUT, v roce 2011 se především v Brazílii náklady na krmiva dotáhly na úroveň

¹ V Brazílii jsou rozlišeny náklady pro oblast Santa Catarina (v jižní části Brazílie), která je charakteristická spíše menšími až středně velkými podniky a oblast Mato Grosso (středozápadní Brazílie), která je typická velkými podniky s chovem prasat. V obou oblastech převažuje oddělená produkce selat od výkrmu prasat a tzv. production contract, kdy je zabezpečován smluvní odchov selat, nebo výkrm prasat až do jatečné hmotnosti. Zemědělec je odměňován za poskytnutí ustájení a za péči o zvířata, přičemž zvířata jsou majetkem dodavatele.

Nizozemska a Dánska. V roce 2012 se na úroveň nákladů předních evropských producentů (Dánsko, Nizozemsko a Francie) dorovnaly i USA a Kanada. V Brazílii byly náklady na krmiva dokonce vyšší, než u nejlepších evropských producentů. Výjimkou jsou výsledky z brazilské oblasti Mato Grosso, ve které jsou provozovány velkokapacitní chovy prasat.

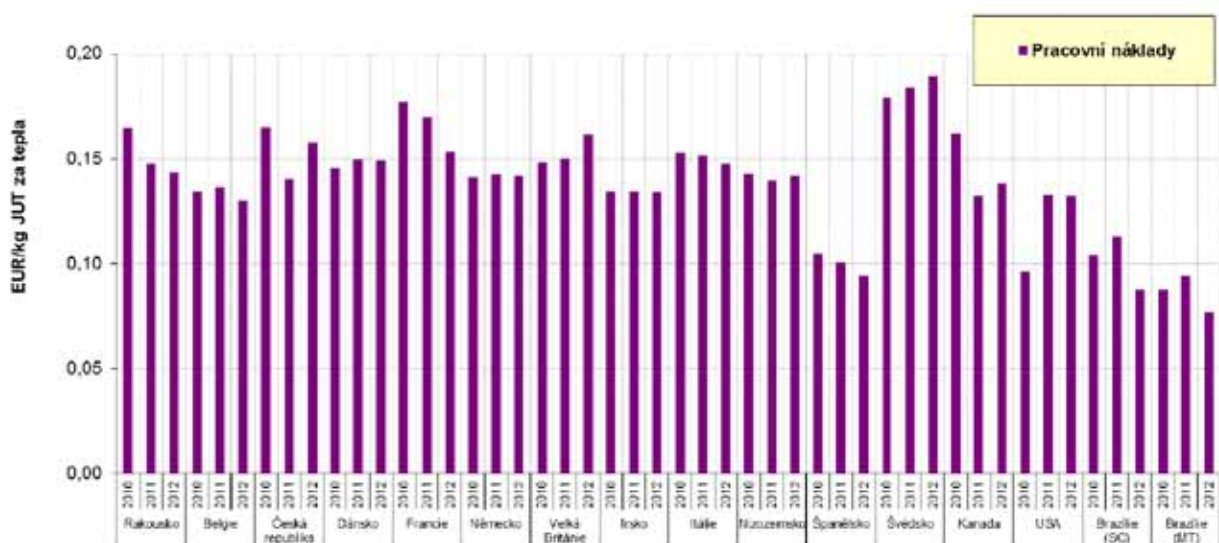
Graf T2.2/03 Náklady na krmiva na jatečné prase (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Průměrné pracovní náklady v EU v letech 2010-2012 stagnovaly na hodnotě 0,15 €/kg JUT za tepla (graf T2.2/04). V roce 2012 vynaložili nejnižší náklady ve Španělsku (0,09 €/kg JUT), nejvyšší naopak ve Švédsku (0,19 €/kg JUT). V USA a Kanadě byly pracovní náklady srovnatelné s průměrem zemí EU, v Brazílii byly pracovní náklady nižší, přibližně na úrovni Španělska. V ČR byly v roce 2012 zjištěny pracovní náklady ve výši 0,16 €/kg JUT tj. na srovnatelné úrovni s hlavními producenty EU (Dánsko, Nizozemsko, Německo, Francie, Belgie).

Graf T2.2/04 Pracovní náklady na jatečné prase (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Jak uvádí graf T2.2/05, náklady práce se v jednotlivých zemích v EU velmi lišily. Zatímco v ČR byly náklady práce nižší než 6 €/h, ve Švédsku, Nizozemsku a Dánsku vynaložili přes 20 €/h práce. Ukazuje se přímá souvislost mezi množstvím vložené práce a cenou práce. Země s nízkou cenou práce (Brazílie, ale i ČR) dosahovaly podstatně horší produktivity práce. Pouze díky nízké ceně práce v ČR (téměř 3x nižší než průměr zemí EU) bylo možné udržet pracovní náklady na 1 kg JUT na srovnatelné úrovni s pracovními náklady vynaloženými západními producenty, protože produktivita práce byla v evropském měřítku velmi slabá. Na 1 tunu JUT za tepla bylo v ČR potřeba přibližně 27 hodin⁴ práce. V Dánsku, Nizozemsku, Německu a Belgii to bylo 6-9 hodin, tzn., že za 1 h práce bylo v ČR vyrobeno 37 kg vepřového masa, kdežto ve vybraných zemích EU to bylo 111-167 kg. Vyšší produktivita práce v západních zemích EU je dána vyšší úrovní organizace, modernizace a automatizace chovů prasat, což je spojeno s poměrně vysokou investiční náročností. Zvýšení produktivity práce v českých chovech na úroveň nejvyspělejších zemí EU by znamenalo velké investice, proto bychom při současných cenách práce nemohli očekávat příliš významné úspory v nákladech. Nicméně se zmenšujícím se rozdílem ceny práce v ČR a v západních zemích EU budou investice k zajištění vyšší produktivity práce nezbytné.

Graf T2.2/05 Náklady práce a počet hodin práce vynaložených na 1 t JUT prasat

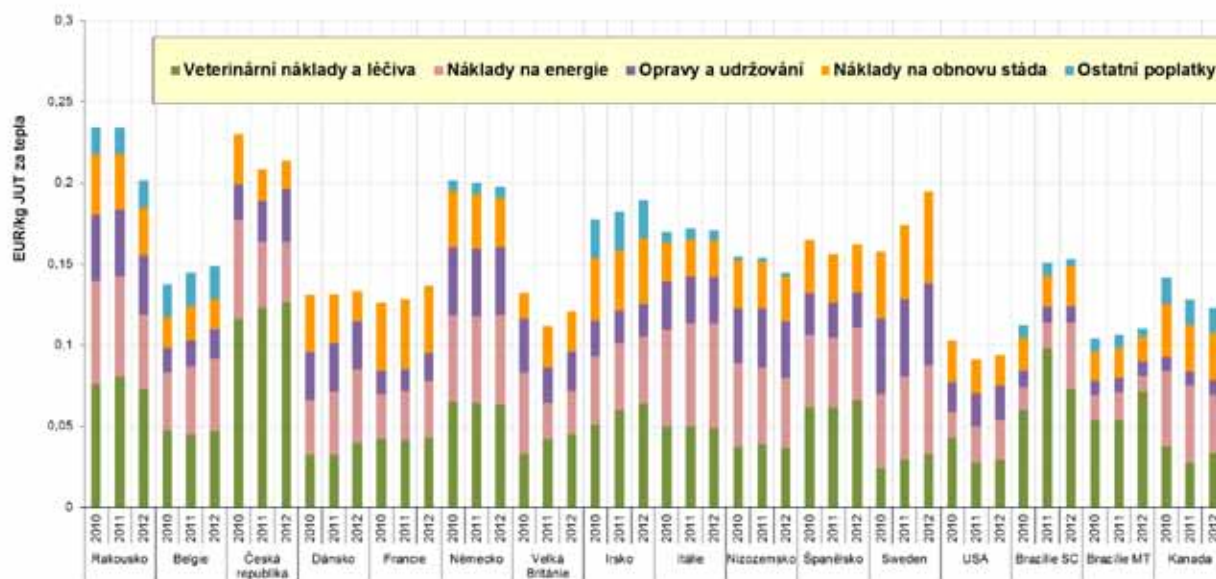

Pozn. počet hodin práce na jatečné prase resp. na produkci se v ČR nesleduje, jedná se o odhad

Pramen: InterPig

Položka ostatní variabilní náklady (graf T2.2/06) zahrnuje náklady na obnovu stáda, veterinární náklady, náklady na léčiva a desinfekční prostředky, pojištění, daně a náklady na energie. V roce 2012 se v zemích EU ostatní variabilní náklady pohybovaly v rozmezí 0,12-0,21 €/kg JUT za tepla. Meziročně vzrostly především náklady na opravy a udržování (+5,2 %), veterinární náklady a léčiva (+4 %), náklady na energie (+2,6 %). Česká republika patřila společně s Rakouskem, Německem a Irskem k představitelům s nejvyššími ostatními variabilními náklady (kolem 0,2 €/kg JUT).

⁴Počet hodin práce vynaložených na odchov jatečného prasete resp. na 1 t JUT se v ČR nesleduje. Pro účely srovnání vycházíme z celkových pracovních nákladů na jatečné prase zjištěných z Výběrového šetření nákladů a výnosů ÚZEI a průměrné hrubé hodinové mzdy chovatelů hospodářských zvířat podle ČSÚ povýšené o sociální a zdravotní pojištění, které je povinen za zaměstnance odvádět zaměstnavatel.

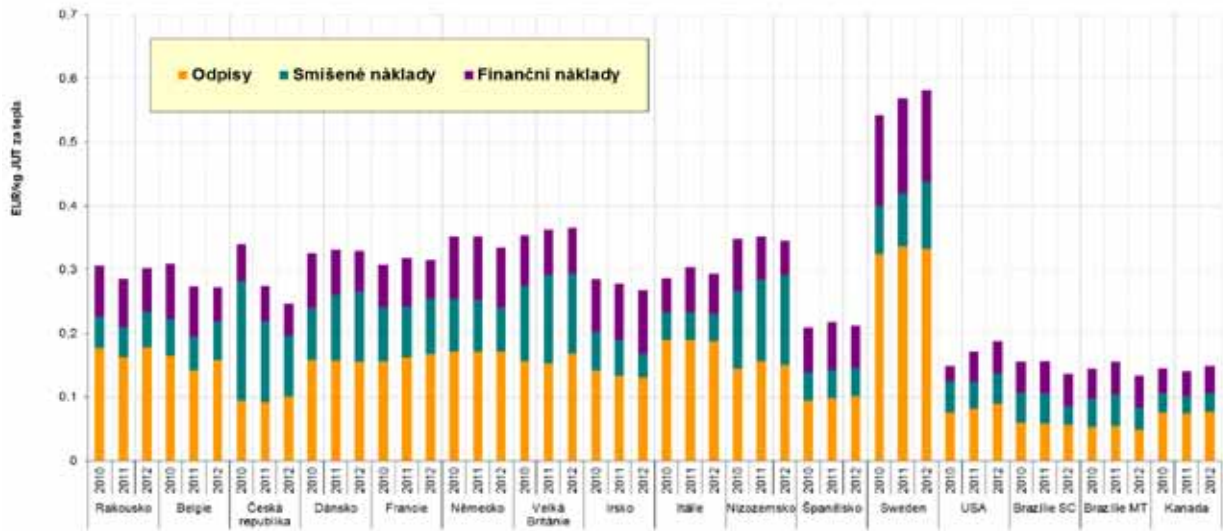
Graf T2.2/06 Ostatní variabilní náklady na jatečné prasce (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

V Nizozemsku, Dánsku a Francii naopak vynaložili na ostatní variabilní náklady méně než 0,15 €/kg JUT. Ve srovnání s průměrem západních zemí EU byly v České republice vynaloženy vyšší veterinární náklady včetně nákladů na léčiva, o 0,07 €/kg JUT. Náklady na energie byly v České republice lehce pod průměrem zemí EU. Podstatně nižší byly náklady na obnovu stáda⁵, které v ČR dosáhly přibližně poloviční úrovně, než je průměr zemí EU, v absolutním vyjádření se však jedná o zanedbatelnou částku. Náklady na opravy a udržování budov byly v ČR v roce 2011 mírně nižší než průměr zemí EU, v roce 2012 byly tyto náklady srovnatelné s průměrem zemí EU.

V zámoří byly ostatní variabilní náklady ve srovnání s průměrem evropských producentů přibližně o 30 % nižší (graf T2.2/06). Rozdíly ve srovnání s průměrem zemí EU byly zjištěny především v nákladech na energie, veterinárních nákladech a nákladech na léčiva. Evropští producenti v nákladech na energii nemohli konkurovat nákladům v Brazílii (oblast Santa Catarina) a USA, které byly téměř o 80 % resp. 50 % nižší, než byl průměr zemí EU. Nízkým nákladům na energie v USA a Brazílii se z evropských zemí přiblížila pouze Velká Británie. V Kanadě byly náklady na energie přibližně o 20 % nižší, než byl průměr zemí EU, tj. obdobné jako v ČR a Francii. V brazilských velkochovech prasat, v oblasti Mato Grosso se náklady na energie pohybovaly na srovnatelné s průměrem zemí EU. Veterinární náklady a náklady na léčiva a desinfekční prostředky se vyvíjely rozdílně v severní a jižní Americe. V USA a Kanadě vynaložili srovnatelné veterinární náklady a náklady na léčiva jako v Nizozemsku a Švédsku, tj. přibližně o 40 % méně než byl průměr zemí EU. V Brazílii byly veterinární náklady a náklady na léčiva o 25 % vyšší, než průměr zemí EU, ale jen mírně vyšší než např. v Německu, Irsku a Španělsku. V Kanadě a Brazílii byly vykázány přibližně třetinové náklady na opravy a udržování ve srovnání s průměrem zemí EU, v USA se pohybovaly na úrovni Belgie, Francie, Irska a Španělska.

⁵Kalkulováno jako $\text{obnova stáda prasnic} \text{ v } \% \times (\text{cena nakoupené prasničky} - \text{cena vyřazené prasnice})$

Graf T2.2/07 Odpisy a ostatní smíšené náklady na jatečné prasce (€/kg JUT za tepla)

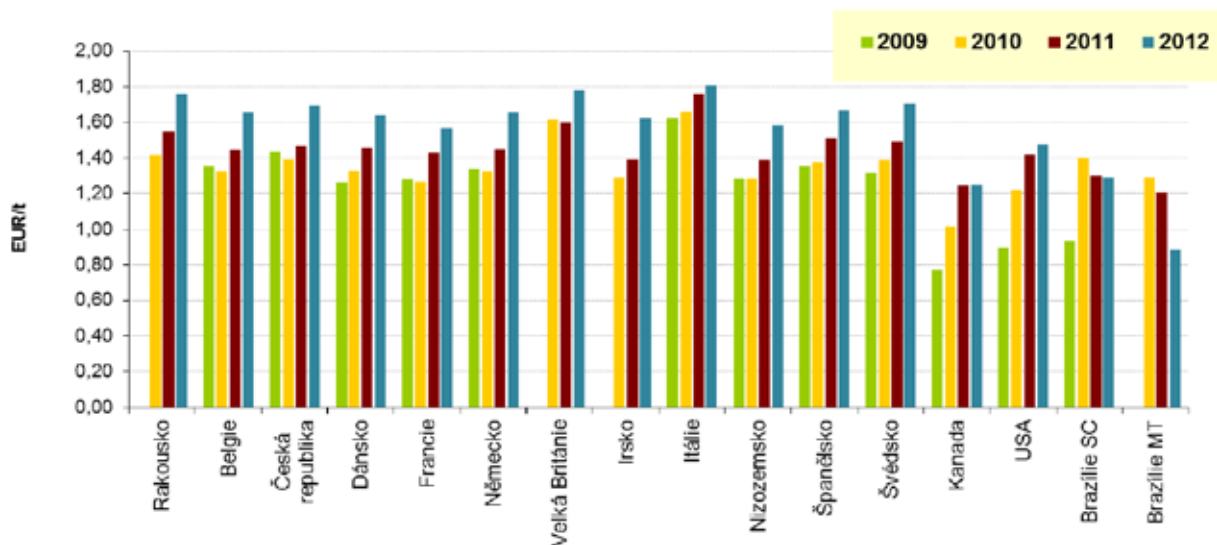
Pramen: InterPig

Poslední agregovanou položkou je položka odpisy a ostatní smíšené náklady, kde jsou kromě odpisů zahrnuty náklady pomocných činností, ostatní přímé náklady, úroky a za ČR také režijní náklady (grafu T2.2/07). V zemích EU bylo v roce 2012 rozpětí položky odpisy a ostatní smíšené náklady 0,21-0,58 €/kg JUT. V průměru představovaly odpisy a ostatní smíšené náklady v zemích EU 0,32 €/kg JUT, z toho odpisy tvořily více než 50 %. Odpisy souvisejí s investicemi do chovů prasat. V období 2010-2012 byly nejnižší odpisy zjištěny v České republice a Španělsku (cca 0,1 €/kg JUT), naopak nejvyšší ve Švédsku (více než 0,30 €/kg JUT). U zbývajících evropských producentů se odpisy pohybovaly v rozmezí 0,13-0,19 €/kg JUT. V zámorí byly odpisy přibližně o 60 % nižší, než průměrná výše odpisů v zemích EU. V roce 2012 se odpisy v zámorí pohybovaly v rozmezí 0,05-0,09 €/kg JUT, přičemž odpisy na spodní hranici vykázala Brazílie a naopak na horní hranici byla Kanada a USA. Řádově vyšší odpisy evropských producentů prasat souvisí s vyšší mírou investic do chovů.

Vývoj realizačních cen, zisku/ztráty

Vývoj realizačních cen prasat v období 2009–2012 v jednotlivých zemích uvádí graf T2.3/08. Cena za 1 kg JUT za tepla zahrnuje srážky a bonusy uvedené jednotlivými zeměmi jako např. klasifikace jatečného těla, poplatky na výzkum, marketing, přeprava na jatka, ale neobsahuje přímé ani nepřímé podpory. Za Českou republiku je uvedena cena prasat ve třídách jakosti prasat SEU⁶ podle TISČR SZIF.

⁶Třídy jakosti SEU podle systému SEUROP, který se využívá k hodnocení jakosti poražených hospodářských zvířat.

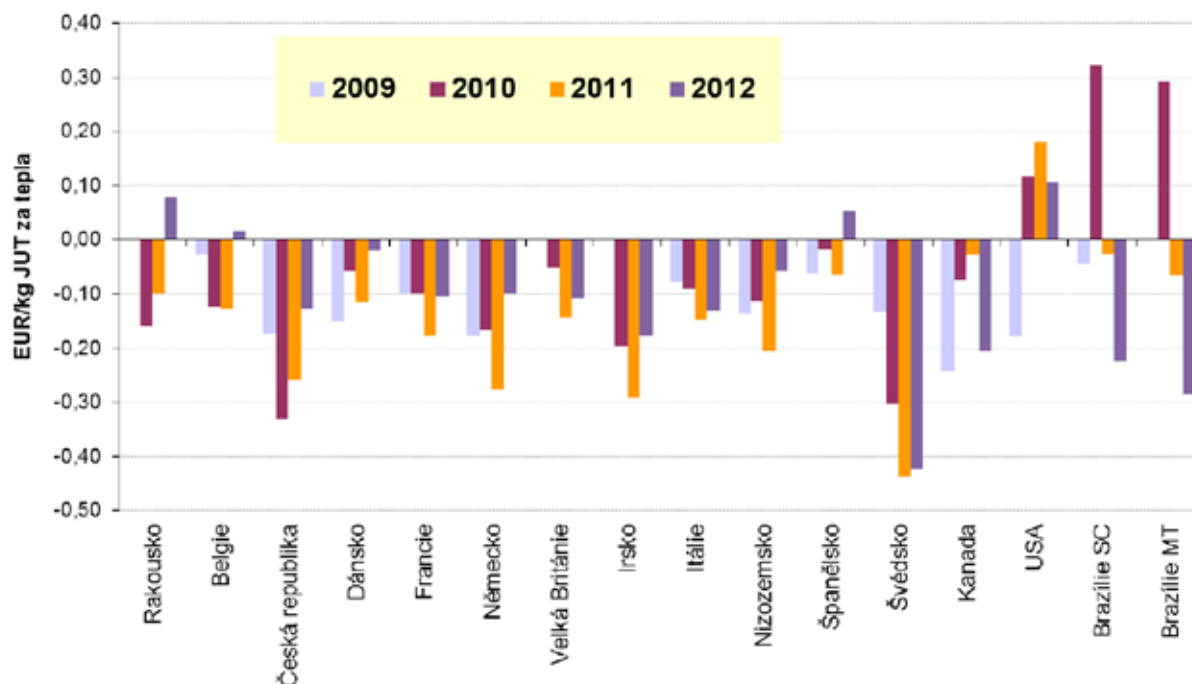
Graf T2.3/08 Realizační ceny prasat (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Ceny prasat v období 2010–2012 každoročně rostly, ale až v roce 2012 byl zaznamenán významný nárůst cen prasat napříč všemi zeměmi EU. Ve srovnání s průměrnou cenou prasat v roce 2011 se ceny prasat zvýšily o více než 12 % tj. přibližně o 0,2 €/kg JUT (v jednotlivých zemích růst o 10–17%). Nejvyšší ceny prasat byly v letech 2010–2012 stabilně vykazovány ve Velké Británii a Rakousku, naopak nejnižší ve Francii a Nizozemsku. V roce 2012 se ceny za 1 kg JUT v zemích EU pohybovaly v rozmezí 1,57–1,78 €/kg JUT za tepla (v roce 2011 1,39–1,60 €/kg JUT). Výjimkou je Itálie, kde ocenění prasat jakožto speciálního produktu (těžká prasata pro výrobu parmské šunky), který má svůj stálý odbyt na italském trhu, dosahuje nejvyšších hodnot ze všech sledovaných zemí tj. 1,81 €/kg JUT v roce 2012 resp. 1,76 €/kg JUT v roce 2011. Avšak v roce 2012 se rozdíl mezi cenou prasat v Itálii a průměrnou cenou zemí EU snížil cca na polovinu, zatímco v letech 2010 a 2011 činil kolem 0,27 €/kg JUT, v roce 2012 to bylo jen 0,13 €/kg JUT. V České republice se ceny prasat pohybovaly kolem průměru zemí EU, avšak ve srovnání s cenami v Německu, Dánsku, Belgii byly mírně nižší.

V zámoří byl vývoj realizačních cen prasat odlišný od Evropy, protože ceny prasat v roce 2012 na rozdíl od Evropy stagnovaly na úrovni 2011, pouze v USA vzrostly o 3,8 %. V roce 2012 byly ceny prasat v USA přibližně o 0,2 €/kg JUT nižší než průměr zemí EU, Kanadě a Brazílii (Santa Catarina) dokonce o 0,4 €/kg JUT. V roce 2012 se meziročně cenový rozdíl prasat v zámořských zemích ve srovnání s EU zvýšil. V Brazílii byl v roce 2012 dokonce zaznamenán meziroční pokles cen, především v oblasti Mato Grosso, kde ceny prasat poklesly oproti roku 2011 o 0,3 €/kg JUT.

Graf T2.3/09 znázorňuje čistý zisk/ztrátu v EUR na 1 kg JUT za tepla. Z porovnání nákladů a výnosů vyplývá, že v letech 2009–2011, byla ve všech 12 zemích EU vykázána ztráta ve výši -6 až -44 eurocentů /kg JUT. Nejnižší ztráta byla v letech 2010 a 2011, díky nízkým výrobním nákladům a relativně dobré realizační ceně, zjištěna ve Španělsku, v Rakousku a Dánsku (zhruba 10 eurocentů/kg JUT). V Německu, Irsku, České republice a Švédsku byla ztráta nejvyšší a dosahovala 26–44 eurocentů/kg JUT. V roce 2011 se ztráta ve všech zemích EU oproti roku 2010 prohloubila, pouze v České republice a Rakousku došlo ke snížení ztráty o 2–7 eurocentů/kg JUT. V roce 2012 došlo vlivem rostoucích realizačních cen prasat k výraznému zlepšení výsledků ve všech sledovaných zemích. V ČR dosáhla ztráta -0,13 €/kg JUT, tj. obdobného výsledku jako ve Francii, Německu a Velké Británii. V Rakousku, Belgii a Španělsku byl v roce 2012 vykázán zisk ve výši 0,02–0,08 €/kg JUT.

Graf T2.3/09 Čistý zisk (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

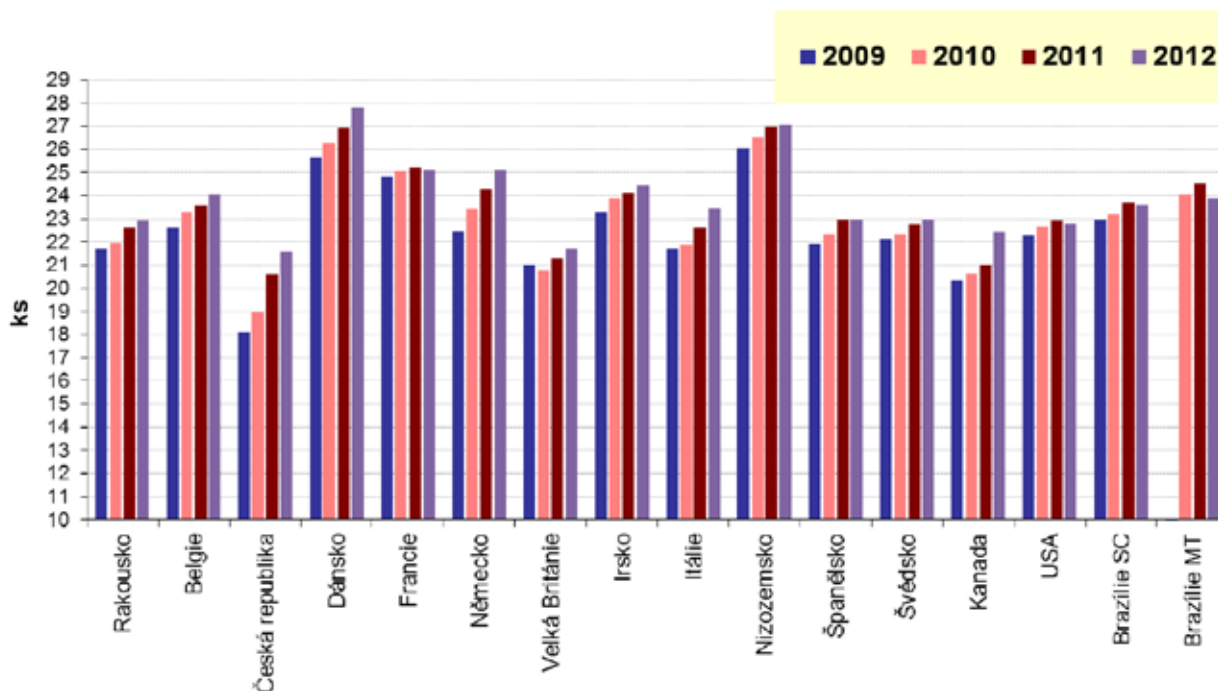
V roce 2012 byly výsledky chovu prasat v zámořských zemích značně nepříznivé. Především v Brazílii a Kanadě došlo v roce 2012 k významnému meziročnímu prohloubení ztráty přibližně o 0,2 €/kg JUT na -0,21 až -0,29 €/kg JUT. Takto nepříznivý výsledek byl způsoben hlavně nepříznivým vývojem realizačních cen prasat při rostoucích nákladech. Zisk ve výši 0,11 €/kg JUT byl realizován pouze v USA, ale ve srovnání s rokem 2011 poklesl zisk přibližně o 40 %.

Ukazatele intenzity

Intenzita produkce je vyjádřena počtem prodaných prasat na prasnici, přírůstkem v předvýkrmu a ve výkrmu prasat a množstvím vyrobeného masa celkem na prasnici. Ukazatel počet prodaných prasat na prasnici je ekvivalentem počtu narozených, nebo odstavených selat na prasnici, pouze je navíc uvažován úhyn ve výkrmu prasat. Nakoupená ani prodaná selata nejsou do tohoto ukazatele uvažována.

Dánsko a Nizozemsko patřily v roce 2012, stejně jako v předchozích letech, mezi země s nejvyšší produkcí prasat na prasnici. Počet prodaných prasat na prasnici přesáhl v obou zemích 27 ks. U Dánska se dá předpokládat, že v příštím roce překročí hranici 28 prodaných prasat na prasnici. Francie a Německo se zařadily s 25 prodanými prasaty na prasnici ihned za Dánsko a Nizozemsko. Německo dosahuje ve srovnání s Francií výrazně lepšího meziročního růstu užitkovosti prasníc, v příštím roce pravděpodobně Francii předstihne. Průměrný počet prodaných prasat na prasnici se ve 12 vybraných zemích EU v roce 2012 meziročně zvýšil o 1,8 %, tj. o 0,43 ks na 24,09 prasat (růst v roce 2011 o 2,6 %, tj. o 0,65 prodaných prasat/prasnici na 23,65 ks). V ostatních zemích EU se počet prodaných prasat na prasnici pohyboval v rozmezí 21,57–24,4 ks (graf T2.4/09). Nejméně prasat na prasnici bylo prodáno v České republice (21,57 ks) a ve Velké Británii (21,69 ks). V České republice užitkovost prasníc rostla v posledních letech nejrychlejších tempem ze všech 12 sledovaných zemí EU. Z podrobnější analýzy nákladů, provedené z výběrového šetření nákladů a výnosů ÚZEI 2012 vyplývá, že ve skupině podniků s nejvyšší užitkovostí prasníc byly zjištěny srovnatelné parametry užitkovosti i nákladovosti s průměrnými hodnotami 12 zemí EU.

Graf T2.4/09 Vývoj počtu prodaných prasat na prasnici/rok

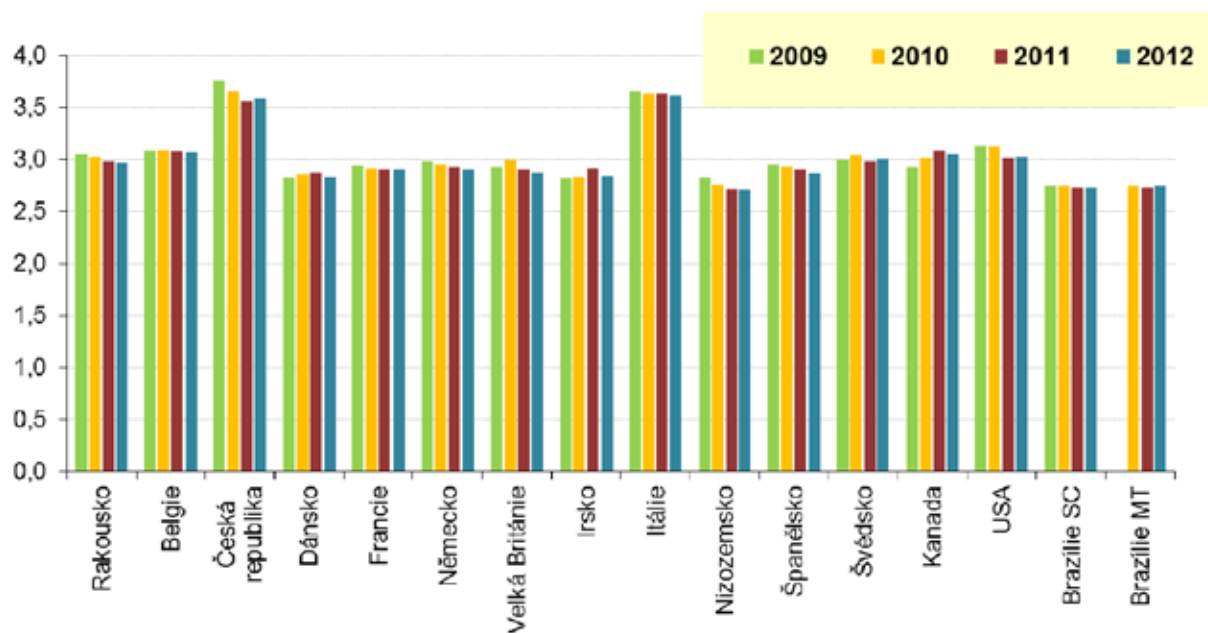

Pramen: InterPig

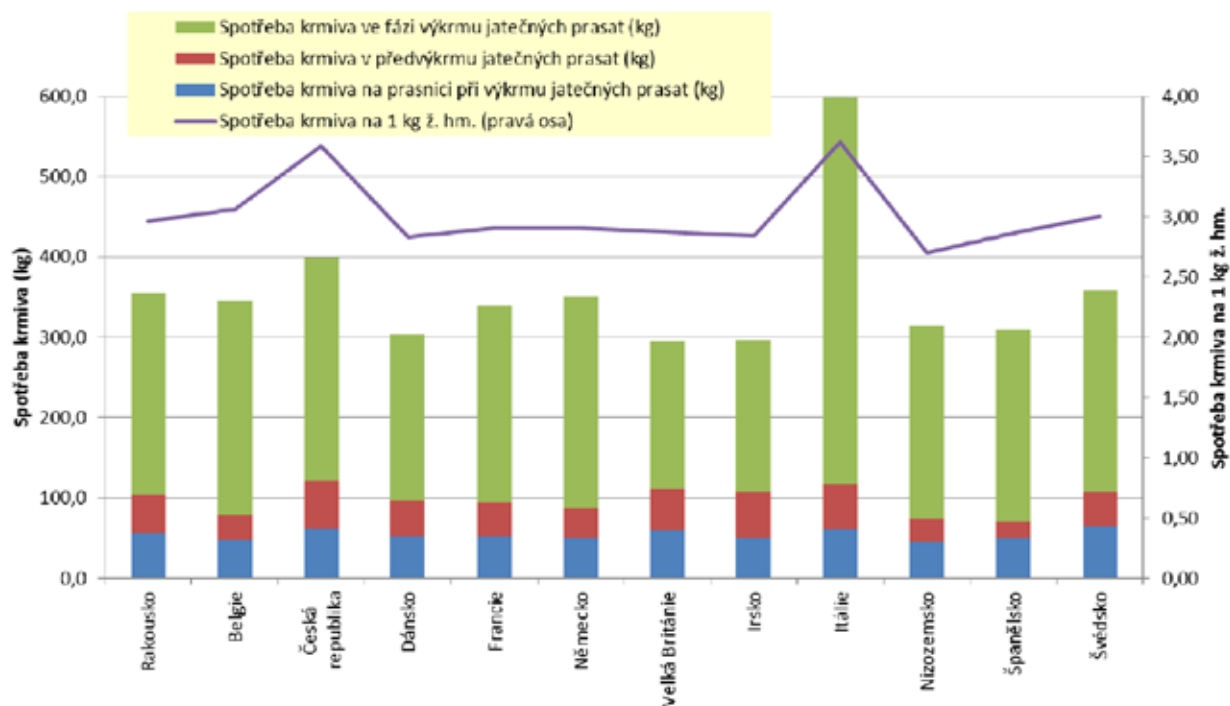
V Brazílii byl v roce 2012 počet prodaných prasat na prasnici mírně nižší než průměr zemí EU, dosahoval cca 23,7 kusů (průměr zemí EU 24,09 ks). V obou brazilských oblastech, Santa Catarina a Mato Grosso, došlo v roce 2012 k meziročnímu poklesu počtu prodaných prasat na prasnici, což pravděpodobně souvisí s nepříznivou ekonomickou situací v sektoru prasat v Brazílii (rostoucí náklady, nízké realizační ceny). V USA a Kanadě byl počet prodaných prasat na prasnici o 1 kus nižší než v Brazílii. Ve srovnání se zeměmi EU to bylo o 1,3-1,7 ks méně, počtem prodaných prasat na prasnici se tak USA i Kanada zařadily do horší poloviny zemí EU.

Obdobně jako v minulém roce byl v ČR v roce 2012 zjištěn nižší úhyn selat od narození do doby převodu do výkrmu o 2-3 p. b. (úhyn v ČR 13,2 %) než v Dánsku, Nizozemsku, Německu, Francii. Naopak úhyn ve výkrmu prasat dosahoval v ČR hodnoty 2,9 %, tj. mírně vyšší hodnoty, než byl v průměru úhyn v zemích EU (2,6 %). Celkový úhyn od narození až do prodeje prasat dosahoval v ČR hodnoty 16,1 %, kdežto v Nizozemsku, Dánsku, Francii a Německu se celkový úhyn pohyboval v rozmezí 17-20 %.

Dalším důležitými ukazateli produktivity jsou souhrnná konverze krmiva, přírůstky v předvýkrmu a výkrmu prasat a množství vyprodukovaného masa na prasnici za rok. Souhrnná konverze krmiva představuje množství krmiva v kg potřebného na vyprodukování 1 kg vepřového masa. Tento ukazatel není v ČR sledován, jeho hodnota je odhadnuta za pomoci modelu. Model vychází z nadefinovaného průměrného denního příjmu krmné směsi v jednotlivých fázích odchovu, doplněného o přírůstek v jednotlivých fázích odchovu prasat, zjištěný z výběrového šetření ÚZEI. Srovnání souhrnné konverze krmiva evropských a zámořských producentů uvádí graf T2.4/10. Nejlepší souhrnné konverze krmiva ze zemí EU bylo v období 2009-2012 dosahováno v Nizozemsku 2,7–2,8 kg/kg ž. hm. Ve většině ostatních zemí EU se v letech 2011 a 2012 konverze krmiva pohybovala v rozmezí 2,8–3,0 kg/kg ž. hm. Více než 3 kg krmné směsi na 1 kg ž. hm. bylo spotřebováno v Belgii (3,06 kg), ČR (3,58 kg) a Itálii (3,62 kg). Česká republika vynakládá ve srovnání s průměrem zemí EU o 0,58 kg krmiva na 1 kg ž. hm. více, tj. při jatečné hmotnosti prasete 110 kg o 64 kg krmiva více (graf T2.4/11). Horší konverze krmiva v ČR je způsobena nižší užitkovostí prasnic i nižšími přírůstky v předvýkrmu a výkrmu prasat. V Brazílii byla zjištěna velmi dobrá konverze krmiva na úrovni Nizozemska a Dánska, v USA a Kanadě se konverze krmiva pohybovala na úrovni průměru zemí EU.

GrafT2.4/10 Spotřeba krmiva v kg na 1 kg ž. hm. jatečného prasete

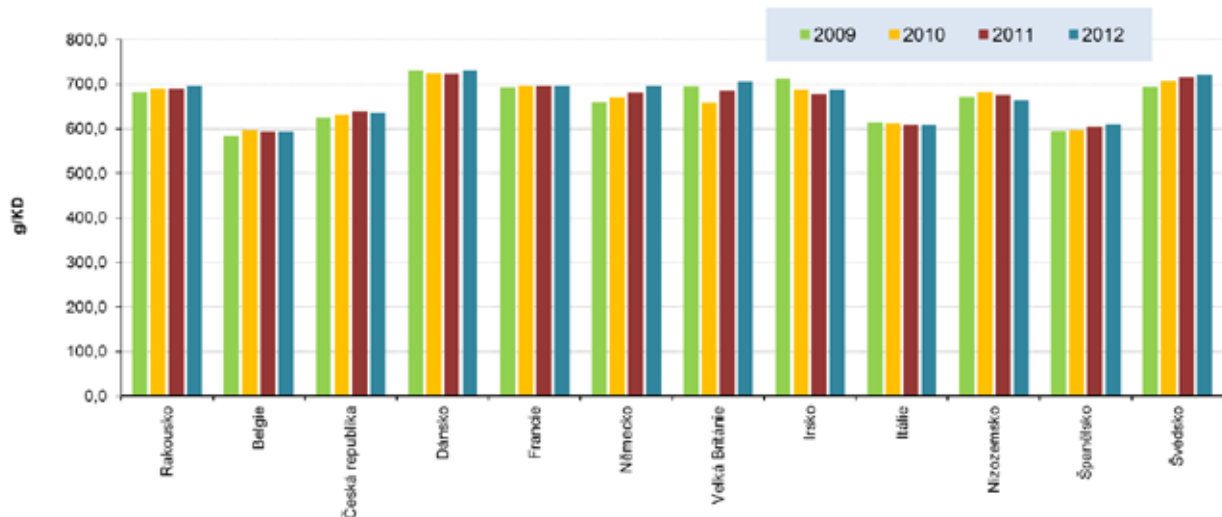
Pozn. Údaj za ČR je pouze odhad odvozený z nákladů na krmiva na jatečné prasce a průměrné ceny krmiva
Pramen: InterPig

GrafT2.4/11 Celková spotřeba krmiva na jatečné prasce a konverze krmiva v roce 2012

Pramen: InterPig

Průměrný přírůstek ve 12 zemích EU v roce 2012 v předvýkrmu i výkrmu prasat oproti roku 2011 mírně vzrostl a dosahoval hodnoty 0,42 kg/KD v předvýkrmu prasat a 0,80 kg/KD ve výkrmu prasat. Španělsko, Belgie a Nizozemsko vykázaly nejnižší přírůstky v předvýkrmu (max. 0,33 kg/KD), což souviselo s nejnižší převodní hmotností do výkrmu, která nepřesáhla 25 kg. V ostatních zemích byla prasata do výkrmu převáděna v hmotnosti vyšší než 30 kg a přírůstek se pohyboval v rozmezí 0,41-0,49 kg/KD. Česká republika se pohybovala na spodní hranici tohoto intervalu, tj. mírně pod průměrem zemí EU. Ve výkrmu prasat byly nejlepší přírůstky zjištěny v Irsku, Dánsku, Švédsku (více než 0,8 kg/KD). Pod průměrem zemí EU (0,78 kg/KD) se pohybovala Itálie, Belgie, Španělsko, ČR (0,75 kg/KD), (vzestupně). Pro eliminaci vlivu rozdílné hmotnosti zvířat při převodu z předvýkrmu do výkrmu a při prodeji na jatka na přírůstek živé hmotnosti, byl proveden přepočít na standardizovanou hmotnost zvířat tj. sjednocení na jednotnou hmotnost od 8-120 kg (graf T2.4/12). Poté byly nejvyšší přírůstky zjištěny v Dánsku, Švédsku a Velké Británii (>0,7 kg/KD), sestupně podle zjištěného přírůstku následovalo Rakousko, Francie, Německo, Irsko, Nizozemsko, Česká republika (0,64 kg/KD), Španělsko a Belgie (0,61 a 0,59 kg/KD). V České republice se standardizovaný přírůstek pohyboval 5 % pod průměrným přírůstkem zemí EU.

Graf T2.4/12 Standardizovaný přírůstek hmotnosti od 8 do 120 kg

Pramen: InterPig

Množství vyrobeného masa na prasnici za rok je výsledkem počtu prodaných prasat a průměrné jatečné hmotnosti. Průměrná produkce na prasnici byla ve 12 vybraných zemích EU již v roce 2009 vyšší než 2 t a v roce 2012 dosáhla 2,17 t. Na špici v produkci masa na prasnici se umístila Itálie a Nizozemsko, na opačném konci s méně než 1,9 t na prasnici skončili producenti z Velké Británie, Španělska, České republiky (vzestupně). Vysoká produkce v Nizozemsku (2,46 t) je odrazem vysoké užitkovosti prasnic, v Itálii (2,98 t) zase vysokou porážkovou hmotností prasat. Relativně nízká produkce masa na prasnici v ČR (1,87 t) byla způsobena nízkým počtem prodaných prasat na prasnici, kdežto ve Velké Británii (1,7 t) byla nízká produkce způsobena především nižší porážkovou hmotností prasat (103,7 kg). V zámoří přesahovala produkce na prasnici 2 t ve všech sledovaných zemích, ale stále nedosahovala průměru zemí EU.

ZÁSAHY STÁTU

I. Legislativní předpisy

I. a) Některé předpisy upravující či podmiňující dovoz a vývoz zboží

Vstupem České republiky (dále jen „ČR“) do Evropské unie (dále jen „EU“) dnem 1. 5. 2004 převzala ČR celní legislativu EU, včetně celního sazebníku a obchodně politických opatření. Pracovníci oddělení TARICu a kvót Generálního ředitelství cel (dále jen GŘC) připravili v této souvislosti rozsáhlý doplněk publikace Český integrovaný tarif, který je vydáván již od roku 1994 a slouží široké podnikatelské a obchodní veřejnosti i pracovníkům celní správy a dalších státních institucí, jako neocenitelná pomůcka při orientaci ve spleti tzv. celních předpisů, tzn. předpisů, které upravují nebo podmiňují dovoz a vývoz zboží a které je třeba při provádění celního dohledu aplikovat. Tento doplněk byl vydáván pod názvem Český integrovaný tarif – po vstupu do Evropské unie (dále jen „ČIT“).

Rok 2009 byl posledním rokem, pro vydání ČITu v podobě tištěné publikace. Od roku 2010 přechází GŘC na digitální verzi Elektronického českého integrovaného tarifu (dále jen „EČIT 2014“). **Souběžně s verzí PDF je spuštěna aplikace e-ČIT, kterou naleznete: Aplikace / TARIC CZ. Tato verze v budoucnu zcela nahradí současnou formu PDF.**

EČIT 2014 je výpisem z elektronického integrovaného společného celního sazebníku EU, který je pod názvem TARIC (TARIF INTÉGRÉ DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES) vydáván Generálním ředitelstvím pro daně a celní unii (DG TAXUD) a slouží jako zdroj informací o tarifních a netarifních opatřeních EU při dovozech a vývozech z a do nečlenských států EU. Základní informace TARIC jsou v EČITu doplněny o tzv. národní opatření v oblastech neupravených TARIC, jako jsou sazby daně z přidané hodnoty, sazby spotřebních daní a předpisy veterinární, fytosanitární, předpisy o chemických látkách a další národní legislativa.

EČIT 2014 tvoří tabulky nomenklatury TARIC s tarifními i obchodně politickými opatřeními EU a ČR včetně poznámek ke třídám a jednotlivým kapitolám.

Do EČITu 2014 byly zapracovány údaje a data se stavem k **31. prosinci 2013**, které byly převzaty z různých pramenů, zejména z aktuální elektronické verze TARIC na internetových stránkách Evropské unie. EČIT 2013 je nutno považovat za pracovní pomůcku usnadňující orientaci ve složitém celním systému EU, která není právním předpisem, a tudíž nemá právně závazný účinek.

Náměty, připomínky či dotazy směrujte na telefonní čísla 261 332 399, fax 261 332 300.

Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2013

Kód KN	Komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
Živá prasata		
0103 10 00	Plemenná čistokrevná zvířata (*)	bez cla
Ostatní živá prasata		
0103 91 10	○ hmotnosti menší než 50 kg	41,2 €/100 kg net.
0103 91 90	○ hmotnosti menší než 50 kg – ne domácí druhy	bez cla
0103 92 00	○ hmotnosti 50 kg nebo vyšší	bez cla
0103 92 11	Prasnice s hmotností nad 160 kg	35,1 €/100 kg net.
0103 92 19	Ostatní	41,2 €/100 kg net.

Vepřové maso čerstvé nebo chlazené		
0203 11 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 12 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 12 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 19 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 19 55 až 59	Panenky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Vepřové maso zmrazené		
0203 21 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 22 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 22 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 29 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 29 55 až 59	Panenky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Droby		
0206 30 až 49	Jedlé droby vepřové čerstvé, chlazené či mrazené	bez cla
Tuk vepřový, neprorostlý libovým masem		
0209 10 11	Čerstvý, chlazený, solený, zmrazený	21,4 €/100 kg net.
0209 10 19	Sušený nebo uzený	23,6 €/100 kg net.
0209 10 90	Jiný tuk než 0209 10 11 a 0209 10 19	12,9 €/100 kg net.
Vepřové maso a jedlé droby solené (nebo ve slaném nálevu), uzené (nebo sušené)		
0210 11 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné – solené	77,8 €/100 kg net.
0210 11 19	Plece a kusy z nich – solené	60,1 €/100 kg net.
0210 11 31	Kýty a kusy z nich nevykostěné – uzené	151,2 €/100 kg net.
0210 11 39	Plece a kusy z nich – uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 11/12 90-	Ostatní - solené, uzené	15,4
0210 12 11	Bůčky (prorostlé)a jejich části – solené	46,7 €/100 kg net.
0210 12 19	Bůčky (prorostlé)a jejich části – uzené	77,8 €/100 kg net.
0210 19 10	Slaninové půlky nebo přední tři čtvrti – solené	68,7 €/100 kg net.
0210 19 20	Zadní tři čtvrti nebo půlky – solené	75,1 €/100 kg net.
0210 19 30	Přední části a kusy z nich – solené	60,1 €/100 kg net.
0210 19 40	Hřbety a kusy z nich – solené	86,9 €/100 kg net.
0210 19 50	Kýta ve slaném nálevu – zabalená	86,9 €/100 kg net.
0210 19 60	Přední části a kusy z nich – uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 19 70	Hřbety a kusy z nich – uzené	149,6 €/100 kg net.
0210 19 81-89	Kotleta – uzená, vepřová krkovička – sušená na vzduchu	151,2 €/100 kg net.
0210 19 90	Ostatní	15,4
0210 99 41	Droby – játra	64,9 €/100 kg net.
0210 99 49	Droby – ostatní	47,2 €/100 kg net.

Štětiny		
0502 00 00	Štětiny a chlupy z domácích nebo divokých prasat,	bez cla
Střeva		
0504 00 00	Střeva, měchýře a žaludky z jiných zvířat než ryb	bez cla
Tuk pro průmyslové účely		
1501 10 10	Vepřový tuk pro průmyslové účely (jiný než 0209 nebo 1503)	bez cla
Uzenky a salámy z masa, drobů či krve		
1601 00 10	Z jater ze zvířat 0101–0104 s výjimkou divokých prasat	15,4
1601 00 91	Uzenky a salámy, suché nebo pomazánkové, tepelně neuprav	149,4 €/100 kg net.
Přípravky a konzervy z masa, drobů a krve nezahrnuté do 1601		
1602 10 00	Homogenizované přípravky z vepřového masa a krve	16,6
1602 41 10	Z kýty	156,8 €/100 kg net.
1602 42 10	Z plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 11	Hřbety s kostí včetně směsí ze hřbetu a kýty (s výjimkou krkovičky)	156,8 €/100 kg net.
1602 49 13	Krkovička, včetně směsí krkovičky a plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 15	Směsí z kýty, krkovičky, plec, hřbet s kostí	129,3 €/100 kg net.
Kůže		
4103 30 00	Vepřové surové kůže - kusy	bez cla
4106 31/32	Vyčiněné nebo polovyčiněné kůže vepřové – kusy v mokřém stavu (včetně wet-blue) i suchém stavu (crust)	2,0
4113 20 00	Usně po vyčinění nebo polovyčinění – m ²	2,0

Pramen: EČIT 2011

Vysvětlivky: (*)- Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené právními předpisy Společenství (viz směrnice Rady 88/661/EHS (Úř. věst. L 382, 31.12.1988, s. 36); směrnice Rady 94/28/ES (Úř. věst. L 178, 12.7.1994, s. 66); rozhodnutí Komise 96/510/ES (Úř. věst. L 210, 20.8.1996, s. 53)).

- tučně uvedené hodnoty celní sazby náleží položkám s celní kvótou WTO- viz. příloha EČITu.

Dovoz a vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby (kapitoly CS 01 – 24)

Objem zahraničního obchodu v roce 2013 s živými prasaty a vepřovým masem v mld. Kč v porovnání s celkovým objemem zboží zemědělské a potravinářské výroby				
	Dovoz do České republiky		Vývoz z České republiky	
	Veškeré zboží (kapitoly 1-24)	Z toho položky živá prasata a vepřové maso (0103 a 0203)	Veškeré zboží (kapitoly 1-24)	Z toho položky živá prasata a vepřové maso (0103 a 0203)
Členské státy EU 28	148,9	14,3	136,5	3,441
Ostatní země světa	25,2	0,07	14,2	0,036
CELKEM	174,1	14,37	150,7	3,477

V rámci zahraničního obchodu se členskými zeměmi EU se v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 zvýšil dovoz zboží zemědělské a potravinářské výroby, a to o 10 %. Vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby se v meziročním srovnání 2013/2012 zvýšil o 12 %. Dovoz živých prasat a vepřového masa je v roce 2013 na stejné úrovni jako v roce 2012 a trend vývozu se zvýšil oproti roku 2012 o 10 %. Stále, i v roce 2013, se tedy prohluboval trend vyšších dovozů nad vývozy.

V roce 2013 hodnota vyváženého zboží z České republiky (zboží zahrnuté do kapitol 1-24 CN) dosáhla 150,7 mld. Kč (v roce 2012 to bylo 138,1 mld Kč), z toho v 90 % se jednalo o vývoz do EU-28.

Tendenci vzestupu hodnoty sledujeme také u zboží, které je do České republiky dováženo. Jeho hodnota v roce 2013 dosáhla 174,1 mld. Kč (v roce 2012 161,2 mld Kč), z toho zboží zemědělské a potravinářské výroby, které bylo dovezeno do ČR z členských zemí EU – 28 tvořilo 85 %.

I. b) Některé právní předpisy EU týkající se zahraničního obchodu v oblasti chovu prasat

Povinně prováděný statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá „Intrastat“. Základním předpisem je vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů, kterými jsou vyhlášky č. 563/2006 Sb., č. 393/2008 Sb., a nejnověji vyhláškou č. 317/2010 Sb. o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství, ve znění pozdějších předpisů, tato vyhláška ze dne 24. 11. 2010 obsahuje řadu podstatných změn. Počínaje výkazem za leden 2011 se výkazy Intrastatu předávají pouze elektronicky. Písemně lze předat pouze opravy za uplynulé období a při jednorázovém dosažení prahu pro vykazování. Pro spodní hodnotu zásilek bude důležitá hodnota v Eurech a nikoliv jako dosud v korunách.

Informace o jeho provádění lze získat v publikaci „Příručka pro Intrastat CZ“, která byla vydána Českým statistickým úřadem a Generálním ředitelstvím cel, která obsahuje vysvětlení všech základních ustanovení předpisů o provádění Intrastatu s řadou příkladů a je zveřejněna na adrese www.czso.cz v části „Intrastat“ Příručku lze najít přímo na adrese: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_prirucky

Regulace společného trhu s vepřovým masem

Pro rok 2013 byla stanovena místní příslušnost celních úřadů zákonem č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Nomenklatura zboží se určuje dle nařízení Komise (ES) č. 1006/2011 (Úřední věstník – L 282 z 28. 10. 2011). „Změny kombinované nomenklatury platné od 1. 1. 2013“ srovnávající kódy KN pro rok 2012 s kódy platnými v roce 2013 najdeme na adrese: www.celnisprava.cz pod označením „Korelace_KN2013“. Postup při výpočtu kurzu Kč - € je stanoven čl. 168 až 171 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93.

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) Obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>

Důležitou skutečností je, že platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie. Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje dále uvedená opatření:

Podpora soukromého skladování prostřednictvím finanční podpory je legislativně upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 826/2008.

Systém podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv s Intervenčními agenturami. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa po stanovenou dobu z trhu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace v komoditě vepřové maso.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

- a) podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení,
- b) výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

Regulace vývozu a dovozu

vepřového masa je upravena prováděcím nařízením Komise (EU) č. 1373/2013 ze dne 19. prosince 2013, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu vývozních licencí v odvětví vepřového masa, a dále nařízením Komise (ES) č. 376/2008 ze dne 23. dubna 2008, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty. U žadatelů o podporu exportu se vyžaduje zkušenost s obchodem v daném odvětví minimálně po dobu jednoho roku. Na doložení vážnosti záměru se skládá kauce za každých 100 kg zamýšleného exportu, která při neuskutečnění obchodu propadá.

Dovozní licence se u vepřového masa předpokládá u dovozu v rámci kvót. Při dovozu mimo rámec kvót se licence nepředkládá. Kvóty pro vepřové maso jsou otevřeny a spravovány nařízením Komise (ES) č. 442/2009, kterým se otevírají a spravují celní kvóty Společenství v odvětví vepřového masa, a nařízením Komise (ES) č. 1301/2006, kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty podléhající režimu dovozních licencí. Dovozní kvóty umožňují držitelům licence dovézt produkt za snížené clo. V tomto případě musí žadatel o dovozní licenci prokázat, že v uplynulých dvou letech obchodoval s danou komoditou se třetími zeměmi. I v případě dovozu se skládá kauce.

Subvencovaný vývoz je upraven nařízením Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. 7. 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu **vývozních subvencí** pro zemědělské produkty. Evropská komise vydává aktualizované sazby minimálně 1 x za čtvrtletí.

Dovoz vepřového masa je upraven nařízením Komise (ES) č. 376/2008. Současná úprava nařízení neobsahuje žádnou licenční povinnost pro dovoz vepřového masa za plné clo. Dovoz za snížené clo je upraven již výše zmíněným nařízením Komise (ES) č. 442/2009. Je třeba podotknout, že uvedené nařízení obsahuje jak celní kvóty spravované prostřednictvím licencí, tak celní kvóty založené na metodě časového pořadí. Dovozy uskutečněné na základě metody časového pořadí nejsou podmíněny dovozními licencemi. Ochrana trhu připouští využívání dodatečných cel za podmínek dodržení spouštěcí úrovně dovozu podle kritérií dohodnutých ve WTO.

Neopominutelným faktorem společné organizace trhu s vepřovým masem v Evropské unii je v současné době jednotná klasifikace obchodních tříd jatečných prasat (SEUROP). Tato klasifikace je v Evropské unii povinná od roku 1989. Dalšími prvky, které ovlivňují organizaci trhu s vepřovým masem, jsou prognózy stavů zvířat a předpoklad produkce.

Zvláštní tržní opatření obsažená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 dle čl. 220:

Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví výjimečná podpůrná opatření v zájmu postiženého trhu, aby se zohlednily:

- a) omezení obchodu uvnitř Unie a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout z použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření nálezů zvířat; a
- b) závažná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitelů z důvodu ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat nebo rostlin a nákazy.

Členské státy mají za povinnost sledovat a poskytovat EK tyto druhy informací:

- informace o cenách
- informace o uplatňování intervenčních opatření
- statistické údaje
- prognózy

Cenová hlášení u vepřového masa se řídí nařízením Komise (EU) č. 792/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro předávání informací a dokumentů členskými státy Komisi v rámci provádění společné organizace trhů. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 1249/2008, kterým se stanoví pravidla pro zavádění klasifikačních stupnic pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a pro ohlašování jejich cen.

Státní zemědělský intervenční fond zajišťuje v České republice informace o nákupních cenách jatečných prasat a je zodpovědný za předávání informací z reprezentativních trhů do příslušného orgánu Evropské unie ke stanovení referenční ceny za kalendářní týden.

I. c) Legislativa ČR – předpisy vydané ve Sbírce zákonů České republiky a ve Věstníku MZe ČR v letech 2004 až 2013 související s chovem prasat.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška č. 173/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o způsobu a rozsahu vyžadování údajů Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 213/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadovaný v České republice pro výkon regulované činnosti v rámci působnosti Ministerstva zemědělství (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 320/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci (účinnost od 7. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 69/2005 Sb.**, o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování činnosti zemědělského podnikatele (účinnost od 7. 3. 2005).
- **Nález Ústavního soudu** ze dne 20. 6. 2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení některých ustanovení zákona č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ve znění zákona č. 441/2005 Sb.,
- **Nařízení vlády České republiky č. 512/2006 Sb.**, kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti strukturálních opatření v zemědělství (účinnost od 1. 12. 2006).
- **Zákon č. 35/2008 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském a intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském a intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 12. 2. 2008).
- **Zákon č. 291/2009 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství**, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony (účinnost od 1. 10. 2009, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2010, 1. 6. 2010 a 1. 7. 2010).
- **Zákon č. 395/2009 Sb.**, o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití (účinnost od 1. 2. 2010).
- **Nařízení vlády České republiky č. 479/2009 Sb.**, o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor (účinnost od 1. 1. 2010, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2012).
- **Zákon č. 171/2012 Sb.**, o rozpočtových pravidlech o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 8. 2012).

Oblast činnosti SZIF

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.

- **Nařízení vlády České republiky č. 181/2004 Sb.**, o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o **poskytování subvencí při vývozu** pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 224/2004 Sb.**, o některých podrobnostech provádění společných organizací trhu v režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 249/2004 Sb.**, o stanovení některých podrobností a bližších podmínek provádění patření společných organizací trhu s hovězím a telecím, vepřovým, drůbežím, skopovým a kozím masem a vejci a k poskytování zvláštních subvencí při vývozu pro

- hovězí a telecí maso a pro některé druhy hovězího masa (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 655/2004 Sb.**, o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti (účinnost od 12. 1. 2005).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 99/2005 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky (účinnost od 28. 2. 2005).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 257/2006 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky ve znění nařízení vlády č. 99/2005 Sb., (účinnost od 31. 5. 2006).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 332/2007 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti (účinnost od 31. 12. 2007).
 - **Zákon, č. 251/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1.9.2011).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 448/2012 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády (účinnost od 1.1.2013).

Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat (welfare)

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

- **Zákon č. 77/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.3.2004, některá ustanovení od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 202/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat (účinnost od 26. 4. 2004).
- **Vyhláška č. 208/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 356/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o sledování (monitoringu) zoonóz a změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka (účinnost od 12. 6. 2004).
- **Vyhláška č. 389/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č. 356/2004 Sb., (účinnost od 1.7.2004).
- **Vyhláška č. 122/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 378/2003 Sb., kterou se stanoví podniky, v nichž se přípouští po dobu přechodného období uplatňovat odchylné veterinární požadavky na jejich provoz (účinnost od 29. 3. 2005).
- **Vyhláška č. 425/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat (účinnost od 1.11. 2005).
- **Zákon č. 48/2006 Sb.**, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (účinnost od 27. 2. 2006).
- **Zákon č. 77/2006 Sb.**, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15. 3. 2006).
- **Vyhláška č. 155/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb.,

- o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami, embryi** a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí (účinnost od 1. 5. 2006).
- **Vyhláška č. 156/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se **mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty** a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí ve znění vyhlášky č. 260/2005 Sb., a kterou se zrušuje vyhláška č. 383/2003 o veterinárních podmínkách dovozu některých živočišných produktů ze třetích zemí (účinnost od 1. 5. 2006).
 - **Vyhláška č. 289/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropského společenství (účinnost od 23. 11. 2007, část - Hlava sedmá pozbyla platnosti 31.12.2009).
 - **Vyhláška č. 316/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2008).
 - **Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech** a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost od 31. 12. 2007).
 - **Zákon č. 182/2008 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči** a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích** ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat** a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 7. 2008).
 - **Vyhláška č. 288/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka (účinnost od 3. 9. 2008).
 - **Vyhláška č. 289/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 375/2006 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče (účinnost od 3. 9. 2008).
 - **Zákon č. 312/2008 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích** ve znění pozdějších předpisů, a **zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.10.2008).
 - **Vyhláška č. 344/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (účinnost od 15. 9. 2008).
 - **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2008, Oznámení o uveřejnění seznamu nákaz, jejichž výskyt musí být podle právních aktů Evropských společenství upravujících hlášení nákaz a výdaje ve veterinární oblasti hlášené Evropské komisi a členským státům.**
 - **Vyhláška č. 3/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání** (účinnost od 22.1.2009) – zrušeno 30.1.2013.
 - **Vyhláška č. 4/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při přepravě** (účinnost od 7.1.2009).
 - **Vyhláška č. 5/2009 Sb., Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu** (účinnost od 7.1.2009) – zrušeno 30.1.2013.
 - **Vyhláška č. 464/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat ve znění vyhlášky č. 425/2005 Sb., (účinnost od 1. 1. 2010).
 - **Vyhláška č. 12/2010 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2010).
 - **Zákon č. 75/2011 Sb.**, kterým se mění **zákon č. 378/2007 Sb., zákon o léčivech** a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost od 25. 3. 2011).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 125/2011 Sb.**, o stanovení informačních povinností

příjemcům živočišných produktů v místě určení. V návaznosti na nařízení 882/2004/ES o úředních kontrolách za účelem dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví a dobrých životních podmínkách zvířat je jedním z prováděcích předpisů veterinárního zákona. Příjemce je povinen poskytnout veterinární správě požadované informace tak, aby je obdržela nejpozději 24 hodin před příchodem živočišných produktů na místo určení (účinnost od 15. 5. 2011).

- **Vyhláška č. 143/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 344/2008 Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (účinnost od 1. 6. 2011).
- **Zákon č. 308/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)**, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 21. 10. 2011).
- **Vyhláška č. 26/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví výše paušální částky nákladů spojených vytištěním veterinárního osvědčení k vývozu a výše paušální částky nákladů spojených s prováděním pohraniční veterinární kontroly (účinnost od 24. 1. 2012) – zrušeno 1.1.2014.
- **Vyhláška č. 51/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2012).
- **Vyhláška č. 78/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 4. 2012).
- **Vyhláška č. 161/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 7. 2012).
- **Vyhláška č. 342/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností (účinnost od 1. 11. 2012).
- **Zákon č. 359/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2013).
- **Vyhláška č. 418/2012 Sb. Ministerstva zemědělství, o ochraně zvířat při usmrcování** (účinnost od 1. 1. 2013).
- **Vyhláška č. 419/2012 Sb. Ministerstva zemědělství, o ochraně pokusných zvířat** (účinnost od 1. 1. 2013).
- **Vyhláška č. 22/2013 Sb. Ministerstva zemědělství, o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání** (účinnost 30. 1. 2013).
- **Vyhláška č. 72/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 4. 2013).
- **Vyhláška č. 108/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 6. 2013).
- **Vyhláška č. 125/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 6. 2013).

- **Vyhláška 372/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání (účinnost od 1.1.2014).
- **Vyhláška 429/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností (účinnost od 1.1.2014).
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2011
 1. **Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,**
 2. **Seznam schválených národních referenčních laboratoří,**
 3. **Zásady pro vypracování pohotovostních plánů,**
 4. **Oznámení o zrušení Vyhlášení testačního zařízení pro testování finálních hybridů prasat.**
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 1, v květnu 2012
 1. **Úprava metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,**
 2. **Seznam schválených národních referenčních laboratoří.**
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2012
 1. **Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2013.**
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 1, v březnu 2013
 1. **Úprava metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2013.**
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 3, v prosinci 2013
 1. **Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2014**
 2. **Oznámení kontaktního místa podle § 5d zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.**

Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

Zákon č. 154/2000 Sb., plemenářský zákon, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška č. 136/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů.
- **Vyhláška č. 370/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat (účinnost od 1.8.2006).
- **Vyhláška č. 447/2006 Sb., Ministerstva zemědělství, o genetických zdrojích zvířat** (účinnost od 1.10.2006).
- **Vyhláška č. 448/2006 Sb., Ministerstva zemědělství, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.10.2006).

Oblast zahraničního obchodu

- **Zákon č. 186/2004 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (účinnost od 1.5.2004, některá ustanovení od 1.1.2005).
- **Zákon č. 187/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1.5.2004, některá ustanovení od 1.1.2005).
- **Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty** (účinnost od 1.5.2004, některá ustanovení od 1.1.2005).
- **Vyhláška č. 317/2010 Sb., Českého statistického úřadu a Ministerstva financí**, kterou se mění vyhláška č.201/2005 Sb.,o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění vyhlášky pozdějších předpisů (účinnost od 1.1.2011).

- **Zákon č. 104/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č.13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2004 Sb. (účinnost od 1.7.2011).
- **Zákon č. 17/2012 Sb., zákon o Celní správě České republiky** (účinnost od 1. 1. 2013).
- **Zákon č. 18/2012 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (účinnost od 1.1.2013).

Oblast potravinářství

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška č. 326/2001 Sb.**, kterou se provádí § 18 písm. a), d), g), h), i) a j) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, pro maso, masné výrobky, ryby, ostatní vodní živočichy a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich, ve znění vyhlášky č. 264/2003 Sb. a č. 169/2009 Sb. (účinnost od 1.10.2001).
- **Vyhláška č. 194/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 212/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci (účinnost od 28. 4. 2004).
- **Zákon č. 316/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 27. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 113/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, o způsobu označování potravin a tabákových výrobků (účinnost od 21. 3. 2005).
- **Zákon č. 120/2008 Sb.**, kterým se mění zákon č.110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15.5.2008).
- **Nařízení vlády č. 125/2011 Sb., o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení**

Oblast krmivářství

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

- **Zákon č. 21/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech**, ve znění pozdějších předpisů a zákon č.147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním zkušebním ústavu zemědělském), ve znění zákona č. 309/2002 Sb. (účinnost od 23. 1. 2004, některá ustanovení od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 204/2004 Sb.**, o stanovení bližších podmínek provádění společné organizace trhu se sušenými krmivými (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 356/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 16. 10. 2008).
- **Vyhláška č. 336/2010 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 3. 12. 2010).
- **Zákon č. 33/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2011).
- **Vyhláška č. 198/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15. 7. 2011).

- **Vyhláška č. 25/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 8.2.2012).
- **Vyhláška č. 27/2013 Sb. Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony, vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů
- Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů
- (účinnost od 1.3.2013).

INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ (IPPC)

- **Úplné znění zákona č. 76/2002 Sb., zákon o integrované prevenci a omezování znečištění (zákon o IPPC)**, jak vyplývá z pozdějších změn.

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění, o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), je dosáhnout maximální možné prevence znečištění všech složek životního prostředí a zabezpečit tak plnou slučitelnost právního řádu České republiky v této oblasti ochrany životního prostředí s právem Evropského společenství, zejména se směrnicí Rady 96/61/ES (od 1.1. 2008 již v kodifikovaném znění č.2008/1/ES o integrované prevenci a omezování znečištění). V r. 2010 byla předložena Radou Evropy a Evropským parlamentem k implementaci do národních legislativ a k projednání členskými státy EU tzv. Směrnice o průmyslových emisích (IED) č. 2010/75/EU jako hlavní podklad k implementaci do českého práva, která vyvrcholila dnem 19.3.2013 vložением **novely zákona o IPPC do sbírky zákonů ČR pod č. 69/2013 Sb.**

Pro výrobní odvětví resortu Ministerstva zemědělství nejsou navrhována oproti původní Směrnici o IPPC žádné zásadní změny, ani u kategorií 6.4 pro potravinářská a zpracovatelská výrobní odvětví, ani u kategorie 6.5 pro kafilerní a asanační výrobní činnosti, ani pro kategorie 6.6 pro intenzivní chovy drůbeže a prasat dle přílohy č. I původně uvedeného zákona.

K výše uvedenému zákonu o IPPC byla novelizována původní prováděcí vyhláška č. 554/2002 Sb. v platném znění. Na základě návrhu, diskuse a připomínek členů pracovní skupiny byla projednána a schválena vládou ČR na podzim roku 2013 nová prováděcí vyhláška pod č. 288/2013 Sb. Oproti původní vyhlášce obsahuje formulář Žádosti o vydání integrovaného povolení, vzor nově koncipované Základní zprávy o půdě, dále odborné posouzení k udělení výjimky z úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami a Zprávu o plnění podmínek integrovaného povolení.

Ministerstvo zemědělství v rámci resortu pro provozovatele zařízení IPPC k novému zákonu a prováděcí vyhlášce o IPPC (kromě výše uvedených dílčích úprav) nenavrhuje žádná další environmentální nebo technologická opatření, ani zásadní změny oproti původnímu znění.

Členské státy mají v integrované prevenci a omezování znečištění podporovat vývoj a uplatňování nejlepších dostupných technik (BAT) a nově vznikajících technik (emerging technique).

Stav podání žádostí o IPPC v ČR pro kategorii 6. 6 – Intenzivní chovy hosp. zvířat ke dni 31. 12. 2013

Typ zařízení	Počet žádostí			
	podána	rozhodnuta	v řízení	zastavena
Chovy drůbeže o kapacitě větší než 40 000 ks celkem	246	242	2	2
Chovy prasat celkem:	206	195	9	2
z toho:				
výkrm prasat nad 2 000 ks nad 30 kg	130	122	6	2
chovy prasnic nad 750 ks prasnic	39	37	2	-
chovy prasnic nad 750 ks prasnice se současným výkrmem	37	36	1	-
Celkem kategorie 6.6	452	437	11	4

Zdroj: MŽP, CENIA, MZe

Pozn.: Uváděný typ zařízení se týká možné ustájovací kapacity prostoru zařízení – nikoliv aktuálního stavu ve stáji

Chovatelských zařízení pro chov prasat a drůbeže, která podala žádost o pasportizaci ve smyslu výše uvedeného zákona k 31.12.2013 bylo celkově 452, což zhruba odpovídá kvalifikovanému odhadu cca 99 % ze všech relevantních zařízení spadajících do procesu IPPC v ČR. Ve srovnání s předcházejícím rokem evidované počty podání žádostí, rozhodnutí a pozastavení žádostí u všech kategorií v zařízení pro chov drůbeže a prasat v rámci systému IPPC zůstávají prakticky nezměněny, avšak v administraci procesu IPPC krajské úřady zaznamenávají nárůst změnových řízení u stávajících zařízení i nárůst změn vlastnických subjektů. Všechna zařízení IPPC spadající pod resort Ministerstva zemědělství (potravinářské a zpracovatelské podniky, kafilerie, bioplynové stanice, kompostárny, asanační podniky, velkochovy drůbeže a prasat), která obdržela od Krajských úřadů Rozhodnutí o vydání integrovaného povolení (IP) mají tímto certifikátem předpoklady a možnosti prosadit se na národní i celosvětové úrovni.

Ministerstvo zemědělství jako odbornou pomoc a podporu procesu IPPC a výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) koordinuje a řídí tři odvětvové Technické pracovní skupiny (TPS) a podle potřeb praxe další expertní pracovní skupiny. Odborníci z praxe, státních institucí, univerzit, vědeckých a výzkumných organizací v těchto skupinách se pak podílejí formou řízené odborné diskuse na řešení a konkrétním projednávání celkové problematiky IPPC a připravují odborná stanoviska nebo vyjádření pro nejvyšší státní a evropské instituce. V rámci národní výměny informací o BAT je každoročně organizováno Ministerstvem průmyslu a obchodu tzv. Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro všechny průmyslové, potravinářské a zemědělské výrobní činnosti dané zákonem o IPPC.

Kontrolní činnost v oblasti IPPC vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP):

- kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem nebo integrovaným povolením,
- omezuje nebo zastavuje provoz zařízení nebo jeho části, pokud by jeho dalším provozem nastalo nebo hrozí závažné poškození životního prostředí nebo značné materiální škody,
- rozhoduje o správních deliktech podle § 37 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci ve znění platných předpisů,
- hodnotí aplikaci nejlepších dostupných technik a předává informace o jejich vývoji příslušným správním úřadům

V roce 2011 z iniciativy a podpory Ministerstva zemědělství (Úřad pro potraviny – Úsek potravinářských výrob, Odbor bezpečnosti potravin, Oddělení environmentálního a technologického rozvoje), Ministerstva životního prostředí (MŽP) a Státního fondu životního prostředí (SFŽP–OSA 5) na **Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích** (ZF JU v Č.Budějovicích) a na **Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně** (Ústav zemědělské, potravinářské a environmentální techniky) vznikla po letech odborných a organizačních příprav **Centra pro nejlepší dostupné techniky tzv. BAT centra v rámci odborné působnosti resortu Ministerstva zemědělství.**

Obě BAT centra, první ve střední Evropě, jsou vzdělávacím, konzultačním a poradenským orgánem řešící problematiku eko-inovací, environmentálních technologií, nejlepších dostupných technik (BAT), metodik, postupů a nově vznikajících technik (emerging technique) zejména v oblastech potravinářské, asanační a zemědělské problematiky.

Hlavním cílem a posláním BAT centra je zavádění a aplikace vědy, výzkumu a inovací do praxe včetně aplikace know-how, odborné pomoci a podpory při posilování konkurenceschopnosti podniků v resortu MZe.

Se vznikem obou center BAT výhledově předpokládá MZe posílení expertní činnosti, rozšíření odborného zázemí členské základny Technických pracovních skupin MZe a současně vzájemné propojení prioritních projektů aplikovaného výzkumu, vědy, vývoje a inovací s potřebami praxe, poradenstvím a vzdělávacími programy na národní, mezinárodní i evropské úrovni.

Další informace o procesu IPPC:

www.ippc.cz, www.mzp.cz, www.mpo.cz, www.mze.cz, www.cenia.cz, www.cizp.cz,

Dotační politika v České republice

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 74 ze 4. schůze konané dne 19. prosince 2013 Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2014. Podpora ministerstva zemědělství zahrnuje mimo jiné i dotační programy uvedené v následujících odstavcích (pro přehlednost je zachováno číslování používané v „Zásadách“).

a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2014

b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2013

a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2014

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účel: na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č.154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č.154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

2.A. a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů.

Výše dotace: do 500 Kč za provedenou analýzu prasat, do 70 % nákladů za analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejím jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

2. A. b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do 55 Kč na kus prasat, vedených v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat),

2.A.e. Kontrola užitkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1) Kontrola užitkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8 %, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace,

– prasata,

- do 3 000 Kč na jednu prasnici – matku kanců (dle kritérií PK) v KU v uznaných nukleových chovech,
- do 2 000 Kč na jednu prasnici (plemene bílé ušlechtilé nebo landrase) zařazenou do tvorby superplodných linií (dle kritérií PK),
- do 200 Kč na jednu prasnici v uznaných rezervních chovech,

2. A. e. 2) Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty (dále jen „KD“):

2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD prasat v období od 1.10.2013 do 30.9.2014

- do 29 Kč na jedno změřené prase v nukleových a rezervních chovech prasat – zkouška vlastní užitkovosti.

2.A.e.2.g) Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užitkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců, podle šlechtitelského programu uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat a kteří ukončili test vlastní užitkovosti v období od 1. 10. 2013 do 30. 9. 2014.

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc a hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) do 3 000 Kč/kus
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), pokud prokáže, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 5 000 Kč/kus
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací
- krmné směsi pokud prokáže, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 6 000 Kč/kus

2.A.e.2.h) Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců v období od 1. 10. 2013 do 30.9. 2014 podle metodiky uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat do 20 000 Kč/kus.

2.A.e.3) Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat:

– **prasat, stanice výkrmnosti a masné užitkovosti prasat a chovatelské podniky prasat,**

- do 600 Kč na jedno dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty.
- do 90 000 Kč za I prověřenou skupinu v roce

8. Nákazový fond – odstraňování kadáverů

8. B) částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

8. B. c. Podpora neškodného odstraňování kadáverů asanačními podniky (dle zákona č. 166/1999 Sb.) – tento program v roce 2014 nebude realizován.

8. F. a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic

Podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. I písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D těchto Zásad) spojených s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných chorob prasat.

Subjekt: chovatel prasnic podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provedl ozdravení od vyjmenovaných chorob prasat podle OP VNP v období od 1. 10. 2013 do 30. 9. 2014.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: do 30 000 Kč za I ozdravené ustájovací porodní místo prasnic

Poznámka: a) poskytnutí dotace na I ozdravené ustájovací porodní místo prasnice je podmíněno dokončením naskladnění ozdravených míst zdravými zvířaty minimálně v poměru 1 : 4 (na I ozdravené porodní místo prasnice – 4 ks naskladněných zdravých zvířat).

b) dotace nemůže být poskytnuta žadateli, kterému bylo přiznáno preferenční kritérium na ozdravení předmětného chovu v rámci pravidel Programu rozvoje venkova – opatření I.I.I. Modernizace zemědělských podniků, kdy předmětem projektu byla budova/stavba/technologie určená pro zpuštěné, březí prasnice a prasníčky a prasnice po porodu a získání tohoto zvýhodnění vyžadovalo povinnou přílohu – Potvrzení KVS podle „Pravidel, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007- 2013“ a žadatel toto potvrzení doložil pro období od 1. 10. 2013 do 30. 9. 2014.

c) předmětné vyjmenované choroby prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační podprogram 8. F. a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí 21.10.2014.

8. F. b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat

Podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nákaz prasat zvýšením biologické bezpečnosti související s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. I písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: podpora chovatelům prasat na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D těchto Zásad) spojené s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných nálezů prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti ve stájích určených pro příslušnou kategorii prasat:

- a) selata – od odstavu do 25 kg ž.h.m., jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků,
- b) plemenné prasničky a kanečci ve věku do 8 měsíců, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků,
- c) prasnice základního stáda.

Subjekt: chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provedl úkony v souvislosti s ozdravováním od vyjmenovaných nálezů prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti podle OPVNP v období od 1.10.2013 do 30.9.2014.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: do 1 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací místo pro příslušnou kategorii prasat.

Poznámka: a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací místo pro příslušnou kategorii prasat je podmíněno naskladněním zdravým zvířetem, v souladu se schváleným OPVNP

b) předmětné vyjmenované nákazy prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat a Salmonelóza.

Na dotační podprogram 8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí 21.10.2014.

b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2013:

Dotační politika v chovu prasat se týkala udržování a zlepšování genetického potenciálu prasat a využívání národních dotačních programů v chovech prasat v roce 2013 bylo následující:

Podpora ověřování původu – majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu: vyplaceno 66 000,- Kč

Podpora zavádění a vedení plemenných knih – uznanému chovatelskému sdružení:

vyplaceno 1 532 905,- Kč.

Kontrola užitečnosti - podpora chovatelů, jehož prasata jsou zařazena do KU:

vyplaceno 2 225 200,- Kč.

Kontrola dědičnosti: vyplaceno 24 078 051 Kč.

Celkem bylo vyplaceno z dotačního programu **2. A.** za rok 2013 – prasata: **27 902 156,- Kč** (v roce 2012 tato podpora činila 25 691 057,- Kč).

Dále Ministerstvo zemědělství dotačním programem **9.A.a.** Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podporuje pořádání seminářů a školení (tento podprogram nebyl v roce 2013 realizován), vydávání poradenských publikací poskytovaných chovatelům zdarma (tento podprogram nebyl v roce 2013 realizován), zveřejňování výsledků plemenářské práce, zabezpečování pořádání výstav a přehlídek v oblasti chovu prasat.

Celkem bylo v roce 2013 z výše uvedených podprogramů využito pro prasata cca **3,4 mil. Kč** (v roce 2012 tato podpora činila 3,3 mil. Kč).

Chovatelé prasat využili v roce 2013 dotační podprogram **8. B.a)** na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů, kdy čerpali finanční prostředky v celkové výši **29,9 mil. Kč** (v roce 2012 tato podpora činila 9,03 mil. Kč).

Dalšími dotačními programy pro využití v oblasti chovu prasat byl dotační program **8. F. a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic** a dotační program **8. F. b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat – přehled a čerpání uvedeno v následující tabulce:**

Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat – přehled a čerpání uvedeno v následující tabulce:

Kategorie	Počet ozdravených ustajovacích míst	Aritmetický průměr sazby za 1 místo	% z požadavku na dotaci celkem	Vyplaceno v mil.Kč
Prasnice	1 826	28 164,28	70,19	36,0
Selata	513 043	839		302,1
Prasničky a kanečci	35 359	896,86		22,3
CELKEM	550 228	x		360,4

(v roce 2012 podpora pro dotační podprogram 8.F) činila 372,7 mil. Kč).

Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Ministerstvo zemědělství ČR podle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu (EAFRD), na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a dále doplňujíc stávající Program rozvoje venkova ČR vydalo Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace rámci Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2007 – 2013.

V rámci tohoto Programu rozvoje venkova jsou dotovány mimo jiné i modernizace zemědělských podniků. Dotace z opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků jsou zaměřeny na investice do zemědělských staveb a technologií (rekonstrukce a výstavba nových staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch pro živočišnou a rostlinnou výrobu. Opatření je dále zaměřeno na využití a zpracování biomasy pro vlastní potřebu. Částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

V opatření I.1.1 Modernizace podniků jsou pro živočišnou výrobu způsobilé ke spolufinancování pouze následující investice:

- výstavba a rekonstrukce staveb sloužících k ustájení a zlepšení welfare hospodářských zvířat,
- pořízení technologií sloužících k chovu hospodářských zvířat,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva.

Z výše uvedeného vyplývá, že z opatření I.1.1 nelze dotovat nákup zvířat.

Opatření Modernizace zemědělských podniků obsahuje podporu investic pro chovatele hospodářských zvířat, přičemž jednotlivé projekty jsou vybírány na základě preferenčních kritérií.

Bilance schválení projektů

Sektor chovu prasat:

Od roku 2008 jsou výrazně bodově zvýhodněni chovatelé, kteří požadují finanční prostředky na základní prostředky pro chov prasat.

Preferenční kritéria:

Předmětem projektu je budova/stavba/technologie pouze pro chov prasat.	10
Předmětem projektu je budova/stavba/technologie určená pouze pro zapaštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu.	5

V případě, že žadatel/příjemce dotace získal bodové zvýhodnění za předmět projektu určený pouze pro zapuštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu, pak při Žádosti o proplacení předkládá potvrzení Krajské veterinární správy (KVS), že zvířata byla 30 dnů před naskladněním laboratorně vyšetřena s negativním výsledkem v akreditované laboratoři Státních veterinárních ústavů (SVS ČR) na PRRS (prasečí reprodukční a respirační syndrom), sípavku prasat a aktinobacilovou pleuropneumonii prasat.

U opatření Modernizace zemědělských podniků probíhal příjem žádostí v rámci 1., 3., 6. a 9. a 13. kola příjmu žádostí.

Bilance schválení projektů jednotlivých kol v sektoru chovu prasat je následující:

Kolo příjmu	1.		3.		6.		9.		13.	
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
Registrované	116	321	135	500	102	408	406	382	170	261
Schválené	116	321	88	308	102	408	297	279	82	79

V sektoru chovu prasat bylo schváleno celkem 685 projektů ve výši cca 1,395 mld. Kč.

V roce 2012 neproběhl, s ohledem na vyčerpání rozpočtu opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, příjem žádostí. V roce 2013 proběhl příjem žádostí, který však nebyl zaměřen na podporu ustájení prasat a drůbeže.

V roce 2013 proběhl příjem žádostí, který však nebyl zaměřen na podporu ustájení prasat a drůbeže.

Další možnosti poskytují i jiná podopatření, například podopatření zaměřené na podporu rozvoje inovací v rámci zemědělské výroby spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji, podpora mladých začínajících zemědělců a další formy dané především osou I - Programu rozvoje venkova.

Pravidla jsou včetně ostatních informací k dispozici na internetové stránce www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz, nebo přímo v budově ministerstva zemědělství na adrese: Těšnov 17, 117 05 Praha 1.

Podpora chovu prasat bude pokračovat i v rámci nového programového období 2014–2020, a to v obdobném rozsahu. Podpora Programu rozvoje venkova pro období 2014 – 2020 je vymezena nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Dne 9. července 2014 Vláda ČR již schválila programový dokument k novému programovému období. Finální schválení dokumentu Evropskou komisí je předpokládáno na začátku příštího roku, první kolo příjmu žádostí by tak mohlo proběhnout na podzim roku 2015.

Podpora administrovaná prostřednictvím PGRLF, a.s.

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF“) je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z nejefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. „národní pomoci“ (state aid).

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Od 12. 2. 2008 se PGRLF řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Pomohl zejména v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou zajištění zejména rozšířené produkce. Dosud umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu téměř 151 mld. Kč (k 31. 12. 2013). Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Efektivita fondem poskytovaných podpor je velmi vysoká, jelikož s vloženou 1 Kč státní podpory je pořizován majetek do zemědělství ve výši 14 Kč.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby a finanční podpora pojištění.

Programy PGRLF

INVESTIČNÍ PROGRAMY:

• ZEMĚDĚLEC

Cílem programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

Do programu se mohou přihlásit pouze žadatelé, kteří jsou zemědělskými podnikateli a zároveň zemědělskými prvovýrobcí.

Maximální hrubá míra podpory nebude vyšší než 40 % způsobilých investic. Podpora poskytovaná Fondem se bude vztahovat na úvěry, jejichž doba splatnosti nepřesáhne 7 let. Aktuální výše maximální základní sazby podpory 2,5% (pro rok 2013 a 2014). Navýšení podpory pro mladé zemědělce o 1 %.

Příjem žádostí byl v roce 2013 zahájen 8. března a ukončen 30. září. **V roce 2014 je tento program opět časově omezen, a to od 3. února do 30. září.**

Po tomto termínu již nebude možné zvyšovat požadavek na objem finančních prostředků.

• PODPORA NÁKUPU PŮDY

Cílem programu je podpořit zemědělské prvovýrobce v jejich úsilí získání vyššího podílu obdělávané půdy do svého vlastnictví, a tím přispět k rozvoji trhu se zemědělskou půdou.

Program je zpřístupněn pouze malým a středním podnikům. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na nákup nestátní zemědělské půdy, a to v režimu de minimis.

Maximální procentní sazba podpory činí 5 %. Úrokové zatížení příjemce podpory je minimálně 1 %. Maximální výše podpory u jednoho žadatele je korunový ekvivalent částky až 7500 EUR = cca 195 tis. Kč.

Příjem žádostí bude otevřen až do vyčerpání poskytnutých finančních prostředků, což předpokládá schválení přibližně 500 žádostí o podporu úroků z úvěrů.

ELIMINACE RIZIK ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKÁNÍ:

- **program PODPORA POJIŠTĚNÍ**
- **podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin**
- **podprogram Podpora pěstiteli na úhradu nákladů spojených s pojištěním speciálních plodin**

Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši minimálně 1000,- Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin zejména pro případ krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

- **podprogram Podpora chovateli na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat**

Podpora bude poskytnuta chovateli hospodářských zvířat, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění hospodářských zvířat pro případ nákaz a dalších hromadných onemocnění a uhradil pojistné ve výši minimálně 1000,- Kč

za příslušný rok. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění hospodářských zvířat zejména pro případ živelních škod, nebezpečných nákaz nebo jiných hromadných onemocnění infekčního nebo parazitárního původu.

Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat.

Výše podpory je stanovena až do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění.

V roce 2013 byly žádosti přijímány od 1. března do 1. října. Stejně tak tomu bude i v roce 2014.

Žádosti o poskytnutí podpory je možné podávat průběžně - potvrzení pojišťovny o výši zaplaceného pojistného předepsaného na příslušný rok a doklady prokazující úhradu pojistného na příslušný rok je možné předložit dodatečně, nejpozději však ke dni 1. listopadu příslušného roku.

- **program PODPORA POJIŠTĚNÍ – POSKYTOVÁNÍ FINANČNÍ PODPORY POJIŠTĚNÍ PRODUKCE ŠKOLEK S PRODUKČÍ SADEBNÍHO MATERIÁLU LESNÍCH DŘEVIN**

Cílem je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Účelem podpory je částečná kompenzace pojistného vynaloženého na zemědělské pojištění.

Více informací lze nalézt v Pokynech a Zásadách k těmto programům, které jsou k dispozici na internetových stránkách PGRLF, a.s. (www.pgrlf.cz) v části „Ke stažení“.

Přehled podpory pojištění podle podprogramů v roce 2013 (údaje k 31.12.2013)

Podprogram	Počet žádostí celkem	Pojistné v tis. Kč	Výše podpory v tis. Kč	Výše podpory v %
Hospodářská zvířata	2 078	149 717	74 858	50
Ostatní plodiny	3395	672 753	121 096	18
Speciální plodiny	645	213 318	106 659	50
Lesní školky	2	163	49	30
Celkem	6 120	1 035 950	302 662	29,22

Pramen: PGRLF podle stavu k 31.12.2013

Výše podpory pojištění hospodářských zvířat se po dvou letech vrátila na své maximum a v roce 2013 tak činila 50 % prokázaných uhrazených nákladů. K mírnému navýšení sazby podpory dopomohla dotace od ministerstva zemědělství, která alokované prostředky ve výši 200 mil. Kč navýšila o dalších 100 mil. Kč. Pojistné hospodářských zvířat dosahovalo v roce 2013 více než 149 mil. Kč a nadále má snižující se trend, který souvisí s vývojem celkových stavů hospodářských zvířat. Propojištěnost u hospodářských zvířat je u nás na vyšší úrovni, jedná se přibližně o 80 % pojištěných zvířat ze všech evidovaných.

V rámci jednotlivých podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2013 zaevidováno 6 120 žádostí, z toho na hospodářská zvířata bylo podáno 2 078 žádostí. Díky možnosti podání žádostí o podporu od 1. března, byla jejich značná část schválena již před koncem roku.

Propojištěnost v rostlinné výrobě představuje podíl výměry pojištěných plodin k celkové výměře pěstovaných plodin a v současné době dosahuje téměř 65 %. Pojistné speciálních plodin (jde o jahody, přadné a okrasné rostliny, konzumní zeleninu, révu vinnou, ovoce, chmel) v roce 2013 činilo 213 milionů a ostatních plodin 673 mil. Kč, tj celkové pojistné rostlinné výroby činilo 886 mil. Kč. Celková podpora nákladů na pojištění v roce 2013 činila 303 mil. Kč (v roce 2012 to bylo 285 mil. Kč). Do sektoru rostlinné výroby bylo prostřednictvím podpory PGRLF, a.s. v roce 2013 poukázáno 227 mil. Kč, z toho 107 milionů činila podpora speciálních plodin.

Celkové pojistné s podporou PGRLF v roce 2013 dosáhlo výše 1 035 mil. Kč.

• PODPORA VE FORMĚ ÚROČENÝCH POVODŇOVÝCH PŮJČEK

Cílem programu bylo poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přivalovým deštěm, přičemž účelem bylo pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

Podpora byla poskytována ve formě úročené půjčky až do výše 10 mil. Kč pro jednoho žadatele, přičemž kritériem pro stanovení konkrétní výše bylo počet žadatelů o poskytnutí podpory v rámci jednoho kola příjmů žádostí a finanční zdraví žadatele. Půjčka byla poskytnuta na dobu nejdéle 5 let, s 6 měsíčním odkladem splácení jistiny. Splácena je dle splátkového kalendáře, který je součástí smlouvy o poskytnutí podpory.

Příjem žádostí byl otevřen v období od 6. listopadu do 31. prosince 2013.

Opatření v oblasti veterinární

Opatření jsou dána každoročně Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace (dále jen Metodika). Návrh Metodiky zpracovává Státní veterinární správa, v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje a vydává ji ve svém Věstníku ministerstvo zemědělství. Tímto ministerstvo stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nakažlivých nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdočňování, které se provádějí v příslušném kalendářním roce. Rovněž určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu a které jsou nařízené, hrazené chovatelem.

Zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení v roce 2012 a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě. Všechny níže uvedené zdravotní zkoušky jsou v kapitole nařízených úkonů hrazených ze státního rozpočtu.

Klasický mor prasat (KMP)

Klasický mor prasat je nebezpečná nákaza, která postihuje prase domácí a černou zvěř. Původcem je RNK virus, který se šíří nemocnými prasaty, výměšky nemocných prasat a masem. Vakcinace je v ČR od roku 1992 zakázána.

KMP se na území ČR nevyskytuje od roku 1999, kdy byl zjištěn poslední případ výskytu viru u černé zvěře. Poslední ohnisko u domácích prasat bylo v roce 1997 na okrese Kroměříž. Poslední sérologický nález u divokých prasat byl v srpnu 2010 v okrese Jindřichův Hradec. Monitoring nakažlivé situace je prováděn dle Metodiky kontroly zdraví SVS ČR, která stanovuje rozsah a způsob odběru vzorků jak u domácích tak divokých prasat. V roce 2010 došlo ke změně Metodiky v oblasti monitoringu u divokých prasat a to z důvodů velice nízkého výskytu protilátek v populaci divokých prasat.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

U domácích prasat se na klasický mor prasat vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu a 3% poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Počet sérologických vyšetření

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2013	5 670	0	11	0

Rovněž se provádí vyšetření všech prasnic, které zmetaly, nebo porodily málo životaschopná selata. Provádí se jeden odběr bezprostředně po zmetání.

Počet vyšetření zmetalek

Rok	Vyšetřeno zmetalek	Počet pozitivních
2013	1 581	0

Rozsah vyšetření u prasat divokých

Na celém území České republiky se sérologicky vyšetřuje 5% odlovených prasat divokých a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření. Dále se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna nalezená uhynulá divoká prasata.

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2013	6 365	0	380	0

I. Vezikulární choroba prasat

Vezikulární choroba prasat (VCHP) je nakažlivé onemocnění prasat vyvolané enteroviry a charakterizované tvorbou puchýřů na koronárním okraji končetin, příležitostně na pyscích, jazyku, rypáku a strucích. Kmeny viru VCHP mohou být z hlediska virulence velmi variabilní a vyvolávají příznaky subklinické až po velmi výrazné v závislosti na ustájecích podmínkách. Hlavním významem VCHP je to, že ji nelze klinicky rozlišit od slintavky a kulhavky (SLAK) a ohniska VCHP musí být považována za ohniska SLAKu až do výsledku laboratorního vyšetření. Tato nákaza nebyla v ČR nikdy diagnostikována.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

Vyšetření se provádí u cca 3% poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Rok	Počet vyšetřených prasnic a kanců	Počet pozitivních
2013	5 696	0

2. Aujeszkyho choroba u domácích prasat

Aujeszkyho choroba je nebezpečná nákaza více druhů, přičemž prase je považováno za přirozeného hostitele, od kterého je nákaza přenosná na skot, ovce, kozy, psy, kočky, králíky i na volně žijící živočichy, u kterých vyvolává nesnesitelné svědění a následný úhyn. Nákaza se na člověka nepřenáší.

U prasat je morbidita téměř 100 % mortalita u selat činí 80 – 100 %. Dospělá prasata nákazu většinou přežívají.

Při vstupu ČR do EU bylo rozhodnutím Komise č. 320/2004 ze dne 31. března 2004 celé území České republiky prohlášeno za úředně prosté Aujeszkyho choroby prasat ve vztahu k chovu domácích prasat. Poslední případ se vyskytl v malochovu v Nové Vsi na okrese Benešov v březnu 2004. Jednalo se o přenos nákazy z uloveného divočáka na domácí prasata. Všechna prasata v chovu byla vyšetřena, pozitivní tři kusy byly utraceny, negativní byly poraženy.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

U domácích prasat se na Aujeszkyho chorobu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Rok	Počet poražených prasnic	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2013	57 437	0	0 1582	0

3. Brucelóza prasat

Brucelóza prasat je infekční onemocnění většinou latentního průběhu, projevující se aborty (opakování říje za 5 – 8 týdnů po přípuštění), porody mrtvých selat, neplodností obou pohlaví. Onemocnění je vyvoláno bakterií *Brucella suis*, která proniká do organismu alimentárně (infikované krmivo/voda), šíří se lymfatickými cestami do mizních uzlin. Následně propukají ve tkáních a orgánech nekroticko-zánětlivé procesy. Nejpriznivější podmínky pomnožení brucel jsou v březí děloze a pohlavních orgánech samců. Onemocnění může probíhat chronicky s afinitou k pohlavnímu ústrojí. V posledních letech se vyskytovaly falešně pozitivní reakce, které však kultivačně nepotvrdily výskyt *Brucella suis*.

Rozsah vyšetřování u domácích prasat

U domácích prasat se na brucelózu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Rok	Počet vyšetřených prasnic	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2013	57 437	0	1 581	0

4. Africký mor prasat

V roce 2007 byl potvrzen výskyt afrického moru prasat v Gruzii, poté hlásilo Rusko čtrnáct ohnisk této choroby u domácích a divokých prasat po celé evropské části svého území.

V červnu 2013 informovalo Bělorusko o tom, že se potvrdil výskyt afrického moru prasat u prasat v domácím chovu v regionu Grodno, v blízkosti hranic s Litvou a Polskem.

V České republice se africký mor prasat nikdy nevyskytoval. Dlouhodobě se vyskytuje v rámci EU pouze na Sardinii, kde je izolován a dále se nešíří.

Česká republika považovala riziko zavlečení afrického moru prasat do chovů prasat na území EU za velmi vysoké. Zavlečení a rozšíření afrického moru prasat by mělo na české zemědělství významné ekonomické dopady. Jednalo by se zejména o přímé ztráty způsobené úhynem, utracením prasat a výpadkem ve výrobě. Větší a mnohdy i finančně nevyčíslitelné ztráty by byly způsobené zastavením obchodu se všemi produkty živočišného původu pocházejících z prasat. Státní veterinární správa je připravena v návaznosti na vývoj nálezové situace přijmout konkrétní opatření.

V případě dovozu je nezbytné, aby se dovozce živých zvířat nebo živočišných produktů předem informoval u místně příslušné Krajské veterinární správy na veterinární podmínky dovozu a to i v rámci intrakomunitárního obchodu (povinná očkování, vyšetření, nálezová situace atd.).

Potřebné formuláře pro veterinární osvědčení pro dovoz do ČR i pro obchodování v rámci EU jsou volně k dispozici na webové stránce SVS ČR: <http://www.svscr.cz/dokumenty/eu/source.html>

Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF

Dovozní a vývozní licence

Dovozní a vývozní licence pro živočišné a rostlinné komodity vystavuje na SZIF v Praze Samostatné oddělení zahraničního obchodu a správy záruk.

Informace o dovozních a vývozních licencích naleznete též na internetových stránkách www.szif.cz

Subvence

Subvence jsou poskytovány vývozcům vyvážejícím mimo EU z prostředků Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu, a to Samostatným oddělením zahraničního obchodu a správy záruk v souladu s nařízením vlády č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Sazby subvencí podle položek celního sazebníku jsou stanovovány minimálně 1 x za čtvrtletí formou nařízení Evropské komise.

K uplatnění nároku na subvenci při vývozu byly nezbytné následující dokumenty:

- vývozní doprovodný doklad podle nařízení vlády č. 181/2004 Sb., v platném znění, odepsaná vývozní licence nebo osvědčení o stanovení subvence předem AGREX
- prvopis kontrolního výtisku T5 (dokládá opuštění území EU),
- přepravní doklady,
- veterinární atest
- potvrzení o původu
- osvědčení zpracovatele
- v některých případech potvrzení o dovozu do třetí země.

Poskytování subvencí v sektoru: Vepřové maso

V roce 2008 bylo požádáno o vývoz vepřových půlek se subvencí v celkovém množství 820 tun a téhož roku došlo k vývozu celého množství. Vývozy byly uskutečňovány do Ruska.

V roce 2009 bylo vyvezeno 14,227 tun vepřových konzerv se subvencí. Vývozy byly uskutečňovány do Hong Kongu.

V roce 2010 ani v roce 2011 nebyly uskutečněny žádné subvencované vývozy vepřového masa.

V roce 2011 bylo požádáno o vývozní licence na 170,8 tun vepřových konzerv, ovšem o subvenci si subjekt nepožádal.

V roce 2012 byly sazby vývozních subvencí pro vepřové maso nulové.

Vývozní subvence pro vepřové maso v euro/100 kg použitelné od 20. dubna 2012

Sazby subvencí stanovuje Evropská komise na základě vývoje na trhu, měnovém kurzu, limitů WTO a jiných faktorů minimálně 1 x za čtvrtletí.

Kód položky		Výše subvence
0210 11 31 91 10 0210 11 31 99 10	Vepřové maso uzené – kýty	0,0
0210 19 81 91 00	Vepřové maso uzené – hřbety	
0210 19 81 93 00	Vepřové maso uzené – ostatní, jinde neuvedené	
1601 00 91 91 20	Uzenky a salámy tepelně neupravené	
1601 00 99 91 10	Uzenky a salámy tepelně neupravené-neobsažené v předchozím	
1602 41 10 91 10	Přípravky a konzervy z kýty	
1602 41 10 91 30		
1602 42 10 91 10	Přípravky a konzervy z plece	
1602 42 10 91 30		
1602 49 19 91 30	Přípravky a konzervy ostatní, včetně směsí	

Pramen: NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 342/2011 ze dne 19. 4. 2012 (účinnost od 20. 4. 2012)

Sazby vývozních subvencí pro vepřové maso byly v roce 2013 nadále nulové, o subvence nebylo žádáno a žádné subvence nebyly vyplaceny.

Kontakt na Samostatné oddělení zahraničního obchodu a správy záruk:

Ing. Romana Černá telefon: 222 871 435, e-mail: romana.cerna@szif.cz

Bc. Eva Schoríková telefon: 222 871 463, e-mail: eva.schorikova@szif.cz

Podrobné informace naleznete též na www.szif.cz

UŽITÍ OBILOVIN V ŽIVOČIŠNÉ VÝROBĚ

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí byla v roce 2013 činila 2 265 700 tun, tzn., že proti roku 2012 stoupla o 178 985 tun (8,6 %).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež a pro prasata, méně pak pro skot, domácí zvířata a pro ostatní zvířata. Vzhledem k výrobě předcházejícího roku byl zaznamenán v roce 2013 růst výroby u všech krmných směsí. U krmných směsí pro prasata se výroba zvýšila proti roku 2012 o 67 807 tun (9,4 %), u krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání ke zvýšení výroby o 49 067 tun (5,7 %) podobně jako u krmných směsí pro skot, kde nárůst činil 46 650 tun (10,9 %) a krmných směsí pro ostatní zvířata, kterých bylo v roce 2013 vyrobeno o 15 464 tun více (21,5 %). Nárůst výroby v roce 2013 proti roku 2012 byl zaznamenán také u krmných směsí pro domácí zvířata a to o 8 477 tun (4,0 %). Bylo zjištěno, že produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci činí u krmných směsí pro prasata 10,7 %, pro drůbež 4,7 % a pro skot 19,0 %.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tun)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prasata celkem	1 243 014	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501	802 308
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 066 798	1 051 171	917 460	751,92	766 338	715 122	654 548	716 584
Určené pro vlastní spotřebu	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953	85 724
Drůbež celkem	961 968	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396	902 463
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626	860 151
Určeno pro vlastní spotřebu	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770	42 312
Skot celkem	544 719	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769	473 419
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326	383 626
Určeno pro vlastní spotřebu	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443	89 793
Ostatní zvířata	89 040	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049	87 513
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470	87 079
Určené pro vlastní spotřebu	635	673	4 037	249	382	499	579	434
Celkem	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 265 700

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (tuny)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ost.	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 265 700
Krmné směsi pro domácí zvířata	122 518	174 676	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162
Celkem krmné směsi	2 961 259	3 177 122	2 978 878	2 840 965	2 757 405	2 359 371	2 297 400	2 484 862

Pramen: MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2013 byla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí zjištěna ve výši 2 379,9 tis. tun a došlo tak k meziročnímu nárůstu o 163,6 tis.tun (7,4 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (63,65 %) s tím, že obiloviny v roce 2013 byly tvořeny z 49,34 % pšenicí, 21,39 % ječmenem, 22,49 % kukuřicí, 3,88 % žitem a tritikále, 4,52 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 2,26 %.

U obilovin byl oproti roku 2012 zaznamenán růst celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 108,6 tis tun (7,7 %). Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí klesly v roce 2013 proti roku 2012 pšenice o 2,6 %, zatímco všechny ostatní obiloviny stouply. Ječmen o 19,7 %, oves o 17,9 %, žito a tritikale o 25,5 %, kukuřice o 19,3 % a ostatní o 29,8 %.

Pokles oproti roku 2012 byl zjištěn u luštěnin o 1,3 tis.tun (5,1 %). Naopak u mlýnských krmných surovin byl nárůst o 10,9 tis. tun (9,4 %).

Nárůst byl zjištěn u krmných surovin z olejnatých semen a sice o 29,1 tis.tun (6,7 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl nárůst o 11,1 tis. tun (41,9 %), krmných surovin živočišného původu byl vykázán ale pokles o 2,2 tis. tun (2,9 %).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí se zvýšila v roce 2013 proti roku 2012 o 3 297 tun (19,1 %). V roce 2013 se také zvýšila spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 5,8 %.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Druh krmné suroviny	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obiloviny	1 993,5	1 862,5	1 681,9	1 658,3	1 478,9	1 406,1	1 514,7
Pšenice	1 076,1	936,2	850,4	882,8	812,5	766,9	747,3
Ječmen	524,7	413,2	391,9	419,9	327,5	270,8	324,1
Oves	33,8	29,4	26,5	26,9	23,9	22,8	26,9
Žito a tritikále	48,1	60,8	69,7	56,3	48,4	54,5	68,4
Kukuřice	293,1	415,1	339,7	265,3	260,1	285,4	340,6
Ostatní	17,6	7,8	3,7	7,2	6,3	5,7	7,4
Luštěniny	21,1	8,5	8,7	9,9	8,9	8,7	7,4
Hrách	15,0	6,8	5,1	6,7	6,8	6,4	*
Ostatní	6,1	1,7	3,6	3,1	2,2	2,2	*
Mlýnské krmné suroviny	154,0	134,8	117,9	117,9	113,3	116,3	127,2
Krmná mouka	38,5	35,9	36,5	35,8	32,5	27,2	32,3
Otruby	110,5	94,5	79,1	78,2	72,9	80,5	84,8
Ostatní	4,9	4,4	2,3	3,9	7,9	8,6	10,0

Krmné suroviny z olej. semen	613,4	585,0	557,6	493,6	439,5	435,5	464,6
Sojový extrahovaný šrot	462,5	430,9	365,1	352,6	311,9	296,2	296,7
Řepkový extrahovaný šrot a výlisky	100,6	111,0	153,8	105,9	96,6	100,6	124,6
Slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	15,4	10,7	12,4	9,8	10,8	14,5	20,9
Ostatní	34,9	32,4	26,2	25,3	20,1	24,1	22,4
Sušené pivovarské mláto	0,5	1,1	1,4	1,6	0,2	1,5	*
Ostatní produkty potr. průmyslu	17,3	19,5	23,1	22,1	23,9	26,5	37,6
Krmiva živočišného původu	70,9	78,5	91,2	67,6	59,0	77,1	74,9
Živočišné moučky	30,5	31,9	26,6	27,2	31,1	39,9	37,9
Rybí moučka	9,3	9,8	9,4	5,9	3,5	2,6	2,4
sušené mléko	2,9	3,6	3,5	3,1	2,6	2,6	3,0
Ostatní	28,2	33,2	51,7	31,2	21,9	32,0	31,6
Úsušky pícnin	19,4	16,7	16,3	13,0	12,9	11,9	12,8
Minerální krmiva	101,7	104,3	92,2	91,7	73,5	75,3	87,0
Ostatní krmné suroviny	78,7	73,0	83,4	59,9	68,7	57,5	50,3
Celkem krmné směsi	3 070,4	2 884,0	2 673,6	2 535,7	2 278,7	2 216,3	2 379,9

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	31,029	15,258	18,025	18,352	17,263	20,560

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DK pro prasata	9,190	9,190	11,834	3,664	4,097	7,210	5,019	5,486
DK pro drůbež	2,738	2,738	1,287	1,037	0,499	4,654	1,071	1,123
DK pro skot	12,957	12,957	10,357	7,333	7,497	12,056	12,207	12,171
DK pro ostatní zvířata	1,227	1,227	0,575	0,925	0,542	0,655	0,585	1,195
Celkem DK	26,112	26,112	24,053	12,959	12,635	24,575	18,882	19,978

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Vývoz obilovin v marketingových ročnících (tis. tun)

2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014 *)
1 472,6	1 343,2	2 272,54	2 073,2	2 112,0	2 717,6	1 843,2	1 842,0

Pramen: ČS

Poznámka: *) údaje za VII./13 – II./14

Vývoz obilí se uskutečňuje především do Německa (cca 82 % celkového objemu), Polska (cca 9,6 %) a Rakouska (cca 6,8 %). České ceny jsou cca o 200-300 Kč/tunu nižší než ceny evropské, ale věrně kopírují světové trhy. Vývoz tak zcela kompenzuje výpadek v domácí spotřebě – tj., kdy došlo k jeho snížení z 6 mil. tun na nynějších 5,4 mil. tun v posledních 5 letech.

Výroba obilovin v marketingovém roce

Ukazatel	Jedn.	2005 /2006	2006 /2007	2007 /2008	2008 /2009	2009 /2010	2010 /2011	2011 /2012	2012 /2013	2013 /2014
Osevní plocha	tis. ha	1 611,5	1 532,0	1 579,8	1 558,6	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 454,4	1 413,1
Výnos	t/ha	4,75	4,17	4,53	5,37	5,08	4,70	5,60	4,53	5,32
Výroba	tis. t	7 659,9	6 386,1	7 152,9	8 369,5	7 832,0	6 877,6	8 284,8	6 595,5	7 512,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: marketingový rok zahrnuje období od 1. 7. do 30. 6. příslušného uvedeného roku.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Konečná celková sklizeň obilovin v ČR v roce 2013 ve výši 7 512,6 tis. tun je stanovena na základě definitivní sklizně základních obilovin, kukuřice a ostatních obilovin (dle ČSÚ k 14. 2. 2014). Proti skutečnosti předchozího roku je **o 917,1 tis. tun (tj. o 13,9 %) vyšší**. Podobná sklizeň byla v marketingovém roce 2005/2006 ve výši 7 659,9 tis. tun.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2013 v množství 7 512,6 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi mírně nadprůměrné sklizně (sedmá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak objeví výrazné přebytky některých druhů obilovin. Přesto, tyto přebytky obilovin v ČR by neměly výrazně ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin buď stagnují či různě kolísají.

Podle předpokladu Mezinárodní obilní rady (IGC) z konce září 2013 by světová produkce obilovin (bez rýže) měla v aktuálním marketingovém roce 2013/2014 vzrůst na 1 954,4 mil. tun, což je o 171,4 mil. tun (10,0 %) více než v předchozím marketingovém roce (1 783 mil. tun v marketingovém roce 2012/2013). Meziroční nárůst celosvětové produkce obilovin zahrnuje 53,7 mil. tun pšenice, 96,6 mil. tun kukuřice a 12,4 mil. tun ječmene. Meziroční nárůst produkce obilovin je předpokládán téměř ve všech hlavních producentních zemích. Mírný pokles produkce obilovin je předpokládán v Indii vzhledem k poklesu produkce pšenice.

Na základě odhadů IGC se předpokládá pro aktuální marketingový rok 2013/2014 přebytková světová bilance obilovin. Světová spotřeba obilovin (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 1,89 mld. tun zaznamenává v marketingovém roce 2013/2014 meziroční nárůst o 4,0 %. Hlavní podíl na tomto nárůstu by v aktuálním roce mělo mít zejména užití na krmné (812 mil. tun) a průmyslové (319,0 mil. tun) účely, které by dle předpokladu IGC měly meziročně stoupnout cca o 5,0 %.

Pokud jde o poptávku po krmivech, předpokládá se zejména vyšší zastoupení kukuřice. Spotřeba obilovin k potravinářskému užití by měla stoupnout pouze mírně (tj. cca o 1,0 % oproti marketingovému roku 2012/2013). Hlavní podíl na nárůstu celosvětové poptávky po obilovinách bude mít zejména kukuřice (nárůst o 44,5 mil. tun) a pšenice (nárůst o 13,8 mil. tun).

Vzhledem k předpokladu vyšší světové produkce obilovin, v porovnání s jejich spotřebou, budou vyšší i světové zásoby obilovin, jejichž výše na konci marketingového roku je dle IGC odhadována na 367,4 mil. tun, což je podobná úroveň zásob jako v marketingovém roce 2010/2011. Tento nárůst je způsoben zejména díky zvýšení zásob kukuřice (nárůst o 26,3 mil. tun) a pšenice (nárůst o 5,3 mil. tun). K nárůstu zásob na konci roku by mělo dojít téměř u všech hlavních světových exportérů (s největším vzestupem zásob v USA díky nárůstu zásob kukuřice).

Předpoklad globální úrovně obchodu s obilovinami dosahující dle předpokladu IGC 270,2 mil. tun je vyšší než vloni (265,7 mil. tun), což je zejména odrazem nárůstu obchodu s kukuřicí vzhledem k vysoké sklizni v USA. Obchod s pšenicí a ječmenem by měl být srovnatelný s loňským rokem.

Realizace intervenčního nákupu obilovin v marketingovém roce 2013/2014 je předepsána nařízením Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace

zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízením Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence s tím, že v marketingovém roce 2013/2014 vstoupí v platnost nové jednotné nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým bude stanovena společná organizace trhů se zemědělskými produkty a dále vstoupí v platnost nová prováděcí nařízení. V České republice je intervenční nákup obilovin realizován dle nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami. V marketingovém roce 2013/2014 bude realizován **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU**. Ke každé nabídce pšenice bude nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.

V marketingovém roce 2012/2013 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován. SZIF neevidoval v marketingovém roce 2012/2013 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 20. září 2013 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, destinace 129 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 20. září 2013 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Obiloviny jsou rozhodující surovinou pro výrobu krmných směsí. V České republice je v krmných směších nejvíce z obilovin zastoupena pšenice – podíl činí 54 %. Tímto složením krmných směsí se Česká republika odlišuje od průměru EU, kde je z obilovin nejvíce zastoupena pšenice, a to ale pouze 36,2 %. Odlišnost spočívá také ve vyšším zastoupení kukuřice, jejíž podíl v EU činí 26 %, zatímco v České republice 15 % z obsahu obilovin v krmných směších. Zastoupení obilovin v krmných směších pro drůbež i prasata je relativně vysoké a změna procentického zastoupení jednotlivých komponentů se v budoucnu bude řídit i cenou těchto komponentů. Příkladem je nejen nižší obsah obilovin v krmných směších v EU-27, ale i příklad Nizozemska, kde v době zdražování obilovin na trhu došlo k změně receptur ve prospěch sóji a extrahovaných šrotů tak, že obilovin bylo v krmných směších pro prasata použito pouze 20 %. Z tohoto důvodu lze očekávat změnu pohledu na tvorbu receptury krmných směsí i v České republice. Prudké snížení zastoupení obilovin v krmných směších pro drůbež a prasata by mělo závažné důsledky i pro uplatnění obilovin vypěstovaných v České republice.

Z důvodů rozdílného zastoupení komponentů KS ať už vypěstovaných či nakoupených není reálné hodnověrně porovnat ceny KS mezi Českou republikou a ostatními státy EU-27. Rovněž průměr cen je na hranici objektivního srovnání. Je nutné si uvědomit, že i nákup komponentů (soja, kukuřice aj.) například z USA, vyjde levněji pro odběratele z přímořských zemí oproti odběratelům od přístavů vzdálenějších, neboť cena dopravou po souši významně prodražuje cenu KS pro konečného odběratele.

KS pro prasata - Průměrné roční ceny průmyslových výrobců v Kč/t od roku 2004

Krmná směs	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KS pro prasata nad 65 kg ž. hm.	5 015	4 206	3 914	4 927	6 012	4 657	4 446	5 262	5 999	6726
KS pro předvýkrm (8 - 25 kg ž. hm).	5 805	4 861	4 660	5 550	6 815	5 482	5 307	6 079	6 771	7567

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2004 - 2011 počítán aritmetickým průměrem

Cena krmných směsí má nesporný vliv na rentabilitu výroby vepřového masa. Nárůst cen krmných směsí, který nastal od července 2007 (úroveň zvýšené ceny lze pozorovat na grafu do července 2008) nesporně nepříznivě ovlivnil rentabilitu odvětví, neboť krmné směsi jsou významnou nákladovou položkou, která představuje například u prasat ve výkrmu s průměrnou užitkovostí 62 % přímých materiálových nákladů (a krmiva nakupovaná tvoří 43 % z celkových nákladů podle výběrového šetření ÚZEI o nákladovosti zemědělských výrobců v průběhu roku 2011).

V České republice lze očekávat změnu pohledu na tvorbu receptury krmných směsí i z důvodu optimalizace krmné dávky z pohledu ekonomické náročnosti na jednotlivé živiny. Čeští zemědělci by uvítali znovuzavedení možnosti zkrmování masokostních mouček, o kterém EK uvažuje po několikaletém zákazu jejich používání pro krmení hospodářských zvířat. Obecně je třeba nezapomínat při posuzování možnosti vývoje změn receptur KS na skutečnost, že případné prudké snížení zastoupení obilovin v krmných směsích pro monogastrická zvířata, tedy především pro drůbež a prasata, by mělo závažné důsledky i pro uplatnění obilovin vypěstovaných v České republice.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Výroba masa a masných výrobků

Změna skladby suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR (v tunách)

Období	Skladba v tunách			Skladba v %			Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2013	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2013
	Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina: hovězí vepřová		Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina: hovězí vepřová			
2004	337 682	62 706	244 523	100	18,6	72,4	95,41	59,46
2005	318 296	50 503	241 001	100	15,9	75,7	103,61	58,82
2006	322 547	48 956	247 180	100	15,2	76,6	105,63	57,45
2007	323 558	45 964	251 489	100	14,2	77,7	106,96	54,62
2008	322 446	44 256	252 979	100	13,7	78,5	106,62	56,44
2009	312 779	41 458	244 510	100	13,3	78,2	107,40	54,99
2010	307 791	40 736	235 362	100	13,2	76,5	104,56	51,14
2011	298 647	37 360	234 154	100	12,5	78,4	109,48	53,97
2012	277 588	30 615	220 587	100	11,0	79,5	120,70	60,89
2013	260 948	28 468	209 247	100	10,9	80,2	123,23	62,03
I. – 3. 2013	63 900	7 225	50 827	100	11,3	79,5	123,60	59,76
I. – 3. 2014	60 321	7 026	48 351	100	11,6	80,2	123,68	60,99
Index I.-3. 2014 / I.-3. 2013	94,4	97,2	95,1	x	102,7	100,9	100,1	102,1

Pramen: TIS CR SZIF

Poznámka: - sledování TIS CR SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Z údajů zpracovatelského průmyslu je patrná mírně nižší spotřeba vepřové i hovězí suroviny v roce 2012 i 2013. Tento trend je patrný také z dostupných údajů prvního čtvrtroku 2014 ve srovnání se stejným obdobím roku 2013. V roce 2013 pokračoval pokles ve spotřebě suroviny celkem, tedy v rozdělení na surovinu hovězí a vepřovou vyjádřené v tunách. Pokles činil v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 cca 6 %, byl tedy zaznamenán stejný pokles jako v meziročním srovnání let 2011/2012. Vepřové maso také vykazuje trend poklesu použití pro vlastní výrobu a kleslo jeho zastoupení v surovině pro vlastní výrobu. Ke snížení došlo také u masa hovězího, kdy v meziročním srovnání 2011/2010 došlo ke snížení o cca 8 %, v meziročním srovnání 2012/2011 se tento pokles ještě prohloubil a činil 18 %. K dalšímu poklesu došlo také v meziročním srovnání let 2013/2012, a to o 7 %.

Z časových řad vyplývá pokles spotřeby suroviny celkem od roku 2004 do roku 2012 o 76,7 tis. tun, což představuje 22,7 %. Pokles hovězí suroviny za uvedené období činil 54,6 %. Na tomto poklesu se podílí růst ceny hovězího masa a snížení nabídky na českém trhu. Mírnější vývoj spotřeby lze sledovat u podílu vepřové suroviny. Zastoupení vepřového masa ve výrobě se snížilo v roce 2013 oproti roku 2004 o 14,4 %. Vliv na tuto skutečnost je opačný než u hovězího masa – snížení ceny v důsledku vyšší nabídky na trhu. Podíl vepřové suroviny v období leden až březen 2013 činil 79,5 % a jeho absolutní množství potvrzuje meziroční mírné snížení použití vepřového masa.

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %			
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	100	45,3	52,5	2,2
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	100	46,6	51,7	1,7
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	100	48,3	50,3	1,4
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	100	48,3	50,5	1,1
2008	337 588	155 601	178 099	3 888	100	46,1	52,8	1,2
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	100	46,2	52,9	0,9
2010	327 584	149 749	175 496	2 339	100	45,7	53,6	0,7
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	100	45,7	53,7	0,6
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	100	43,5	56,0	0,5
2013	281 760	118 124	162 729	907	100	41,9	57,8	0,3
I.-3.2013	68 368	29 120	38 956	292	100	42,6	57,0	0,4
I.-3.2014	64 176	26 667	37 257	252	100	41,6	58,1	0,4
Index I.-3. 2014 /I.-3. 2013	93,9	91,6	95,6	86,3	100	97,6	101,9	91,9

Pramen: TIS CR SZIF

Poznámka: - sledování TIS CR SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

V roce 2013 byl zaznamenán i pokles výroby výrobků z masa. Tento vývoj postupného snižování je patrný od roku 2004. Na tomto poklesu se podílelo především maso výsekové. Výroba masa výsekového v roce 2014 (období leden až březen) je nižší ve srovnání se stejným obdobím roku 2013. K poklesu dochází také u masných výrobků a masových konzerv.

Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa

Měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)							Tržní odbyt ¹⁾ (tis. t)						
	2010	2011	2012	2013	2014	Index 13/12 v %	Index 14/13 v %	2010	2011	2012	2013	2014	Index 13/12 v %	Index 14/13 v %
Leden	13,8	13,7	11,7	12,0	11,7	102,8	97,3	24,6	22,1	20,7	20,3	21,2	98,2	104,2
Únor	13,8	13,8	12,2	10,8	10,3	88,7	95,4	24,0	22,0	21,8	20,3	19,4	93,0	95,5
Březen	16,1	15,8	12,4	12,1	11,3	97,8	93,3	28,9	25,9	23,0	21,4	19,3	93,2	90,0
Duben	14,5	14,7	11,6	11,4		97,9		25,6	25,9	22,4	20,4		91,3	
Květen	14,4	14,6	12,1	12,0		99,0		25,2	25,0	23,5	22,6		96,4	
Červen	14,6	14,0	11,7	10,6		90,5		27,1	25,7	22,5	19,9		88,2	
Červenec	13,6	12,8	11,6	11,8		102,0		26,2	24,0	22,4	22,4		100,1	
Srpen	14,7	14,3	12,8	11,1		86,7		26,1	25,5	23,8	21,4		89,8	
Září	14,4	13,8	11,0	10,6		96,0		26,6	24,9	20,6	19,8		95,9	
Říjen	14,0	13,2	13,1	11,3		86,1		26,1	24,0	24,0	21,2		88,6	
Listopad	15,2	13,5	12,2	11,2		92,1		27,5	24,9	22,5	20,4		90,8	
Prosinec	16,0	13,0	11,4	11,6		101,4		29,5	25,4	22,4	22,6		101,0	
I.-III.	43,7	43,3	36,2	34,9	33,3	96,4	95,3	77,5	70,1	65,5	62,1	59,9	94,7	96,5
I.-XII.	175,2	167,2	143,7	136,3		94,9		317,4	295,4	269,7	252,9		93,8	

Pramen: TIS CR SZIF

Poznámka: - sledování TIS CR SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka : 1) Odbyt výrobků z masa - z toho vnitřní trh celkem

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

Vzhledem k vývoji počtu poražených zvířat a jejich průměrné porážkové hmotnosti poklesla výroba jatečného masa v období leden až březen 2014/2013 meziročně o cca 5 %. Celkově bylo v roce 2013 vyrobeno 136,3 tis.tun jatečného masa (v roce 2003 to bylo 255 tis. tun). V letech 2009 a 2010 byla výroba jatečného masa na stejné úrovni a činila cca 175 tis.tun. Od roku 2010 však dochází k poměrně dramatickému snížení výroby jatečného masa.

Vývoj provozních zásob masa v letech 2010 až 2014

Měsíc	Celkem (tis. t)						Z toho vepřového masa (tis. t)					
	2010	2011	2012	2013	2014	Index 13/12	2010	2011	2012	2013	2014	Index 13/12
I.	5,57	5,45	4,48	4,88	4,98	109,0	3,79	4,12	3,40	3,81	3,32	112,0
II.	6,49	5,64	5,38	5,27	5,12	97,9	4,69	4,33	4,15	4,08	3,45	98,4
III.	6,41	5,74	4,91	5,71	5,92	116,3	4,70	4,53	3,68	4,45	4,12	121,0
IV.	6,26	5,78	4,89	5,06		103,4	4,52	4,33	3,74	3,83		102,4
V.	6,10	6,12	4,37	5,24		120,0	4,24	4,74	3,33	3,98		119,6
VI.	6,04	6,08	4,59	5,70		124,2	4,10	4,70	3,52	4,38		124,5
VII.	5,85	5,85	4,96	5,30		106,7	4,01	4,61	3,81	4,09		107,5
VIII.	5,44	5,44	5,13	5,18		101,0	3,93	4,37	4,06	3,89		95,8
IX.	5,55	5,70	4,55	5,67		127,6	4,24	4,30	3,68	4,18		113,6
X.	5,69	5,53	5,26	5,48		104,2	4,22	4,34	4,32	4,05		93,8
XI.	5,84	4,41	4,60	5,25		114,2	4,28	3,27	3,71	3,68		99,0
XII.	5,05	3,67	4,55	4,72		103,8	3,68	2,59	3,56	3,38		95,0

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

V roce 2013 a během prvních tří měsíců roku 2014 dochází k růstu provozních zásob, a také zásob hotových výrobků.

Nižší nabídka jatečných prasat na tuzemském trhu je vyvolaná nejen poklesem stavů, ale i vývozem zvířat do zahraničí. Dlouhodobou příčinou poklesu rentability je růst nákladů a snížení cen zemědělských výrobců.

Je nutno konstatovat, že z cenových důvodů surovina pro vlastní výrobu zpracovatelského průmyslu (tj. vepřové a hovězí maso) je také doplňována o jiné druhy masa, zejména o maso drůbeží.

Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)

Měsíc	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Index 13/11 v %	Index 13/12 v %	Index 14/13 v %
Leden	4,56	4,22	4,86	5,44	6,70	8,65	9,70	159,0	129,2	112,1
Únor	4,87	4,14	5,32	5,74	7,34	8,88	8,13	154,7	120,9	91,6
Březen	4,62	5,03	5,66	5,94	8,05	8,78	8,28	147,8	109,1	94,3
Duben	4,18	4,82	5,32	5,59	7,76	9,44		168,9	121,6	
Květen	4,13	3,93	5,36	5,76	8,31	8,99		156,1	108,2	
Červen	4,36	4,29	5,34	5,95	8,44	9,28		156,0	109,9	
Červenec	4,36	4,50	5,39	5,49	8,21	9,39		170,9	114,4	
Srpen	4,01	4,62	5,12	5,35	7,83	9,64		180,1	123,1	
Září	4,41	4,82	5,23	5,34	8,37	9,82		184,0	117,4	
Říjen	4,35	5,09	5,34	5,81	8,15	10,44		179,8	128,1	
Listopad	5,23	5,83	6,65	6,81	9,82	11,65		171,0	118,7	
Prosinec	4,06	4,63	5,88	6,35	8,25	10,96		172,8	132,9	

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

KLASIFIKACE JATEČNĚ UPRAVENÝCH TĚL PRASAT (JUT)

Součástí snahy přerušit vývoj vysoké spotřeby tuků byla snaha šlechtitelů prasat již v druhé polovině minulého století vyšlechtit jedince s ideálním poměrem tuku a kosterní svaloviny a složením mastných kyselin, které nepůsobí negativně na zdraví lidí. V důsledku tlaku spotřebitelů na snižování obsahu tuku v potravinách byla zaznamenána vyšší poptávka po libovém mase. Následoval legislativní požadavek na povinnou klasifikaci hospodářských zvířat, včetně prasat. V návaznosti na legislativu EU bylo zavedení klasifikace SEUROP ve všech členských zemích EU, ale i ve Švýcarsku a Norsku. Klasifikační schéma, které podle tohoto záměru vzniklo, tvoří jednotný systém a umožňuje stanovení ceny na základě zmasilosti prasat a umožňuje i srovnání úrovně zmasilosti jatečných těl na úrovni vnitrostátní i mezinárodní a představuje informace pro šlechtitele, producenty a zpracovatele. V některých zemích jsou východiskem pro národní systémy kvality jatečných zvířat pro něž tvoří vhodný doplněk posuzování souboru požadavků.

Při hodnocení jatečných prasat podle SEUROP – systému je základním ukazatelem kvality jatečného těla podíl svaloviny. Povinnost klasifikovat jatečná prasata se podle nařízení Komise (ES) č. 1249/2008 vztahuje na všechny jatecké provozy, členské státy se však mohou rozhodnout, že nebudou stupnici SEUROP uplatňovat v provozech s průměrem týdenních porážek nepřesahujícím 200 kusů a v těch, kde porážejí pouze prasata narozená a vykrmená ve vlastních chovných zařízeních a která všechna získaná JUT bourají. V České republice je zákonem č. 110/1997 Sb., stanovena povinnost zajistit klasifikaci ve všech podnicích porážejících více než 100 kusů prasat týdně v ročním průměru.

Klasifikace JUT se smí provádět pouze metodami schválenými Evropskou Komisí. Česká republika má schválených celkem 6 metod klasifikace JUT prasat, a to metodu ZP, FOM, UFOM, HGP, IS-D-05 a IS-D-15. V průběhu let 2012 - 2013 proběhla revize metod klasifikace a byly odvozeny nové regresní rovnice pro výpočet odhadovaného podílu libového masa. Nové rovnice a metody hodnocení jsou popsány v rozhodnutí Komise 2013/187/EU a jsou platné od 1. 7. 2013. Vzhledem k úpravě metod odhadu podílu libového masa v JUT prasat uvádíme následující výsledky zvláště za jednotlivá pololetí roku 2013.

Výsledky klasifikace JUT prasat podle tříd jakosti v roce 2013

I. pololetí	Počet jedinců	Zastoupení jedinců ve třídě v %	Průměrná hmotnost	Průměrný podíl svaloviny v JUT v %
S 60 a více %	180 412	16,14	86,55	61,08
E 55 až 59,9 %	666 907	59,65	89,17	57,53
U 50 až 54,9 %	230 500	20,62	92,66	53,14
R 45 až 49,9 %	24 593	2,20	96,28	48,28
O 40 až 44,9 %	1 835	0,16	99,25	43,28
P méně než 40 %	219	0,02	98,20	37,92
N - JUT do 59,9 kg	8 330	0,75	47,87	
T - JUT nad 120 kg	5 242	0,47	127,03	
Celkový součet	1 118 038	100,00	88,56	56,27

Pramen: MZe - Výsledky klasifikace jatečně upravených těl za rok 2013

2. pololetí	Počet jedinců	Zastoupení jedinců ve třídě v %	Průměrná hmotnost	Průměrný podíl svaloviny v JUT v %
S 60 a více %	346 836	30,57	84,99	61,57
E 55 až 59,9 %	632 323	55,73	89,28	57,87
U 50 až 54,9 %	130 718	11,52	92,57	53,24
R 45 až 49,9 %	12 427	1,10	95,09	48,20
O 40 až 44,9 %	1 462	0,13	96,64	43,20
P méně než 40 %	188	0,02	96,34	37,57
N - JUT do 59,9 kg	7 547	0,67	48,07	
T - JUT nad 120 kg	3 152	0,28	129,37	
Celkový součet	1 134 653	100,00	87,58	57,79

Pramen: MZe - Výsledky klasifikace jatečně upravených těl za rok 2013

SPOTŘEBA VEPŘOVÉHO MASA

Česká republika, která měla k 31. prosinci 2013 podle údajů Českého statistického úřadu 10 512 419 obyvatel, patří ve spotřebě vepřového i drůbežího masa k zemím nadprůměrným.

Spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky byla v roce 2012 - v dosud posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem - 41,3 kg na 1 obyvatele z celkové spotřeby masa 77,4 kg.

Spotřeba masa v České republice za kalendářní rok v kg na obyvatele (podle bilanční metody)

	1922	1936	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2005	2009	2010	2011	2012
Maso celkem:	22,1	38,1	48,6	61,0	77,3	90,3	96,5	79,4	81,4	78,8	79,1	78,6	77,4
Z toho :													
Hovězí	11,6	15,2	15,0	18,3	26,2	29,2	28,0	12,3	9,9	9,4	9,4	9,1	8,1
Telecí		3,1	3,0	2,1	2,1	0,8	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Vepřové	6,9	14,6	25,1	32,4	36,5	44,9	50,0	40,9	41,5	40,9	41,6	42,1	41,3
Skopové, kozí i koňské		0,7	0,7	0,7	0,5	0,3	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Drůbež		2,2	2,4	3,9	7,7	11,6	13,6	22,3	26,1	24,8	24,5	24,5	25,2
Zvěřina		0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	0,9	0,9	0,7	0,9
Králíci					3,8	3,2	3,4	3,0	2,8	2,3	2,2	1,8	1,4
Ryby	1,1	2,1	3,5	5,4	6,0	5,8	5,4	5,4	5,8	6,2	5,6	5,4	5,7

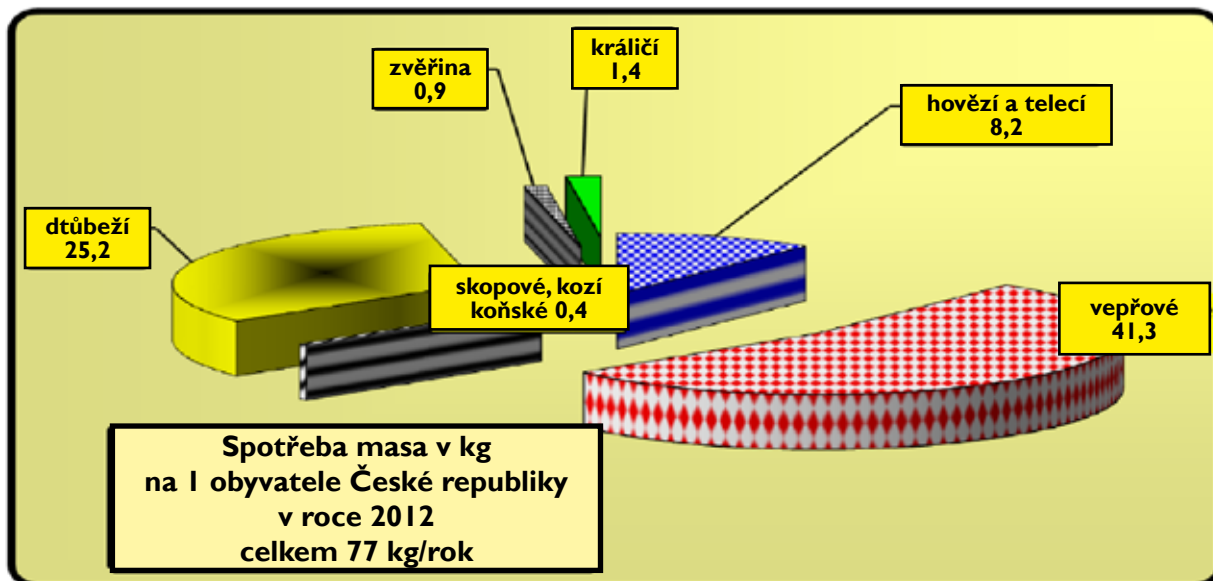
Pramen: ČSÚ ročenky, Spotřeba potravin

Poznámka: a) Celková spotřeba masa nezahrnuje spotřebu rybiho masa

b) u spotřeby ryb uváděna mrtvá hmotnost ryb.

c) v roce 2012 bylo spotřebováno 4,0 kg vnitřností, které jsou však zahrnuty do celkové spotřeby masa a uvedeny též u jednotlivých druhů mas.

d)*z toho sladkovodních ryb 1,37 kg (odhad Rybářského sdružení)

Úroveň spotřeby je ovlivňována mnoha faktory, mezi něž patří demografické vlivy včetně věkové struktury obyvatel, spotřební zvyklosti, kupní síla spotřebitelů a jiné. Při posuzování spotřeby je nutno vnímat i skutečnost, že například vepřové maso je konkurentem i ostatním druhům mas, především masu drůbežím a hovězímu a naopak. Ale i případné zvýšení spotřeby masa rybího by pravděpodobně vedlo ke snížení spotřeby ostatních druhů mas, tedy i vepřového.

Vepřové maso hraje v lidské výživě významnou roli jako dobře využitelný zdroj bílkovin a některých vitaminů a minerálních látek. Nedostatečná spotřeba masa může mít negativní vliv na zdraví rostoucích organismů (dětí a mladistvých). Maso obsahuje všechny esenciální aminokyseliny v příznivých poměrech z hlediska jejich využití pro vytváření a obnovu bílkovinných struktur v těle. Obsahuje všechny vitaminy kromě vitamínu C, železo, fosfor, zinek, hořčík a další minerální a stopové prvky. Železo z masa hradí průměrně 20 % potřebného množství, dobrým zdrojem jsou především červená masa (v drůbežím masu je obsah železa nižší). Hemové, snadněji dostupné, železo z masa je využitelné z 20 až 30 %, zatímco nehemové (např. ze špenátu a luštěnin) jen z 1 až 7 %. Vepřové maso patří mezi potraviny vhodné k vytvoření pestré stravy, a proto je u obyvatel České republiky v oblibě. Proto je otázkou, zda zpracovatelé vepřového masa vyčerpali veškeré možnosti, jak své zákazníky ovlivňovat ve smyslu znalostí jednotlivých druhů nabízeného zboží co se týče chuťových i lokálních odlišností. Propagace v takto pojetém smyslu není jednoduchá, ale je zřejmé, že se situace z pohledu těsnějšího propojení vazby spotřebitele a zpracovatele obrací k lepšímu.

Ministerstvo zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje např. prostřednictvím projektů národní značky kvality Klasa a „Regionální potravina“.

Národní značka kvality KLASA po dobu své existence od roku 2003 směřuje primárně k podpoře výrobků, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu.

Celkem bylo k 1. 7. 2014 značkou Klasa oceněno 1161 výrobků od 230 výrobců, z nichž 237 jsou masné výrobky.

Česká republika podporuje také kvalitní regionální potraviny, a to prostřednictvím značky „Regionální potravina“. Program Regionální potravina vznikl na počátku roku 2010 a organizuje ho Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s jednotlivými kraji za podpory Agrární komory ČR a Potravinářské komory ČR. Tento projekt je důležitý jak pro podporu tradičních regionálních výrobků, je zde zdůrazňován zejména prvek specifiky místa a vazby na region, na jeho charakter, tradice, kulturu či historii, včetně velkého potenciálu pro cestovní ruch. Značka je určena pro malé a střední podniky.

K 1. 7. 2014 bylo oceněno celkem 373 regionálních potravin v 9 kategoriích, z nichž 70 jsou masné výrobky.

Kromě „Klasy“ a „Regionální potraviny“, které mají význam zejména pro prodej potravin v České Republice, mohou naši producenti využívat registraci produktů v systémech platných v celé Evropské unii, kterými jsou: Zaručeně tradiční specialita, Chráněné označení původu a Chráněné zeměpisného označení. Tato označení napomáhají ke zvýraznění a zdůraznění kvality výrobků na trhu.

Chráněné zeměpisné označení a chráněné označení původu je vyhrazeno zemědělským produktům a potravinám vyprodukovaným nebo zpracovaným v určitých oblastech nebo místech. V případě zaručené tradiční speciality jde o marketingový nástroj pro výrobky s tradiční recepturou či tradičním způsobem zpracování nebo produkce. Česká republika má doposud zapsány výrobky „špekáček“, „lovecký salám“, „spišské párky“ a „liptovský salám“ a v současné době má podánu žádost na zápis výrobku „Pražská šunka“.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-158-8